

HAKİKAT'te Bu Ay:

TAKDİM

BAŞYAZI

SAADET EHLİ ve ONLARA TÂBİ OLANLAR

"Eğer inanır ve takvâ sahibi olursanız size çok büyük bir mükâfat vardır." (Âl-i imrân: 179)

"Onlara şöyle denilir: 'İşte size vaad olunan cennet budur. Allah'a çok dönen, (hududu) muhafaza eden, görmediği halde Rahman'dan korkan ve Allah'a yönelmiş bir kalp ile gelen kimselere mahsustur. Oraya esenlikle girin! İşte bu ebedî yaşama günüdür.'" (Kâf: 32-34)

"İman edip sâlih ameller işleyenleri, atlarından ırmaklar akan cennetlere koyacağız. Orada ebedî kalacaklardır. Bu, Allah'ın gerçek vaadidir. Allah'tan daha doğru sözlü kim olabilir?" (Nisâ: 122)

"Hayır yarışlarında tâ öne geçip kazananlar. İşte onlar (Allah'a en çok) yaklaştırılmış olanlardır. Naîm cennetindedirler." (Vâkıa: 10-11-12)

[Saadet Ehlinin Öncüleri](#)

[Gönderilenler](#)

[Hâtemü'l-Evliyâ](#)

[Hâtemü'l-Evliyâ, "Veliyyü'l-Hamîd" Olan Allah'ın Velâyetteki 'Vekîl'idir!](#)

[Mevlânâ -kuddise sirruh- Hazretleri Bizzat İsimle Zikrediyor](#)

SAÂDET EHLİ VE ONLARA TÂBİ OLANLARIN SAFHA SAFHA AHİRETTEKİ DURUMLARI

[Dünyadaki Huzur ve Saâdet](#)

[Son Nefesteki Huzur ve Saâdet](#)

[Kabir Hayatındaki Huzur ve Saâdet](#)

[Mahşerdeki Huzur ve Saâdet](#)
[Amel Defterlerinin Dağılımındaki Huzur ve Saâdet](#)
[Ameller Tartılırken Mizan Başındaki Huzur ve Saâdet](#)
[Sırat Köprüsünden Geçerken Yaşanılan Huzur ve Saâdet](#)

[SAÂDET EHLİNİN CENNETLERDEKİ HUZUR VE SAÂDETİ](#)

[Cennete Giriş](#)
[Ehl-i Cennet](#)
[Allah-u Teâlâ'dan Selâm](#)
[Ruyetullah](#)
[İki Cennet](#)
[Cennette Ebedîlik](#)
[Zürriyetlerin Buluşması](#)
[Cennette Müminler](#)
[Cennette Kadınlar](#)
[Cennette Huriler](#)
[Vildan ve Gilman](#)
[Irmaklar, Pınarlar, Çesmeler](#)
[Ağaçlar, Gölgeler, Meyveler](#)
[Kuş Etleri](#)
[Cennet Elbiseleri](#)
[Tahtlar](#)

/ İsmail Yavuz

MUTAFFİFİN SÛRE-İ ŞERİF'İNİN TEFSİRİ - 1

[Ölçü ve Tartıda Hile Yapanlar](#)

HAZRET-İ MUHAMMED ALEYHİSSELÂM

[İkinci Akabe Biatı \(622 M.\)](#)

İslâmiyet Medine'de yayılınca, müslümanlar bir araya geldiler ve: "Resulullah Aleyhisselâm'ı daha ne kadar Mekke dağlarında kovulur ve korkutulur bir halde bırakacağız?" diye konuştular. Nübüvvetin on üçüncü senesi hacc mevsiminde Resulullah Aleyhisselâm'ı Medine'ye dâvet etmeye karar veren, ikisi kadın yetmiş beş müslüman, asıl niyetlerini gizli tutarak hacc için yola çıkan müşrik Medineliler'le birlikte Mekke'ye geldiler.

EVLIYÂ-İ KİRAM -kaddesallahu Esrârehüm- Hazerâtı'nın "Hâtemü'l-Evliyâ" Hakkındaki Beyan ve İfşaatları (91)

[Hüseyn bin Abdullah el-Abbâsî -kuddise sirruh- \(3\)](#)

MEKTUBAT

[Mânevî Vazifeyi Tebrîk](#)

/ Muhammed Es'ad Erbili -Kuddise Sirruh-

Allah-u Teâlâ'nın Sevgililerinin İfşaatlarına İzah ve Açıklamalar (26)

[Muhyiddîn İbnü'l-Arâbî -Kuddise Sırruh- \(15\)](#)

Muhyiddîn İbnü'l-Arâbî -kuddise sırruh- Hazretleri Hâtemü'l-evliyâ olan zât hakkında eşine benzerine rastlanmadık çok açık işâretler verdiği "Ankâ'-i Muğrib fi Ma'rifeti Hatmü'l-Evliyâ" adlı eserinde; Hâtemü'l-evliyâ' olan zâtın vazîfe ve alâmetlerini "Cifr ilmi"ne ve Kur'ân-ı kerîm'deki bâzı Âyet-i kerîme'lere dayanarak; "Bu fasıl, Kur'ân'ın açıklamalarına ve apaçık sarîh haber(ler)e düzgün bir şekilde yerleştirilen şeye göre; onun doğumunu, nesebini, evini, kabîlesini, öleceği âna kadar yapacağı işleri, ismini ve annesi ile babasının isimlerini ihtivâ eder" başlığı altında, esrârengiz bir biçimde dile getirerek şöyle buyurmuştur:

TASAVVUF'UN ASLI HAKİKAT VE MARİFETULLAH İNCİLERİ (6)

[SÂDÂT-I KİRAM -KADESALLAHU ESRÂREHÜM-](#)

Resulullah Aleyhisselâm âhirete intikal ettikten sonra o nur, vârislerine sirayet etmeye başladı. Yakınlık nesebi itibarı ile Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh-e geçti. Kıyamete kadar gelecek enbiyâ vârisleri de o nuru taşıyorlar. Resulullah Aleyhisselâm'ın ruhanî hayatı silsile-i sâdât vasıtası ile gönülden gönüle aktarılarak günümüze kadar ulaşmıştır. Binaenaleyh kıyamete kadar gelecek olan onun vârisleri de o nuru taşımaktadırlar.

GÜNDEM

[Büyük İnkıpların, Büyük Harplerin ve Büyük Afâtların Arefesindeki Dünya](#) / Uğur Kara

3-5 sene gibi zamanlar bize çok uzun geliyor. Zira ufak bir ömrümüz olmasına rağmen dünyaya kazık çakacakmış gibi yaşıyor ve düşünüyoruz. Halbuki 3-5 ya da 20-30 senenin ezel ve ebed Allah-u Teâlâ'nın katında bir lahza kadar kıymeti yok.

TARİHTEN SAYFALAR

[Osmanlı Bayramlarındaki İhtişam ve Topkapı Sarayı'nda 'Bayram'](#) / Hakan Yılmaz

Bir "cihân devleti" olan Osmanlı İmparatorluğu, İslâm medeniyetinin en ihtişamlı temsilcisi olarak yeryüzüne hükmettiği devirlerde, her şey gibi "bayram"lar da tebaaya mânevî bir haz ve bambaşka bir zevk verirdi. Şanlı devletin öngördüğü her işin tertipli ve intizamlı bir şekilde yürütülmesine önem veren Osmanlı pâdişahları, Topkapı Sarayı'nda yapılacak olan "Bayram merâsimi"nin de, Şer'-i şerîfe ve Devlet-i aliyye'nin şânına yaraşır bir biçimde yürütülmesine büyük özen gösterirdi.

[Gençlik Devresi](#) / Canan Büşra Kara

Bismillahirrahmanirrahim

"Allah-u zül-celâl vel-kemâl Hazretleri'ne; O'nun sevdiği ve beğendiği şekilde bitmez-tükenmez hamd-ü senâlar olsun.

Peygamberimiz Efendimiz'e, onun diğer peygamber kardeşlerine, hepsinin Âl ve Ashâb-ı kiram'ına, etbâına, ihsan duygusuyla kıyamete kadar onlara tâbi olup izinden gidenlere; sonsuzların sonsuzuna kadar salât-ü selâmlar olsun."

Muhterem Okuyucularımız;

Cehennem önderlerine tâbi olanlar nasıl ki onlarla bir ve beraber ebedî cehennem azabı ile cezalandırılacaksa, Hak ve hakikate tâbi olan saadet ehli ve onlara tâbi olan topluluklar da ebedî cennet nimetlerine ve ebedî saadete kavuşacaklardır.

"O gün cennetlikler bir zevk ve eğlence ile meşguldürler." (Yâsin: 55)

"Onlar ve eşleri gölgeliklerde tahtlar üzerine yaslanmışlardır." (Yâsin: 56)

Bu ilahi nimetlere nâil olanlar; Allah ve Resul'üne, Allah ve Resul'ünün yolundan gidenlere tâbi olanlardır.

"Resulüm! Onlara söyle: "Eğer Allah'ı seviyorsanız bana tâbi olunuz ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah son derece bağışlayıcı ve merhamet edicidir."" (Âl-i imran: 31)

Âyet-i kerime Resulullah Aleyhisselâm'a tâbi olmadan kurtuluşun mümkün olmadığını bir delilidir.

Resulullah Aleyhisselâm'a gönülden bağlı olan bu zümrenin varisleri kıyamete kadar bâkidir. Bu öncüler her asırda mevcuttur.

Peygamber Aleyhimüsselâm Hazerâtı ümmetlerini kati delillerle Allah yoluna dâvet ettikleri gibi, Vâris-i enbiyâ olan ümmetin seçkinleri de halkı Hakk'a davet ederler. Onların tebliği daima kati delillere dayandırıldığından, onları yıkmak ve çürütmek imkânsızdır. Zanlarıyla karşı çıkanlar her zaman için zelil düşmüşlerdir.

Onlar şu Âyet-i kerime'nin lütuf tecelliyatına mazhardırlar:

"Yarattıklarımızdan öyle bir topluluk da vardır ki, onlar Hakk'a iletirler ve hak ile hüküm verirler." (A'râf: 181)

Dünya bozulmaya yüz tuttuğu, fitne ve fesadın arttığı bir zamanda Allah-u Teâlâ sevdiği ve seçtiği bu kullarından birini gönderir, onunla o ifsadı kaldırır.

Hele dünyanın son zamanında; dinsizliğin, ahlâksızlıkların her türlüşünün son haddine vardığı, bilhassa Deccâl'den daha beter olan sapıtıcı imamların türeyip, din-i İslâm'ı aslından çıkarmak istedikleri bir anda, Allah-u Teâlâ yeni bir din değil de, ancak İslâm dinini kuvvetlendirmek, halkı imana dâvet etmek için bir dâvetçi gönderir.

Nasıl ki geçmiş devirlerde ortalığın karardığı, dinin esaslarının ortadan kalktığı bir zamanda Allah-u Teâlâ Ulü'l-azm bir peygamber göndermekle dinini ayakta tutmuş, nurunu yaymış ise, bugün de ortalık kararmış, iman ile küfür birbirine girmiş, dalâlet ehli öne geçmiş bulunmaktadır. Din kurucular çoğalmış, allahlık davası güdülüyor.

Vakta ki Allah-u Teâlâ bu ilmi indirdi. Bu manevî nur onların sahte dinlerini yok etti. Dimdik ayakta duran İslâm dini meydanda kaldı. İşte ulû'l-azm peygamber vazifesi budur.

Binaenaleyh Allah-u Teâlâ her an peygamber gönderecek değil. Ama dilediği zaman O hükmünü yürütür.

•

İman teslimiyet ve itaattir.

Mümin olmak için, imanın kalbe nüfuz etmesi ve o kimsenin takvâya bürünmesi lâzımdır.

Allah-u Teâlâ kâmil imanın alâmetini ve hakiki müminlerin vasıflarını Âyet-i kerime'lerinde beyan buyurmaktadır:

"Müminler o kimselerdir ki, Allah'a ve Resul'üne iman etmişlerdir. Sonra şüpheye düşmemişler, Allah yolunda mallarıyla canlarıyla cihad etmişlerdir. İşte onlar imanlarında sâdık olanlardır."
(Hucurât: 15)

Diğer bir Âyet-i kerime'de müminlerin meth-ü senâya lâyık halleri, ilâhî hükümlere olan itaatleri ve bu sayede kurtuluşa erdikleri beyan buyurulmaktadır:

"Aralarında hüküm verilmek üzere Allah'a ve Peygamber'e çağırıldıkları zaman, müminlerin sözü sadece: 'İştittik, itaat ettik!' demekten ibarettir.

İşte saadete erenler onlardır." (Nûr: 51)

•

Bâki, esselâmü aleyküm ve rahmetullah...

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

SAADET EHLİ ve ONLARA TÂBİ OLANLAR

"Eğer inanır ve takvâ sahibi olursanız size çok büyük bir mükâfat vardır." (Âl-i imrân: 179)

"Onlara şöyle denilir: 'İşte size vaad olunan cennet budur. Allah'a çok dönen, (hududu) muhafaza eden, görmediği halde Rahman'dan korkan

ve Allah'a yönelmiş bir kalp ile gelen kimselere mahsustur. Oraya esenlikle girin! İşte bu ebedî yaşama günüdür." (Kâf: 32-34)

"İman edip sâlih ameller işleyenleri, altlarından ırmaklar akan cennetlere koyacağız. Orada ebedî kalacaklardır. Bu, Allah'ın gerçek vaadidir. Allah'tan daha doğru sözlü kim olabilir?" (Nisâ: 122)

"Hayır yarışlarında tâ öne geçip kazananlar. İşte onlar (Allah'a en çok) yaklaştırılmış olanlardır. Naîm cennetindedirler." (Vâkıa: 10-11-12)

Hakk Celle ve Alâ Hazretleri Habib-i Ekrem'inin dosdoğru bir yolda bulunduğunu bize açık olarak ferman buyuruyor.

"Resulüm! Şüphesiz ki sen dosdoğru bir yol üzerindesin." (Zuhruf: 43)

Senin takip ettiğin yol Sırat-ı müstakim'dir. O yolu takip edenler cennetlere, ilâhî nimetlere kavuşacaklardır. O yoldan ayrılmanın neticesi cehennemdir.

"Resulüm! Allah'a tevekkül et. Şüphesiz sen apaçık hakikatın üzerindesin." (Neml: 79)

Ümmetine hakikatı beyan etmekte, hak ile bâtılın arasını ayırmaktasın.

"Sen onları doğru bir yola çağırıyorsun." (Müminun: 73)

Peygamber Aleyhimüsselâm Hazerâtı ümmetlerini kati delillerle Allah yoluna dâvet ettikleri gibi, Vâris-i enbiyâ olan ümmetin seçkinleri de halkı Hakk'a davet ederler. Onların tebliği daima kati delillere dayandırıldığından, onları yıkmak ve çürütmek imkânsızdır. Zanlarıyla karşı çıkanlar her zaman için zelil düşmüşlerdir.

Resulullah Aleyhisselâm'ın izinden giden vekilleri de bu Âyet-i kerime'lerin tecelliyatına mazhardır. Tam ve kâmil vekili olan Hatemü'l-evliyâ ise tam mazhardır. O onun vazifesini yapar. Dünya saâdetine ahiret selâmetine kavuşmak ancak Allah-u Teâlâ'nın emriyle iş gören vekiline tâbi olmakla mümkündür.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde şöyle buyuruyor:

"İnsan sınıflarından her birini biz o gün imamlarıyla beraber çağıracağız." (İsrâ: 71)

Önceki sayılarımızda bu Âyet-i kerime'yi ve bu Âyet-i kerime mucibince cehennem önderlerinin ve onlara tâbi olan toplulukların ahiretteki durumlarını arzetmiştik.

Cehennem önderlerine tâbi olanlar nasıl ki onlarla bir ve beraber ebedî cehennem azabı ile cezalandırılacaksa, Hak ve hakikate tâbi olan saadet ehli ve onlara tâbi olan topluluklar da ebedî cennet nimetlerine ve ebedî saadete kavuşacaklardır.

"O gün cennetlikler bir zevk ve eğlence ile meşguldürler." (Yâsin: 55)

"Onlar ve eşleri gölgeliklerde tahtlar üzerine yaslanmışlardır." (Yâsin: 56)

Bu ilahi nimetlere nâil olanlar; Allah ve Resul'üne, Allah ve Resul'ünün yolundan gidenlere tâbi olanlardır.

"Resulüm! Onlara söyle: "Eğer Allah'ı seviyorsanız bana tâbi olunuz ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah son derece bağışlayıcı ve merhamet edicidir."" (Âl-i imran: 31)

Âyet-i kerime Resulullah Aleyhisselâm'a tâbi olmadan kurtuluşun mümkün olmadığını bir delilidir.

Bu Âyet-i kerime'nin hükmü, Resulullah Aleyhisselâm'ın yolunda olmadığı halde Allah-u Teâlâ'yı sevdiğini iddia eden herkese şamildir. Bir kimse bütün söz ve fiillerinde ona uymadıkça bu iddiasında yalancıdır.

Bu Âyet-i kerime nâzil olunca münafıkların başı Abdullah bin Ubeyy *"Bakınız Muhammed kendisine itaati Allah'a itaat gibi tutuyor ve bizlere hıristiyanların İsa'yı sevdikleri gibi kendisini sevmemizi emrediyor."* dedi.

Bunun üzerine ikinci Âyet-i kerime nâzil oldu:

"Resulüm de ki: 'Allah'a ve Peygamber'e itaat edin.' Şayet yüz çevirirlerse şüphesiz ki Allah kâfirleri sevmez." (Âl-i imran: 32)

Nitekim:

"Sünnet-i seniyyeme tâbi olmayan benden değildir." (Münâvi)

Hadis-i şerif'i mucibince; Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in her emr-i şerifine ittiba etmek gerekir.

Hadis-i şerif'lerde şöyle buyuruluyor:

"Kişi sevdiği ile beraberdir." (Buhârî)

"Kişi sevdiğiyle haşrolunur." (Keşf'ül-hafâ)

Allah-u Teâlâ'nın sevdiklerini sevenler ebedî saâdette, buğzettiğini sevenler ise ebedî felâkettedir.

"Ey Peygamber! Allah sana da sana tâbi olan müminlere de yeter." (Enfâl: 64)

Saadet Ehlinin Öncüleri:

Saadet ehlinin öncüleri Âyet-i kerime'de şöyle tarif edilmektedir:

"Hayır yarışlarında tâ öne geçip kazananlar!" (Vâkıa: 10)

Âyet-i kerime'de geçen **"Sâbikûn"** kelimesinin türemiş olduğu **"Sebk"** kelimesinin mânâsı: **"Yürüyüşte öne geçmek"** demektir.

Bunlar öne geçip Allah-u Teâlâ'nın huzur-u izzetinde yarışanlardır. O'nun hoşnutluğunu elde etmeye çalışırlar. Bunlar kitapları sağ tarafından verilmiş olan müminlerden daha hususi, daha değerli ve daha

üstün olup, onların önderleridir. Bütün mânevî makam ve mertebelerin ilerisinde bulunurlar. Peygamberler, sıddıklar, şehitler bunların arasında yer alırlar. Sayıları çok azdır.

Bunlar Allah-u Teâlâ'nın zâtına çektiği, hıfz-u himâyesine, tasarruf-u ilâhîsine aldığı, sevip beğendiği, hem nuru ile hem de Kudsî ruh'la desteklediği, Sıddikiyet makamına çıkardığı has ve hususi kullarıdır.

"Onlardan bir kısmı da Allah'ın izniyle hayır yarışlarında öncü olanlardır." (Fâtır: 32)

İşte asıl peygamber vârisi olanlar, Allah-u Teâlâ'nın övgüsüne ermiş olanlar bunlardır. Bunlar Resulullah Aleyhisselâm'ın hem nurunu, hem de vekâletini yani emanet-i ilâhîyi taşırlar.

"İşte bu, büyük bir fazl-u keremin tâ kendisidir." (Fâtır: 32)

Bunlar Allah-u Teâlâ'nın şefaât izni verdiği kimselerdir. Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'snde onları övmüştür.

"İşte onlar mukarreblerdir. (Allah'a en çok yaklaştırılmış olanlardır)." (Vâkıa: 11)

Bunlar **"Mukarrebûn"** ünvanını almışlardır, mânevî kurbiyete nâil ve dahil olmuşlardır. Sıdk makamında, kuvvet ve kudret sahibi Allah-u Teâlâ'nın huzur-u izzetindedirler. Dünyada O'nunla oldukları gibi, ahirette de O'nunladır.

"Naîm cennetindedirler." (Vâkıa: 12)

Binaenaleyh onlar cennetlerin en âlisindedir. Onlar hem orada her an Allah-u Teâlâ ile dirler, O'na nazar ederler, O'nunla mülâkat yaparlar; hem de Allah-u Teâlâ onları orada en güzel bir şekilde yaşatır.

Onlar dünyada iken Allah-u Teâlâ'yı tercih ettiği için, Allah-u Teâlâ da onları tercih etmiş, onları huzuruna almış, mülâkatına kabul buyurmuş.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"Her asırda benim ümmetimden 'Sâbikûn=önde gelenler' vardır ki bunlara bûdelâ ve sıddikûn itlak olunur (söylenir). Haklarındaki ilâhî inâyet ve merhamet o kadar boldur ki sizler de o sayede yer ve içersiniz. Yeryüzü halkı için geleceği tasavvur olunan belâ ve musibetler onlarla kaldırılır." (Nevâdirül-usûl)

Allah-u Teâlâ onları o kadar sever ki, yeryüzü halkına vereceği bütün nimetleri onların yüzüsuyu hürmetine verir, bütün beşeriyet ondan istifade eder. Yeryüzüne bir belâ vereceği zaman onların yüzü suyu hürmetine vaz geçer veya tehir eder.

Resulullah Aleyhisselâm'a gönülden bağlı olan bu zümrenin varisleri kıyamete kadar bâkidir. Bu öncüler her asırda mevcuttur.

Peygamber Aleyhimüsselâm Hazerâtı ümmetlerini kati delillerle Allah yoluna dâvet ettikleri gibi, Vâris-i enbiyâ olan ümmetin seçkinleri de halkı Hakk'a davet ederler. Onların tebliği daima kati delillere dayandırıldığından, onları yıkmak ve çürütmek imkânsızdır. Zanlarıyla karşı çıkanlar her zaman için zelil düşmüşlerdir.

Onlar şu Âyet-i kerime'nin lütuf tecelliyatına mazhardırlar:

"Yarattıklarımızdan öyle bir topluluk da vardır ki, onlar Hakk'a iletiler ve hak ile hüküm verirler." (A'râf: 181)

Onlar, Resulullah Aleyhisselâm'ın nurunu taşıyanlar ve Allah-u Teâlâ'nın Kudsî ruh ile desteklediği kimselerdir. O öyle bir ruhtur ki sevdi, seçti, kendisine çekti. Başka kimsede bulunmayan bir nur, bir ruhtur.

Bu topluluk Allah-u Teâlâ'nın, kalplerine nuru akıtıp hakikati bildirdiği, Zât-i akdes'ini duyurduğu ve hakikati bildirmek için gönderdiği kullardır.

Gönderilenler:

"Birbiri peşinden gönderilenlere andolsun ki!" (Mürselât: 1)

Bu gönderilme durumu O'nun dilemesi iledir. Kimi ne ile gönderdi ise, o vaziyeyi yapar. Hepsi de O'nun emri ve hükmüyle hareket eder.

İsâ Aleyhisselâm'ın Antakya halkına gönderdiği üç davetçiyi aslında Hazret-i Allah'ın gönderdiği beyan edilmektedir.

"Gerçekten biz size gönderildik.' demişlerdi." (Yâsin: 14)

Bu ilâhî hüküm kıyamete kadar geçerlidir ve müslümanlar için büyük bir müjdedir.

Bu gönderilenler Hazret-i Allah'ın emrini tebliğ ettiği için onlara itaat şarttır. Onlara isyan etmek gönderene isyan etmek demektir. Bugün de böyledir.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır:

"Ümmetimden bir tâife, kıyamet gününe kadar Hakk için muzaffer bir şekilde mücadeleye devam edecektir." (Müslim)

Ümmet-i Muhammed'in yetmiş üç fırkaya ayrılacağını, bir fırkanın kurtulacağını beyan eden Hadis-i şerif mucibince, kurtulan o bir fırkanın içinde de Allah-u Teâlâ'nın vazifedar kıldığı kimseler vardır.

Yani o vazifedarlar bu bir fırkadan çıkacak, başka fırkalardan çıkmayacak.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz diğer bir Hadis-i şeriflerinde ise şöyle buyuruyorlar:

"Allah-u Teâlâ bu ümmete, her yüzyıl başında dinini yenileyecek bir müceddid gönderir." (Ebu Dâvud)

Görülüyor ki bunlar doğrudan doğruya Allah-u Teâlâ tarafından gönderilmiş vazifedarlardır.

O'nun memur ettiği, vazife için ileriye sürdüğü kimseler bunlardır, hakkı tebliğ eden ve halkı Hakk'a çağırın yine bunlardır.

Onların kalbinde yalnız Hazret-i Allah olduğu için Hazret-i Allah ile Hazret-i Allah'a götürürler.

Dünya bozulmaya yüz tuttuğu, fitne ve fesadın arttığı bir zamanda Allah-u Teâlâ sevdiği ve seçtiği bu kullarından birini gönderir, onunla o ifsadı kaldırır.

Hele dünyanın son zamanında; dinsizliğin, ahlâksızlıkların her türlüşünün son haddine vardığı, bilhassa Deccâl'den daha beter olan sapıtcı imamların türeyip, din-i İslâm'ı aslından çıkarmak istedikleri bir anda, Allah-u Teâlâ yeni bir din değil de, ancak İslâm dinini kuvvetlendirmek, halkı imana dâvet etmek için bir dâvetçi gönderir.

Böyle bir karanlık devir içinde Allah-u Teâlâ böyle bir nuru indirdi. Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri, **"Allah-u Teâlâ'nın onun irşadını yayacağını"** buyuruyor ve yaydı.

İmam-ı Rabbânî -kuddise sırruh- Hazretleri de şöyle haber veriyorlar:

"Kararmış olan âlem onun zuhur nuru ile aydınlanır. Onun hidayet ve irşad nurları bütün âleme yayılır." (260. Mektûp)

"Bu ilimlerin ve mârifetin sahibi, bu binin müceddididir. Ki bu, ona bakanlara (iç yüzüne vâkıf olanlara) gizli bir mânâ değildir." (317. Mektûb)

Binaenaleyh bu en büyük fitne zamanında; Allah-u Teâlâ'nın hükümlerini ayakta tutmak için, kâfirlerin küfrünü ortaya koymak için, bu fesadı yok etmek için Hâtem-i velî'yi gönderir.

Hâtemü'l-Evliyâ:

Hâtem-i enbiya olduğu gibi bir de Hâtem-i evliya vardır. Zira, velâyet nübüvvetin bâtınıdır. Nübüvvetin zâhiri dini hükümleri ve şeriati haber vermek; bâtını ise haber verilenleri bizzat yaşamak ve bu şekilde nefislere tasarrufta bulunmaktır. Her ne kadar tebliğ etme bakımından nübüvvetin zâhiri tamamlanmışsa da, ilâhî kemâlin yeryüzüne tecellisi olan velilerin tasarruf vazifeleri sürdüğü için nübüvvet, velâyet şeklinde de devam etmektedir.

Hâtemü'l-evliyâ, âhir son zamanda gelecek velilerin sonuncusu demektir.

Nitekim Hakîm-i Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri şöyle buyurmuşlardır:

"Âhir zamanda Mehdi yokken, henüz yaklaştırılıp seçilmemişken; aradaki boşlukta, Hâtem'ül-velâye'den başka adâleti (hakkâniyeti) ayakta tutacak kimse olmaz. Ve o, bütün veliler üzerine o devirde, Allah'ın hücceti olmaya muvaffak olur."

İşte bu son evliyâ âhir zamanda; Allah-u Teâlâ'nın bütün peygamberler üzerine hücceti olan ve kendisine Hâtemü'n-nübüvvet verilmiş olan, son peygamber Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- gibi olur."

Dikkat edilirse **"Ondan başka adâleti ayakta tutacak kimse bulunmaz."** buyuruyor.

Bu beyanı ile Hazret-i Mehdi gelmeden evvel adâleti ayakta tutmakla, her ikisini bitirtirmiş oluyor.

Çünkü Allah-u Teâlâ adâleti onunla ayakta tutacak. Daha doğrusu Allah-u Teâlâ onu öne sürmüştü. Tek kelime ile o robot gibidir, tecelliyât-ı ilâhiye Allah-u Teâlâ'nındır. Onu O öne sürmüştü ve onda tecelli etmiştir.

Allah-u Teâlâ öyle murad etmiş, dinin üstünlüğünü ve adaletini onunla ayakta bulundurmaya dilemiş.

Âl-i imran sûre-i şerif'inin 81. Âyet-i kerime'sinde beyan buyurulduğu üzere; Allah-u Teâlâ bütün Peygamber Aleyhimüsselâm Efendilerimiz'e, Hâtem-i nebi olan Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in geleceğini haber vermişti. İman edeceklerine ve ona sadâkat göstereceklerine dair onlardan söz almıştı. Binaenaleyh hepsi de onun geleceğini biliyorlardı.

Aynı bunun gibi; ikinci bir hâtem olan Hâtem-i velî'nin gönderileceğini veli kullarına bildirmiştir. Allah-u Teâlâ'nın sevdiği, seçtiği birçok veli kulları, Hâtem-i velî'nin âhir son zamanda gönderileceğini Allah-u Teâlâ kendilerine bildirdiği için biliyorlar ve bildiriyorlardı.

Nitekim Hâtemü'l-evliyâ'nin geleceği mevzusuna bin küsur sene önce yaşamış olan Hakîm-i Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri çok eğilmiş, birçok vasıflarını olduğu gibi bir bir sıralamış, hatta sırf bu mevzuda "**Hatm'ül-evliya**" isminde bir kitap yazmıştır. İlk ifşaatta bulunan da odur.

Bu zâta ve bu zâtın tâbilerine dair işaretleri Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in Hadis-i şerif'lerin de bulabilirsiniz.

Nitekim Naim bin Hammad'ın Ka'b'dan rivayet ettiği Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyurmuşlardır:

"Mehdi'nin çıkış alâmetlerinden bir tanesi de batıdan, başlarında Kinde kabilesi'nden ayağı sakat bir adamın bulunduğu bayraklıların çıkmasıdır." (İmâm-ı Suyûtî, Kitâb'ü-l Arf'il Verdi Fî Ahbâr'il Mehdi, sh: 99. Kitabın 7. bölümündeki 13. Hadis-i şerif)

Nitekim İmam-ı Rabbânî -kuddise sırruh- Hazretleri buyururlar ki:

"Bu zât, geçmiş ümmetlerdeki ulû'l-azm peygamberlerin işini görür." ("Mektûbât"; 234. Mektûb)

Bunu aklınız, havsalarınız almaz.

Nasıl ki geçmiş devirlerde ortalığın karardığı, dinin esaslarının ortadan kalktığı bir zamanda Allah-u Teâlâ Ulû'l-azm bir peygamber göndermekle dinini ayakta tutmuş, nurunu yaymış ise, bugün de ortalık kararmış, iman ile küfür birbirine girmiş, dalâlet ehli öne geçmiş bulunmaktadır. Din kurucular çoğalmış, allahlık davası güdülüyor.

Vakta ki Allah-u Teâlâ bu ilmi indirdi. Bu manevî nur onların sahte dinlerini yok etti. Dimdik ayakta duran İslâm dini meydanda kaldı. İşte ulû'l-azm peygamber vazifesi budur.

Binaenaleyh Allah-u Teâlâ her an peygamber gönderecek değil. Ama dilediği zaman O hükmünü yürütür.

Hazret-i Ali -radiyallahu anh- Efendimiz buyururlar ki: **"Yeryüzü, ilâhî hükümleri ayakta tutan kimseden de hâlî kalmaz. ... Allah-u Teâlâ hüküm ve hüccetlerini onlarla korur. ... İşte bunlar Allah-u Teâlâ'nın kulları içinden seçtiği dostları, yeryüzünde dinine dâvet ve irşad için vazifelendirdiği kullarıdır."** (Ebu Tâlib el-Mekkî, "Kûtu'l-Kulûb", c. 1, s. 134'den naklen)

Hadis-i kudsî'de Allah-u Teâlâ, Yahya Aleyhisselâm'a son peygamberin ümmetinden olan bu büyük zatı müjdeleyerek nebilerin ve Resullerin dahi gıpta edeceği bir kemalatla gönderileceğini vahyetmiş, bir noktasında şöyle buyurmuştur:

"İzzet ve Celâl'ime yemin ederim; ben onu öyle bir gönderişle göndereceğim ki, Nebi'ler ve Resul'ler dahi ona gıpta edecekler!" ("el-Muhabbe li'l-Muhâsibî"; s. 22-23)

Gıpta etmelerinin sebebi ve hikmeti; onu Allah-u Teâlâ gönderdiği için, irşadını yaydığı için, bu nuru bütün dünyaya O sirayet ettirdiği içindir.

Ona nur vermiş ve Onu kudsî ruhla desteklemiştir.

"Bu benim lütfumdur, sizi ebedî saâdete davet ediyor. Hükümlerime, emirlerime râm olmanız ve saadet-i ebediyeye ulaşmanız için bu lütfullahı vesile kılıyorum." diyor.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"Onunla gönderilen nura uyanlar yok mu? İşte onlar kurtuluşa ve saadete erenlerdir." (A'râf: 157)

Öyle kimseler vardır ki Hazret-i Allah'a gönülden bağlıdır, Allah uğrunda canını ve malını feda edeceğine dair söz vermiştir.

Kalben bu sözleri verenlere âit Allah-u Teâlâ'nın şöyle bir ferman-ı ilâhisi var:

"Müminler içinde öyle erler vardır ki, Allah'a vermiş oldukları ahde sadâkat gösterirler. Onlardan kimi bu uğurda canını fedâ etti, kimi de bu şerefi beklemektedir.

Ahidlerini hiç değiştirmemişlerdir." (Ahzâb: 23)

İşte bunlar niyet-i halisa ile hareket ettiler ve bu sonsuz şerefe erdiler.

"Muttakilere vaad edilen cennetin durumu şudur: Orada (temiz) su ırmakları, tadı bozulmayan süt ırmakları, içenlere lezzet veren şarap ırmakları, süzme bal ırmakları vardır. Ve orada meyvelerin her çeşidi onlarındır. Bunlardan da öte, Rabb'lerinden bir bağışlama vardır." (Muhammed: 15)

**Hâtemü'l-Evliyâ,
"Velîyyü'l-Hamîd" Olan Allah'ın Velâyetteki 'Vekîl'idir!**

Hüseyin bin Abdullah el-Abbâsî -kuddise sırruh- Hazretleri "**el-Husûs bi-Edâti'n-Nusûs fî Şerhi'l-Fusûs**" adlı eserinde, risâlet, nübüvvet ve velâyet arasındaki farka işâret ederek; kitap ile gönderilen peygamberlerin "**Hâdî**" olan Allah'ın hidâyetine dâvetle vazîfelendirildiklerini, Hâtemü'l-evliyâ'nın ise "**Velîyyü'l-Hamîd**" olan Allah'ın velâyetine "**Vekâlet**"e tâyin edildiğini açık bir dille haber vermiştir:

"Risâlet ve nübüvvet, daha doğrusu Şerî'at'la ilgili olan peygamberlik ve onunla ilgili olan resullük sona ermiştir; Allah kendisini ne 'Nebî', ne de 'Resul' diye isimlendirmemiştir. Kendisini 'Velîyyü'l-Hamîd' diye isimlendirmiş olan Allah-u Teâlâ, velâyetin ise ebediyyen sonunu getirmez. Şerî'at nübüvvetiyle kastedilen nübüvvet ve risâletin, O'nun ancak emri ve nehiyle alâkalı bir velâyet olduğunda şüphe yoktur. Resuller ancak bu yönleriyle evliyâ olduklarından, zikrettiğimiz şeyi ancak Hâtemü'l-evliyâ'nın kandilinden görebilirler. Nitekim 'Velî'nin, Allah'ın bir ismi olduğu sâbittir. 'Resûl', emir ve nehiyle ilgili şeyin kendisiyle kâim kıldığı kimsedir, o ise Velîyyü'l-Hamîd olan Allah'ın Vekîl'idir. İşte bu, 'Hâtemü'l-evliyâ' kelâmı hakkındaki mânâlardan bir mânâdır." ("el-Husûs bi-Edâti'n-Nusûs fî Şerhi'l-Fusûs", İ.Ü. Ktp., AY, nr.: 4480, vr. 53^b-54^b)

Cenâb-ı Hakk öyle murad etmiş. Bu husus öyle derin öyle ince bir mevzudur ki Hazret burada Hâtemü'l-evliyâ "**Velîyyü'l-Hamîd olan Allah'ın Vekîl'idir.**" diyor. Burası çok mühim.

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri:

"Hâtemü'l-evliyâ, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- yolunda, onun nübüvveti ve Allah'ın mührü ile yürür." buyuruyor. (Hâtemü'l-evliyâ)

O öyle murad etmiş, mahluka ait hiçbir şey yok.

Nitekim Abdullahi Bosnavî -kuddise sırruh- Hazretleri de şöyle buyuruyor:

"O Resulullah'ın halifesi değil, bizzat Allah'ın halifesidir." (Şerhi'l-Fusus lil-Bosnavî, Nafiz Paşa, nr. 536)

O O'nun halifesidir. Allah-u Teâlâ'nın lütuf ve ihsanlarını akıl almaz.

Yine Hüseyin bin Abdullah el-Abbâsî -kuddise sırruh- Hazretleri Hâtemü'l-evliyâ'yı ancak keşif ehli olan zâtların anlayabileceğini haber veriyor:

"Resuller de onu (o ilmi) görecekleri zaman, ancak Hâtemü'l-evliyâ'nın mişkâtından görürler. Bunu ise ehl-i keşiften ancak çok uyanık ve zekî olan kişi anlar. O da ancak, sonradan ortaya çıkanla 'kadîm', yâni 'en ilk olan' hakkında kalbi açılıp genişletilmiş bir kimse, veya müşâhade nûruyla benim sözüm kulağına ilkâ kılınmış, selim kalbe sâhip bir taklitçi olabilir." ("el-Husûs bi-Edâtî'n-Nusûs fî Şerhi'l-Fusûs", İ.Ü. Ktp., AY, nr.: 4480, vr. 53^b)

Bu zat çok ince bahsetmiş.

Müeyyedüddîn Mahmûd el-Cendî -kuddise sırruh- Hazretleri **"Şerhü'l-Fusûs li's-Şeyh Müeyyedüddîn el-Cendî"** isimli eserinde **"Havass için bir sır olan bu makam"** buyuruyor. (Şehid Ali Paşa, no.: 1240, 141^b-142^a yaprağı.)

Bu ilim onlar için bir sır.

Nitekim İmam-ı Rabbânî -kuddise sırruh- Hazretleri de **"Mektubat"** adlı eserinin **"317. Mektub"**unda Allah-u Teâlâ'nın ona nasıl bir ilim bahşedeceğini, diğer velilere verilen ilmin bu ilmin yanında kabuktan ibaret kalacağını, ona ise ilmin özünü ihsan edeceğini şöyle açıklamıştır:

"O ilim ve mârifet; haller, vecidler, tecelliyât ve zuhurat libasına girmiştir. Bu dikkat sonunda, elbette bileceklerdir ki, bu mârifet ve ilimler, ulemânın ilimleri, evliyânın da mârifeti ötesindedir. Hatta, onların ilimleri, bu ilimlere nispetle kabuk kalır. Bu mârifet dahi, o kabuğun özüdür."

Abdülkerim-i Cîlî -kuddise sırruh- Hazretleri de **"El-İnsanü'l-kâmil"** isimli eserinde:

"Kimsenin erişemeyeceği bir makamdır." diyor. ("El-İnsanü'l-kâmil"; s. 455, trc. A. Mecdi Tolun)

Seyyid Abdülkâdir Geylânî -kuddise sırruh- Hazretleri **"Gayb âleminden sesler"** mânâsına gelen **"Fütûhü'l-Gayb"** adlı eserinin 33. Makale'sinde insanları dört kısımda anlatmış; en yüksek derecenin dördüncüsüne verildiğini söyleyerek Hâtem-i velî'nin yüce vasıflarını bir bir beyan etmiştir.

Buyurur ki:

"Sana bu insan lâzım, bunu ara, bulunca muhalefet etme, sözlerine darılma, uzak kalmaktan hoşlanma."

Onu sev ve sözlerine bağlan, her nereye varsan böyle birini ara ve zihninde onu gezdir.

Şunu bil ki: O ne söylerse selâmet ondadır. Helâk, bataklık başkadadır.

Allah'tan onu iste; yol bundan başkaya varmaz. Himmet başkalarında yoktur.

Yolunu bu ülkeye vardırmayan kurtulamaz." Amma Allah başka türlü emretmiş ise bir şey denemez. Allah'ın doğru yolu gösterdiği kimselere kimse şaşmaz."

Ne kadar açık bir ifşaat. Seyyid Abdülkâdir Geylânî -kuddise sırruh- Hazretleri **"Allah'tan onu iste; yol bundan başkaya varmaz. Himmet başkalarında yoktur."** buyuruyor. En mühimi burası. Şimdi Allah-u Teâlâ ona vermiş, başkasına vermemiş, başka tarafta aramak boşuna harekettir.

"Yolunu bu ülkeye vardırmayan kurtulamaz."

"Bilmiyordum!" diyememesi için. Bir kimse "Ben duymadım, bilmiyorum!" diyemez. Çünkü bir insan **"Ben bilmiyordum!"** demekle kurtulamaz.

Ayrıca en yüksek derecenin ona verilmesi ezelden iki kandili öyle halketmesinden dolayıdır. Ona ilim Allah tarafından veriliyor. Muallimi Hazret-i Allah'tır.

Mevlânâ -kuddise sırruh- Hazretleri Bizzat İsimle Zikrediyor:

Mevlânâ Celaledin-i Rûmi -kuddise sırruh- Hazretleri Mesnevî'nin beşinci cildinde bizatihi bu hususu isim zikrederek açıklıyor ve akıllardaki vehimleri ve kuruntuları otomatikman izale ediyor.

"Dağ gibi akıllar bile vehim denizine ve hayal girdabına gark olup batmıştır. Bu kötülük tufanı, dağları bile aşarken Nuh'un gemisine binenlerden başka kim aman bulur, kurtulur?"

Yakîn yolunu kesen bu hayal yüzünden din ehli (müslümanlar), tam yetmiş iki fırka oldu. Yalnız yakîn eri, vehim ve hayalden kurtulur. Kaşının kılını hilal (yeni ay) sanmaz. Fakat bir kimseye Ömer'in nuru (ışığı) dayanak olmadıkça, yolunu kaşının eğri kılı keser. Yüz binlerce büyük ve dehşetli gemi, vehim denizinde paramparça olmuştur."□(Mesnevî, c. 5 s. 156 - 2655. beyit)

Bundan murad, Allah-u Teâlâ ezelden iki nuru halketmiş, o bir nuru gittiyse diğeri mevcuttur. O ikinci mevcuda merbut olmayan birincisine de olmamış oluyor. Partilere dayanan buradan helâk oluyor.

Herkes kaşındaki tüyü ay zannedecek, kendisini öyle görecektir. Ama Ömer'in yolu öyle değil. Kılı kırk yarar. İsim ile zikrediyor. Cenâb-ı Hakk'a şükürler olsun, ezelden seçmiş, Mevlânâ -kuddise sırruh- Hazretleri ismimi ve yolumu tarif ediyor. Ömer'in yolu öyle değil diyor, diğer evliyaullah ismimi zikretmiyor, Mevlânâ Hazretleri ismimizi zikrediyor. Ümmet-i Muhammed'in yetmiş iki fırkaya ayrıldığını, ancak onun yolunun doğru olduğunu ifade ediyor.

Hadis-i şerif'te şöyle buyuruluyor:

"Ümmetim benden sonra yetmiş üç fırkaya ayrılacak, bir fırka müstesna diğerleri hep ateştedir."

– Onlar kimlerdir ya Resulellah!

"Benim ve ashabımın yolunda olanlardır." (Ebu Dâvud)

Bütün beyanlarımız Âyet-i kerime ve Hadis-i şerif'ler iledir. Resulullah'ın ve ashabının yolundan, onların izinden basa basa gidiliyor.

İşte size bu yol tarif ediliyor. Allah ve Resul'ünün yolu!...

Muhyiddîn-i İbnü'l-Arâbî -kuddise sırruh- Hazretleri Hâtemü'l-evliyâ'nın alâmetlerinin ve yapacağı vazifesinin Kur'an-ı kerim'deki bazı ayetlere yerleştirildiğini haber vermiştir. **"Ankâ-i Muğrib fi Ma'rifeti Hatmü'l-Evliyâ"** kitabında şöyle buyuruyor:

"Âl-i imrân'daki dört Âyet'te ise; asıl vücudundan önce ona gösterilen itinâ, cismî yaratılışının öncesinde onun şerefine kıvama erdirilişi, güzel eserleri ve müşâhade edilen fiilleri; nâkıslığa, hatalara ve aykırılıklara karşı, onları iyice şiddetlendikten sonra çözmesi ve (neticeye) bağlaması, korku ve çekingenliğin hiç değişmediği evi, peşinden gidenlerin onu bilemeyişi, onu tasdik halka vâcip olduğu ve Şerî vesikaların ona tevdi edildiği mevzu edilir." ("Ankâ-i Muğrib fi Ma'rifeti Hatmü'l-Evliyâ ve Şemsü'l-Mağrib", s. 72-74)

Şeyhü'l-Ekber Muhyiddîn-i İbnü'l-Arâbî -kuddise sırruh- Hazretleri Allah-u Teâlâ'nın Kelâm-ı kadîm'i Âl-i imrân sure-i şerif'inde geçen âyetlerden birinde **"Onu tasdik etmenin halka vacip olduğunu"** buyurduğunu haber veriyor.

Onu tasdik vacip olduğuna göre, onu tasdik etmeyen emr-i ilâhî'yi yerine getirmemiş olduğu için helâkına vesile oluyor.

Bunlar duyurmak için yazılıyor. Nasip kiminse o nasibini alır. Görüldüğü üzere gerçekten Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde işaret buyuruyor, fakat insanların çözmesi mümkün değildir. Ancak dilediğine duyuruyor, kime duyurmuşsa o çözebiliyor.

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri de ona itaatin vacip olduğunu şu beyanları ile ifade ediyorlar:

"O, onu diğer Resul'lerden üstün yaparak, kendisine itaati Resul'e itaatin içinde kıldı. Diğer veliler üzerindeki üstünlükleri nedeniyle, bu halifelere itaati ümmete vacip kılması da tıpkı bunun gibidir.

Onlar has veliler ve Allah'ın yeryüzündeki erleri olan öyle kimselerdir ki, peygamberler ve şehidler kıyamet gününde onların yerlerine ve Allah-u Teâlâ'ya olan yakınlıklarına gıpta edeceklerdir. Allah bilendir." ("Kitâbu İlmü'l-Evliyâ"; Haraççioğlu)

Saâdet Ehli ve Onlara Tâbi Olanların Safha Safha Ahiretteki Durumları

"Kim Allah'a ve Peygamber'e itaat ederse; işte onlar Allah'ın kendilerine nimetler verdiği peygamberlerle, siddıklarla, şehitlerle, sâlihlerle beraberdirler. Onlar ne güzel birer arkadaşlırlar!

İşte itaatkârlara yapılan bu ihsan Allah'tandır. Her şeyi bilici olarak Allah yeter."
(Nisâ: 69-70)

"O gün Allah, Peygamber'ini ve onunla beraber olanları rüsvay etmeyecek, utandırmayacak." (Tahrîm: 8)

"Muttakileri o gün Rahman'ın huzurunda O'na gelmiş konuklar olarak toplarız."
(Meryem: 85)

İman, mutlak tasdiktir. Söylenen sözü kendi isteği ile kabullenmek, gönülden benimsemek, şüpheye yer vermeyecek şekilde kesin olarak içten inanmak, teslim olmak, karşıdakine güven vermek demektir.

İslâm dinine göre ise; Allah-u Teâlâ'nın varlığına birliğine, Hazret-i Muhammed Aleyhisselâm'ın O'nun kulu ve peygamberi olduğuna ve onun Allah-u Teâlâ tarafından bize getirip tebliğ ettiği esas ve hükümlerin doğru ve gerçek olduğuna tereddüt etmeden kesin olarak inanmaktır.

İslâm dinine girmenin ilk şartı olan bu iki esas "**Kelime-i Şehâdet**"te toplanmıştır. Kelime-i Şehâdet'i kalp ile tasdik edip dili ile de söyleyen bir kimseye "**inanmış**" mânâsına gelen "**Mümin**" adı verilir.

İman, kalbî ve vicdanî bir durumdur. İmanın esası kalpte olan tasdiktir.

Allah-u Teâlâ münâfıklar hakkında Âyet-i kerime'sinde:

"Ey Peygamber! Kalpleri iman etmediği halde ağızları ile inandık diyenlerle, yahudilerden küfür içinde koşuşanlar seni üzmesin." (Mâide: 41)

Buyurarak, imanın kalbin tasdiki olduğunu belirtmiştir.

Dil ile inandıklarını söyleyip de kalbiyle tasdik etmeyenler hakkında da şöyle buyuruyor:

"Bedeviler iman ettik dediler. De ki: 'Siz iman etmediniz, bari 'Müslüman olduk.' deyin. İman henüz kalplerinize yerleşmedi.'" (Hucurât: 14)

Mümin olmak için, imanın kalbe nüfuz etmesi ve o kimsenin takvâya bürünmesi lâzımdır.

Allah-u Teâlâ kâmil imanın alâmetini ve hakiki müminlerin vasıflarını Âyet-i kerime'lerinde beyan buyurmaktadır:

"Müminler o kimselerdir ki, Allah'a ve Resul'üne iman etmişlerdir. Sonra şüpheye düşmemişler, Allah yolunda mallarıyla canlarıyla cihad etmişlerdir. İşte onlar imanlarında sâdik olanlardır." (Hucurât: 15)

Allah-u Teâlâ kâmil müminleri üç sıfatla vasıflandırmaktadır:

Birincisi; Allah-u Teâlâ'ya ve Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem-ine kesin iman.

İkincisi; şek ve şüpheye düşmemek.

Üçüncüsü ise; mal ve can ile cihad etmek.

Kim bu sıfatları kendinde toplarsa, o gerçek mümindir.

Diğer bir Âyet-i kerime'de müminlerin meth-ü senâya lâyık halleri, ilâhî hükümlere olan itaatleri ve bu sayede kurtuluşa erdikleri beyan buyurulmaktadır:

"Aralarında hüküm verilmek üzere Allah'a ve Peygamber'e çağırıldıkları zaman, müminlerin sözü sadece: 'İşittik, itaat ettik!' demekten ibarettir.

İşte saadete erenler onlardır." (Nûr: 51)

Hazret-i Abbas -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır:

"Allah'ı Rabb, İslâm'ı din, Muhammed'i peygamber kabul eden kimse imanın tadını tatmıştır." (Müslim: 56)

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde buyurur ki:

"Kim Allah'a ve Peygamber'e itaat ederse; işte onlar Allah'ın kendilerine nimetler verdiği peygamberlerle, siddiklarla, şehitlerle, sâlihlerle beraberdirler. Onlar ne güzel birer arkadaşlardır!"

İşte itaatkârlara yapılan bu ihsan Allah'tandır. Her şeyi bilici olarak Allah yeter." (Nisâ: 69-70)

Allah-u Teâlâ kıyamet gününde Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem-ine ve beraberindeki müminlere ikram ve ihsanların en büyüğünü yaparak taltif eder, onları mahçup edip rüsvaylığa sürüklemez.

Diğer Âyet-i kerime'lerinde buyurur ki:

"O gün Allah Peygamber'ini ve iman edip onunla beraber olanları rüsvay etmeyecek, utandırmayacak." (Tahrim: 8)

Zira Allah-u Teâlâ'nın vaad-i Sübhânî'si vardır. Günahları olsa bile onları örtecek ve affedecek, yüzlerini aslâ kara çıkarmayacak. Çünkü onlar o nurlu Peygamber'e uymuşlar ve o nur izinde yürümüşlerdir.

"Nurları önlerinde ve sağlarında koşup parlayacak." (Tahrim: 8)

O nur onları cennete götüren yollarını aydınlatacak.

Gece ceryanlar kesildiği zaman insan karanlıkta kalıyor, gideceği yeri de bilemiyor bulamıyor. Mahşer karanlığını bir tasavvur buyurun. Ancak nur ihsan ettiği kimse, o nur ışığı ile önünü görür, yolunu bulur, gideceği yere gider. Nuru olmayanlar nereye gidecek?

Onları Peygamber'ine bağlayarak herkesin başının derdine düşüp perişan olduğu o günde bu şerefe erdirmesi, gerçekten de son derece imrendirici bir lütuftur.

Kendilerinden başka kimselerin yürekler acısı durumlarını görünce şöyle derler:

"Ey Rabb'imiz! Nurumuzu tamamla ve bizi bağışla. Şüphesiz ki sen her şeye kadirsin." (Tahrim: 8)

Abdullah bin Abbas -radiyallahu anhümâ- buyurur ki:

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-in duâlarından birisi de şu idi:

"Allah'ım! Kalbimde bir nur kıl, gözümde bir nur kıl, kulağımda bir nur kıl, sağımda bir nur, solumda bir nur, üstümde bir nur, altımda bir nur, önümde bir nur, arkamda bir nur kıl. Beni nur eyle!" (Buhârî, Tecrîd-i sarîh: 2146)

Dünyadaki Huzur ve Saâdet:

Allah-u Teâlâ dünya nimetlerini, dostları olan müminlere has kılmıştır.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde buyurlar ki:

"Her asırda benim ümmetimden sâbikûn (önde gelenler) vardır. Ki bunlara Bûdelâ ve Sıddîkûn denilir. Haklarındaki inâyet ve merhamet-i ilâhîye o kadar boldur ki, sizler de o sayede yer ve içersiniz. Yeryüzü halkı için vukuu tasavvur olunan belâ ve musibetler onlarla kaldırılır." (Nevâdirü'l-usûl)

İnanmayanlar her ne kadar ortak olsalar da, bu nimetler dünya hayatında Allah'a inanan ve ibadet edenler için yaratılmıştır. Kıyamet günü ise sadece onlara tahsis edilecek, inanmayanlardan hiç kimse bu nimetlere eremeyeceklerdir. Zira cennet kâfirlere haram kılınmıştır.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

"Resul'üm! De ki: Allah'ın, kulları için yarattığı süsü ziyneti ve temiz rızıkları kim haram kılmış?

De ki: Bunlar dünya hayatında inananlarındır, kıyamet gününde ise yalnız inananlara tahsis edilmiştir.

İşte biz bilen kimseler için âyetlerimizi böyle açıklıyoruz." (Â'râf: 32)

O ziynetlerin o temiz yiyeceklerin başlıcası, müminlerin istifadesi için yaratılmıştır. Mümin olmayanların bunlardan bu dünyada istifade etmeleri ise geçici bir zamandır. Ahirette bu nimetlere iştirak edemeyecekleri gibi, birçok cezalara ve azaplara maruz kalacaklardır.

Allah-u Teâlâ'nın rahmet hazinelerinin sonu yoktur. O'nun dünyevî ve uhrevî bütün nimetleri birer saâdet vesilesidir.

Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurmaktadır:

"Sizin yanınızda olanlar tükenir, Allah katında olanlar ise bâkidir, tükenmez.

Sabredenlerin karşılığını, yaptıklarının en güzeli ile vereceğiz." (Nahl: 96)

Onlar, yaptıkları hayırlı amellerin karşılığını âhirette almak için sabırla beklerler, sonsuz olanı geçici olana tercih ederler. Bunun içindir ki haram yollarla elde edebilecekleri her türlü kazancı reddederler.

Bu gibi kimseler bol bir rızka nâil olurlarsa şükrederler, âhret mükâfatlarına namzet olurlar. Dar bir rızıkla rızıklanırlarsa kanaat ederler kısmetlerine râzı olurlar, bunun için de âhret mükâfatlarına namzet olurlar.

Mümin olarak amel-i sâlih işleyen herkesi, hoş ve güzel bir hayat ile yaşatacağına dair Allah-u Teâlâ Kur'an-ı kerim'inde buyurur ki:

"Kadın olsun erkek olsun, her kim mümin olarak sâlih amel işlerse, biz onu (dünyada) mutlaka çok güzel bir hayat ile yaşatırız. (Ahirette ise) mükâfatlarını yaptıklarının en güzeli ile ödeyeceğiz." (Nahl: 97)

Allah-u Teâlâ sadece ahirette değil, dünyada da huzurlu bir hayat bahşeder. Bu, iman edip sâlih ameller işleyenlere bir vaad-i Sübhânî'dir.

Mümin; insan rızkının Allah-u Teâlâ'nın takdiri ve tedbiriyle olduğunu bildiği için, ilâhi taksime râzı olur, rızkı ne kadar az da olsa kalbi rahat eder. Kâfirin ise kanaati olmadığından, rızkı ne kadar çok ve zengin de olsa kalp darlığından kurtulamaz.

Diğer bir Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"İman edip amel-i sâlih işleyenlerin kötülüklerini elbette örteriz ve onlara yaptıklarının daha güzeli ile karşılık veririz." (Ankebût: 7)

Son Nefesteki Huzur ve Saâdet:

"Mukarrebler" sınıfına girmiş olan müminler Allah katında yakınlık kazanmış, mânevî olgunluğa erişmiş olan öncülerdir.

Allah-u Teâlâ onlar hakkında Âyet-i kerime'lerinde şöyle buyurmaktadır:

"Ölen kişi Allah'a yaklaştırılanlardan ise; ona rahatlık, güzel rızık ve Naîm cenneti var." (Vâkıa: 88-89)

Bu gibi kimselerin cennette yerini görmeyince, cennet çiçeklerinden bir dal gelip onun kokusunu koklamayınca ruhunun kabzolunmayacağına dair muhtelif Hadis-i şerif'ler vardır.

O kişiye Âyet-i kerime'deki bu müjde verildiğinde Allah-u Teâlâ'ya ulaşmak ister, Allah-u Teâlâ ise onun kendisine ulaşmak istemesinden çok daha sevinç duyar. Bu gibi kimseler taraf-ı ilâhîden şu hitapla taltif edilirler:

"Ey mutmain olan nefis! Sen O'ndan râzı, O senden râzı olarak dön Rabb'ine. Gir salih kullarımın içine, gir cennetime!" (Fecr: 27-30)

Bu hitap ona hem vefat anında hem de kıyamet gününde söylenir.

Ashâb-ı Yemin; amel defterleri sağlarından verilen müminlerdir. Ruhları alınırken bunlar da bir sıkıntı görmezler.

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

"Eğer sağcılardan ise; 'Ey sağcı! Sana sağcılardan selâm!' denir." (Vâkıa: 90-91)

Can boğaza gelmiş durumdaki mümin o selâmı kemâl-i meserretle alır ve rahatlar, dostluğun ünsiyetini hisseder.

"Andolsun yavaşça çekenlere!" (Nâziat: 2)

Âyet-i kerime'sinde buyurulduğu üzere ölüm meleği ve yardımcıları müminlerin canlarını şefkat ve merhametle, sühulet ve yumuşaklıkla, rahatça ve usulca, sanki çözülmesi kolay bir düğümü çözer gibi kolayca alırlar.

"Andolsun yüzüp yüzüp gidenlere!" (Nâziât: 3)

Âyet-i kerime'sinde buyurulduğu üzere müminlerin canlarını aldıktan sonra, onlarla birlikte fezâda yüzüp giderler.

Onların bir mükâfatı da meleklerin iltifatlarıdır.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"Onlar meleklerin: 'Selâm sizin üzerinize olsun. Yapmış olduğunuz iyi işlere karşılık cennete girin!' diyerek iyilikle canlarını aldıkları kimselerdir." (Nahl: 32)

Onlar ki, şirkten, şüpheden, her türlü kötülüklerden arınmışlar ve böyle bir takdir ve övgüye layık olmuşlardır.

Übâde bin Sâmit -radiyallahu anh- den rivayet edilen bir Hadis-i şerif'lerinde Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz şöyle buyururlar:

"Her kim Allah'a kavuşmayı severse, Allah da ona kavuşmayı sever. Her kim de Allah'a kavuşmaktan hoşlanmazsa, Allah da onunla mülâkî olmaktan hoşlanmaz." (Buhârî. Tecrîd-i sarîh: 2043)

Kabir Hayatındaki Huzur ve Saâdet:

"Âlem-i berzah" adı verilen kabir âlemi; ölüm ile kıyamet günü arasındaki zamandır, dünya ile ahiret arasında bulunan intikal âlemidir. Ölümle cesetten alâkasını kesen ruh, berzah âlemine geçer. Müminin ruhu orada ameline göre rahat bir hayat yaşar.

Kabirdeki bu yaşayış müminin dünyadan alâkasını kestiği andan itibaren başlar.

Dünyadaki cesedinden alâka ve irtibatını kesen ruh, intikal etmiş olduğu berzahta, o âleme mahsus lâtif bir kalıba bürünür. Bu kalıp dünyadaki vücut gibi sert değildir, lâtiftir. Tıpkı sudaki suret gibidir. Dünyada iken hangi huy ve sıfatta ise, o şekilde bir kalıba bürünür.

Dünyada iken âhlak-ı zemimelerden, hayvanî sıfatlardan arınmış olanlar o âleme insan olarak giderler. İnsan şeklinde ve sıfatındadırlar.

•

Mümin bir kulun ahiret yolculuğu Hadis-i şeriflerde şöyle izah edilmektedir:

Mümin bir kula ölüm anında gökten, yüzleri güneş gibi parlayan melekler inerler. Beraberlerinde cennet kefenlerinden bir kefen ve cennet kokularından bir koku vardır. Görüş ufkunu dolduracak şekilde mümini kuşatarak otururlar. Sonra ölüm meleği gelir, başucunda oturur.

"Ey temiz ve güzel ruh! Allah'ın mağfiretine ve hoşnutluğuna yönelerek bedenden çık!" der.

Ruh, su kabının ağzından damlanın aktığı gibi akarak çıkar. Can alındıktan sonra melekler bir lâhza dahi ruhu ölüm meleğine bırakmayarak cennet kefenine sararlar ve cennet kokusuna daldırırlar.

Onu yükseltirler. Rastladıkları her bir melek topluluğu: **"Bu güzel ruh kimin ruhudur?"** derler. Melekler ise dünyada isimlendirildiği adların en güzeli ile onu tanıtır. Nihayet dünya semâsına gelirler, semânın onun için açılmasını isterler ve ona açılır.

Her bir semânın mukarrebûn melekleri müminin ruhunu karşılayıp onu bitişiğindeki semâyâya uğurlarlar. Böylece yedinci semâyâ ulaşırlar.

Allah-u Teâlâ: **"Kulumun amel kitabını illiyyin'de yazın. Onu yeryüzüne geri döndürün."** buyurur.

Bu noktada Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz:

"Sizi topraktan yarattık, ölümünüzden sonra yine O'na döndüreceğiz ve sizi tekrar oradan çıkaracağız." (Tâhâ: 55)

Âyet-i kerime'sini okumuştur.

Ruhu cesedine iâde edilir. Bu arada kendisini defnedip dönenlerin ayak seslerini işitir.

Kabir tarafından bir dost gibi karşılanır. Kabirde müminin namazı baş ucuna, zekâtı sağ tarafına, orucu sol tarafına, sadaka, akraba ziyareti, iyilik... gibi hayırları da ayak tarafına gelir yerleşir.

Bu sırada Münker ve Nekir adlı sual melekleri gelirler. Başucundan geldiklerinde namazı, sağ tarafından geldiklerinde ise zekâtı, sol tarafından geldiklerinde orucu, ayak tarafından geldiklerinde ise hayırları, "Bizim tarafımızdan yaklaşmak mümkün değildir." derler. Bunun üzerine mümine oturmasını ve suallerine cevap vermesini söylerler. O da:

"Beni bırakın da namaz kılayım!" der. Melekler:

"Namazını kılacaksın, fakat şimdi suallerimizi cevaplandır." derler.

Mümin de endişesizce:

"Ne soracaksanız sorun bakalım." der. Onlar sordukça o da cevap verir.

– Rabb'in kim?

– Allah!

– Dinin ne?

– İslâm!

– Muhammed Aleyhisselâm kimdir?

– Ben şehâdet ederim ki, Muhammed Aleyhisselâm Allah'ın kulu ve Resul'üdür.

Bu cevaplardan sonra melekler:

"Biz senin dünyada da böyle söyleyip kalbinle tasdik ettiğini bilirdik!" derler.

Dünyada imanda sebat eden bir mümin, ne kayar ne de fitneye uğratılır. Ahirette de melekler soru sorduğunda tereddüt etmez. İnançlarında şüphe yoktur ki cevaplarında şaşkınlık ve hayret olsun.

Bu sırada nûr yüzlü güzel elbiseli, hoş kokulu birisi gelir.

"Seni cennetle müjdelerim." der.

O da: **"Allah seni hayırla mükâfatlandırısın, sen kimsin?"** diye sorar.

"Ben senin sâlih amelinim." diye karşılık verir.

Bundan sonra kabir, göz alabildiğine enine ve boyuna genişletilir. Cehennem tarafına bir pencere açılır ve bu pencereden cehennemi ve cehennemin alevlerinin birbiri üzerinde şiddetle dalgalandığını görür. Ona şöyle denir:

"Ey mümin!. Bir de Allah'ın bu ateşten seni koruyarak koyacağı makamına bak!"

Mümin bu defa cennetin meltemlerinin kabre olduğu bir başka pencereden cennetin yeşil manzaralarını ve birbirinden güzel nimetleri görür. Kendisine:

"İşte bu mübarek yer senin makamındır. Samimi bir imanla yaşamıştın, bu iman üzerine de öldün. İnşallah aynı şekilde dirileceksin. Burada rahat uyu istirahat et." denilir.

O da onlara şöyle der:

"Bu mesut hayatımı gidip ehl-ü ıyâlime haber veriniz."

Melekler ise şu karşılığı verirler:

"Allah seni şu mübarek kabrinden diriltinceye kadar âile halkının kendilerine en sevgili olanı tarafından uyandırılan gelin ve güveyin uykusu gibi uyu."

Dünya hayatı, âlem-i berzah'a göre kabir gibidir. Farz-ı muhal ki, ana karnındaki bir çocuğa: *"Yakında buradan kurtulup daha geniş daha güzel bir âleme çıkacaksın."* denilse inanmak ve oradan ayrılmak istemez.

Vaktaki dünyaya geldiği zaman, gerçekten geniş ve güzel bir yerle karşılaşır, şaşırıp kalır. Biz de ana karnındaki çocuk gibiyiz. Bu zulmani yerden daha güzel bir âlem tarif edildiği halde geçmek istemiyoruz.

Âyet-i kerime'de:

"Yaptıklarına karşılık olarak, onlar için saklanan gözler aydınlatıcı müjdeyi kimse bilemez."
buyuruluyor. (Secde: 17)

Mahşerdeki Huzur ve Saâdet:

İkinci surla birlikte Allah-u Teâlâ kabirde olanları mahşer yerine sevkedecek, onları dünyadaki amellerinin mükâfat ve mücazâtına kavuşturacaktır.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"Kıyamet saati mutlaka gelecektir, onda hiçbir şüphe yoktur. Allah kabirlerdeki kimseleri diriltip kaldıracaktır." (Hacc: 7)

Mahşer inkârcılar için ne kadar elemli ve ıstıraplı olacaksa, inananlar için de o nispette rahat, güzel ve kısa geçecektir.

Bir Hadis-i şeriflerinde Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz şöyle buyurmuşlardır:

"Mümine o gün hafifletilir. Hatta ona, dünyada iken kıldığı bir farz namazdan daha hafif olur."
(Ahmed bin Hanbel)

Ahret güneşinin harareti de hiçbir zarar vermeyecektir.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"O gün Allah, Peygamber'ini ve onunla beraber olanları rüsvay etmeyecek, utandırmayacak."
(Tahrîm: 8)

Allah-u Teâlâ kıyamet gününde Habib-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- ini mahcup etmez. O seçkin kuluna ikram ve ihsanlarının en büyüğünü yaparak taltif eder. Beraberindeki müminleri de mahcup edip rüsvaylığa sürüklemeyiz.

Müminler büyük bir taltif, izzet ve ikbal ile Allah-u Teâlâ'nın huzuruna misafir olarak gideceklerdir.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"Muttakileri o gün Rahman'ın huzurunda O'na gelmiş konuklar olarak toplarız." (Meryem: 85)

Takvâ sahiplerinin gördükleri bu ikram her türlü tasavvurun üstündedir.

"O gün cennet takvâ sahiplerine yaklaştırılır." (Şuarâ: 90)

Böylece buldukları mevkiden cenneti ve içindeki mütenevvi nimetleri görürler, gözlerinin önünde tecellî eder durur. Temâşâ etmekle sevinçleri artar.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"O gün bir takım yüzler vardır parıl parıldır, gülmekte ve sevinmektedirler." (Abese: 38-39)

Kafaları sakin, zihinleri rahattır. Nice nice tecellîlere nâil olacaklardır.

İmanlarında sadık, amellerinde muhlis olan müminler için hiçbir korku ve üzüntü yoktur, Rabb'leri onları korumuş ve kurtarmıştır.

Âyet-i kerime'sinde şöyle buyuruyor:

"Allah takvâ sahiplerini imanları sebebiyle kurtuluşa erdirir. Onlara hiçbir kötülük dokunmaz, onlar mahzun da olmazlar." (Zümer: 61)

Çünkü onlar kâfirler için hazırlanan cehennemden kendilerini korumak için, dünyada iken gerekli tedbirleri almışlardı. Şirk ve isyandan, küfür ve tuğyandan kaçınarak İslâm şerefiyle müşerref, iman nuru ile münevver olmuşlardı.

Amel Defterlerinin Dağılımındaki Huzur ve Saâdet:

Dünyada iken Kirâmen kâtibin meleklerinin yazdıkları amel defterleri sualden önce herkese dağıtılır.

İyilik olsun, kötülük olsun, amellerin karşılığı verilecektir. İyilik yapmış olan kimse mükâfatını tam alır, kötülük yapmış olan da cezasını eksiksiz alır.

Her türlü itiraz, mazeret beyan etme, özür dileme kapıları kapanır. Şüpheler kalkar, ihtilâflar giderilir, hiç kimseye haksızlık edilmez. Allah-u Teâlâ suçsuz insana ceza vermez, iyilik yapanları da mükâfatsız bırakmaz.

Doğru yolu seçenlerin amel defterleri sağ ellerine verilir, yanlış yolu ve bâtıli tercih edenlerin ise sol ellerine verilir veya arkalarından verilir. Sağ taraf veya sağ el, ferahlık ve uğurun, feyiz ve bereketin; sol taraf veya sol el, sıkıntı ve uğursuzluğun sembolüdür.

Allah-u Teâlâ'ya gönül vermiş hakiki müminler dünyada iken; öldükten sonra dirilmeye, oradaki hesap, azap ve mükâfata inanırlardı. Mahşerde onların amel defterleri sağ ellerine verilince, hiç şaşırmadan, gönül huzuru ile kendilerinin kurtulanlar safından olduğunu anlarlar.

Âyet-i kerime'de şöyle buyruluyor:

"Kitabı sağ eline verilen kimse: 'Alın kitabımı okuyun! Ben zaten hesabıma kavuşacağımı sezmiştim.' der." (Hâkka: 19-20)

Gerçekten de o, bu günü ile karşılaşacağını kesinlikle biliyordu. Bunun için de imanına iman kattı. Rabb'inin râzı olacağı, hoşnut kalacağı işlerde yarışırmasına gayret gösterdi. İbadet ve taatlarını ihlâs ve sabırla yerine getirdi. Mevlâ'sına sığındı, duâ ve tazarruda, naz ve niyazda bulundu. Günahlarının acısını içinde duyarak tevbe ve istiğfar etti. Nefsini kötülüklerden, şeytanın iğvalarından uzak tuttu.

Ameller Tartılırken Mizan Başındaki Huzur ve Saâdet:

Allah-u Teâlâ'nın kudretinin ve adaletinin büyük bir tecellisi olmak üzere, o gün insanların amelleri tartılırken, dereceleri ve mahiyetleri umuma karşı meydana çıkarılırken; imanı ve amel-i sâlihleri sebebiyle tartıları ağır gelenler, gazab-ı ilâhîye uğramayacaklar, her türlü korku ve azaplardan emin olacaklar, nâmütenahi sevaplara nâil olacaklar.

Âyet-i kerime'de:

"Tartıları ağır gelenler, işte onlar kurtuluşa erenlerdir." buyuruluyor. (A'râf: 8)

İmanlarının sadakat ve kemâlinden, amellerinin güzellik ve cemâlinden, ihlâs ve samimiyetlerinden dolayı tartıları ağır gelmiş, neticeler belli olmuş, umuma ilân edilmiş, cennete girecekleri kesinleşmiş.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde bu gibi kimselerin bahtiyarlığı hakkında:

"Tartıları ağır gelen kimse hoş bir hayat içinde olacaktır." buyuruyor. (Kâria: 6-7)

Ki, bu çok büyük bir mutluluk alâmetidir.

Tartılan ameller her ne kadar cisim değilse de, Allah-u Teâlâ onları cisim haline getirir. İyilikler nurânî, kötülükler zulmânî birer cisim suretinde tartılırlar.

Amel defterlerinin dağıtımında, defterini sağ eline alanlar, kolay bir hesap ile kurtulacaklardır.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"Kimin kitabı sağından verilirse, onun hesabı pek kolay görülür." (İnşikâk: 7-8)

Bu gibi kimselerin amelleri Allah-u Teâlâ'ya arz olunur. İbadetlerine sevap verilir. Eğer günahı varsa günahından geçilir, aff olunur, aslâ şiddet olmaz. Yaptıklarının bütün incelikleri sorulmaz. Çünkü yaptığı şeylerden bütün incelikleriyle hesaba çekilecek kimse azaba uğrayacaktır.

İnşikâk sûre-i şerifinin 9. Âyet-i kerime'sinde ise şöyle buyuruluyor:

"Ve sevinçli olarak âilesine döner." (İnşikâk: 9)

Akrabalarının, dostlarının ve kendisi gibi azaptan kurtulanların yanlarına gelir. Müjdeleşirler, tebrikleşirler, sevinçleri yüzlerinde parlamaktadır.

Sırat Köprüsünden Geçerken Yaşanılan Huzur ve Saâdet:

Kıyametin korkunç merhalelerinden birisi de sıratтан geçmektir. Mahşerin anlatılan bu bütün zorluklarından sonra insanlar sırata sevk edilirler.

Sırat; cehennem üzerine kurulmuş, herkesin geçmek mecburiyetinde olduğu bir köprü, cennete giden bir yoldur. Bir ucu hesap verme yerinde, bir ucu da cennetin kapısındadır.

Bütün insanlar sırat köprüsünden geçeceklerdir.

Âyet-i kerime'de:

"İçinizden cehenneme uğramayacak hiç kimse yoktur. Bu Rabb'inin katında kesinleşmiş bir hükümdür." buyuruluyor. (Meryem: 71)

Bu uğrama yolun oradan geçmesi sebebiyledir. Cennete girecek olan oradan geçecek, cehenneme girecek olan ise oradan girecektir.

Sıratın genişliği ve uzunluğu, insanların oradan geçmeleri ve hızları, dünyada yapmış oldukları amellere göredir.

Dünyada sırat-ı müstakim üzerinde olup, doğrudan ve doğruluktan ayrılmayanlar sıratı kolaylıkla geçerler.

Ebu Saîd-i Hudrî -radiyallahu anh-den rivayet edilen bir Hadis-i şerif'te şöyle buyuruluyor:

"Müminler, kimi göz kırpacak kadar zaman içinde, kimisi şimşek gibi, kimisi rüzgâr gibi, kimisi de ala-yörük cins at ve deve gibi süratle geçerler." (Buhârî. Tecdî-i sarîh: Cilt; 2, Sh; 832)

Kimileri de sendeleyerek, elleri ve ayakları ile emekleyerek geçerler. Bir kolunu çekse öteki kolu, bir ayağını çekse öteki ayağı takılır, kurtuluncaya kadar ateş yanlarına çarpar, sonra onlar da kurtulurlar.

Cennetlikler aynı zamanda cehennemi ve içindeki azabı gözleriyle görmüş olurlar. Kurtuldukları için sevinçleri ve şükürleri artar.

Bu geçmeyi müminlerden en yüksek mertebede olanlar fark edemeyecekler, göz açıp kapanıncaya kadar geçip gideceklerdir.

Bunların nurları cehennemi söndürür gibi olacaktır.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şeriflerinde buyururlar ki:

"Kıyamet gününde sırat köprüsünden geçilirken cehennem ateşi:

'Geç ya mümin! Senin nurun benim ateşimi söndürüyor.'

Diyerek mümin-i kâmile hitap eder." (Câmiu's-sağır)

Sıratı ilk olarak Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz ve ümmet-i muhteremesi geçecekler, daha sonra ise diğer Peygamber Efendilerimiz ve ümmetleri geçeceklerdir.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şeriflerinde:

"Cehennemın ortasına sırat kurulur. Ümmetini en evvel geçiren ben olurum." buyurmuşlardır. (Buhârî - Müslim)

SAÂDET EHLİNİN CENNETLERDEKİ HUZUR VE SAÂDETİ

**"Rabb'lerine karşı gelmekten sakınanlar bölük bölük cennete götürülürler."
(Zümer: 73)**

"Girin cennete! Siz ve eşleriniz ağırlanıp sevindirileceksiniz!" (Zuhruf: 70)

"İşte bu cennet; Allah'a yönelen, O'nun buyruklarına riâyet eden, görmediği halde Rahman'dan korkan, Allah'a yönelmiş bir kalp ile gelen sizlere, hepinize vaad olunan yerdir. Oraya esenlikle girin!" (Kâf: 32-33-34)

Cennete Giriş:

Sırat köprüsünden selâmetle geçildikten sonra müminler gruplar halinde cennete doğru sevk edilirler. İlk olarak Hazret-i Allah'ın biricik Habib-i Ekrem'i Muhammed Aleyhisselâm cennete girer.

Müminler etrafları meleklerle dolu olduğu halde, en izzetli bir halde, dolunay veya parlak yıldızlar gibi ışıklar saçarak cennete doğru yürürler.

"Rabb'lerine karşı gelmekten sakınanlar bölük bölük cennete götürülürler." (Zümer: 73)

Cennete yaklaştıkça oranın nefis kokusunu için için duyarlar, her nefes alıp vermede şevkleri ve ümitleri bir kat daha artar. Gözler görmedik, kulaklar işitmedik, beşer gönlünden geçmedik şeyler görürler.

"Oraya geldiklerinde cennet kapıları açılır." (Zümer: 73)

Kendilerine Rabb'leri tarafından cennet kapılarının açılması müminler için ne büyük bir ikram-ı ilâhidir.

"Bekçiler onlara derler ki: Selâm olsun size! Hoş geldiniz! Ebedî olarak içinde kalmak üzere buraya girin!" (Zümer: 73)

Her şey onların bekledikleri şekilde gerçekleşmiştir. Zebânilerin kâfirleri cehennem kapısında hakaretlerle tehditlerle karşılaşmalarına mukabil, melekler müminleri selâm ve övgü ile, müjdelerle ve ayakta karşılayacaklardır.

"Müjde! Bugün altlarından ırmaklar akan ve içinde ebediyen kalacağınız cennetler sizindir. İşte büyük kurtuluş budur." (Hadîd: 12)

Cennete girmekten daha büyük kurtuluş olabilir mi? İnsanların mutluluğu eşleri ile bir arada bulunup da bir sevinci beraberce paylaştıkları zaman kemâle erer. Huzurun ve sevincin en çok olduğu cennete gireceği gün, müminler eşleri ile beraber cennete dâvet edileceklerdir:

"Girin cennete! Siz ve eşleriniz ağırlandı sevindirileceksiniz!" (Zuhruf: 70)

Henüz perdeler açılmadan gözünü açmış, Rahman olan Allah'a tam bir iman ile gönülden yönelmiş, rahmetinin zevki, azabının dehşeti ile saygısını duymuş olan müminler taraf-ı ilâhîden taltif olunurlar:

"İşte bu cennet; Allah'a yönelen, O'nun buyruklarına riâyet eden, görmediği halde Rahman'dan korkan, Allah'a yönelmiş bir kalp ile gelen sizlere, hepimize vaad olunan yerdir. Oraya esenlikle girin!" (Kâf: 32-33-34)

Her bir grup kendilerine uygun düşen grupta beraber olacaktır. Böylece fevc fevc, bölük bölük cennete götürülürler.

Her mümine ölüm anında ve kabirde cennetteki yeri gösterildiği için, cennete girdiği zaman yerini kolayca bulur.

"Allah onları (dünyada iken) kendilerine anlattığı cennete koyar." (Muhammed: 6)

Sanki yaratıldıklarından beri orada oturuyorlarmış gibi, yollarını şaşırmadan ve hiç kimseye yol sormadan konaklarına giderler.

Cennet Allah-u Teâlâ'nın mümin kullarına, bir imtihan sahnesi olan dünyada samimiyetle inanıp salih ameller yapmaları, haram ve günahlardan sakınmaları karşılığında vâdettiği zevk ve sefâ yeridir, mükâfat yeridir.

Cennetin genişliği yerle göğün genişliği kadardır.

Âyet-i kerime'de şöyle buyurulmaktadır:

"Rabb'inizin başışına ve Allah'tan korkanlar için hazırlanmış, genişliği gökler ve yer kadar olan cennete koşun!" (Âl-i imrân: 133)

Bu beyan-ı ilâhî cennetin büyüklüğünü zihinlere yerleştirmek için verilen bir temsildir. Çünkü insanların gözünde yer ve gökten daha geniş bir şey olmadığından, Allah-u Teâlâ o büyüklüğü kullarına tarif etmek için yerle göğün genişliği ile teşbih buyurmuştur.

Cennet ve cehennem hâlen mevcuttur. Buldukları yeri ancak Allah-u Teâlâ bilir. Cehennem kâfirler için hazırlandığı gibi, cennet de müminler için hazırlanmıştır.

Cennet son derece büyüktür. Milyonlarca insanı ilelebed barındırıp, huzur ve sükuna, rahat ve emniyete erıştiren böyle bir nimetler yurdunun büyüklüğünü tasavvur etmek imkânsızdır.

Cennet, nimet yurdudur. Göz nereye baksa nimet görür. Her kim nereye baksa nimete bakar. Herkes kendilerine verilen nimetleri seyrederek. Hiç kimse hiçbir şeye hasret kalmaz.

Cennetlikler hem bedenî, hem de rûhî bakımdan son derece güçlü ve kabiliyetli olacaklardır.

Ehl-i Cennet:

Allah-u Teâlâ cennet sakinlerinin nâil olacakları nimetlerden Âyet-i kerime'lerinde şöyle haber vermektedir:

"O gün cennetlikler bir zevk ve eğlence ile meşguldürler." (Yâsin: 55)

Bu Âyet-i kerime çok mühim. Biz bu Âyet-i kerime'ye böyle seyrederek gibi bakarız. Şimdi bu müjde nereden geliyor.

Câbir -radiyallahu anı-den rivâyet edildiğine göre, Resulullah Aleyhisselâm bir Cuma günü Mescid-i Nebevî'de hutbe okurken Şam'dan yiyecek yüklü bir ticaret kervanı Medine-i münevvere'ye gelmişti. Kervanın geldiğini haber veren davul sesini duyan cemaat, sabırsızlanarak hemen huzur-u saâdetten çıktılar ve yiyecek maddesi satın alabilmek için kafilenin yanına koştular. O yıl Medine-i münevvere'de büyük bir kıtlık hüküm sürüyordu. Bu ayrılışlarında bir mahzur olmadığını zannetmişlerdi. Yanında sadece on iki kişi kaldı. Resulullah Aleyhisselâm bu duruma çok üzüldü.

Huzurda kalanların onu Aşere-i mübeşşere idi.

Bunun üzerine nâzil olan Âyet-i kerime'de Allah-u Teâlâ onları kınayarak şöyle buyurdu:

"Onlar bir ticaret veya bir oyun eğlence gördükleri zaman hemen dağılıp oraya yönelirler ve seni ayakta bırakırlar." (Cum'a: 11)

Fakat müslümanlar bu dersten sonra bir daha bunun benzeri bir hata işlemediler. Bu ilâhî beyanda insanlar için nice gizli hikmetler vardır.

"De ki: Allah'ın nezdinde bulunan, eğlenceden de ticaretten de hayırlıdır." (Cum'a: 11)

Allah katında olan menfaat kesin ve ebedîdir. Eğlencedeki menfaat kesin değil, ticaretteki menfaat ise ebedî değildir. Onlar dünya hayatının geçici menfaatleridir.

"Allah rızık verenlerin en hayırlısıdır." (Cum'a: 11)

Asıl rızık O'ndan istenmelidir. O nasip etmeyince, sebeplerden hiçbirisinin faydası olmaz. Ticaretlerin üstünde O'nun öyle rızık kapıları vardır ki, onlar kapanınca bütün ticaretler de kapanır.

O'nun lütuf ve ihsanları hesapsızdır, insanlarınki ise hesap iledir. Bazı insanlar, O'nun rızkını diğer kimselere ulaştırmaya ancak vasıta olabilirler. "*Filân kişi iş sağladı.*" denilir. Onların sebep olduğu rızkın yaratıcısı Rezzâk-ı kerim olan Allah-u Teâlâ olduğu içindir ki O "**Rızık verenlerin en hayırlısı**"dır.

Orada; üzüntü, sıkıntı, ümitsizlik, güvensizlik diye bir şey yoktur. Oraya girenler bir eğlence havası içinde mest olurlar.

Âyet-i kerime'de geçen "**Şuğul**", akla gelebilecek şeyleri düşünmekten alıkoyan nimetlerdir. Cennet nimetleri ile meşgul olup zevk ve safa sürerken üzülmemeleri için cehennemde bulunan yakınlarını hatırlamazlar.

"Onlar ve eşleri gölgeliklerde tahtlar üzerine yaslanmışlardır." (Yâsin: 56)

Bir insanın eşi, dünyada huzur ve bahtiyarlığa vesile olduğu gibi, cennette de öyle olacaktır. Gözlerin görmediği kulakların işitmediği, akıllardan bile geçmediği güzellikler arasında bu mutluluk beraberce paylaşılacaktır. Hiçbir gönül endişesi olmadan eşleriyle beraber, tarifi mümkün olmayan kanepelere kurulup, rahatlatıcı gölgeliklerde karşılıklı sohbet ederler.

"Orada onlar için her çeşit meyveler vardır." (Yâsin: 57)

Onların meyvelerle merzuk olmaları, sırf lezzet almak, zevkyab olmak içindir.

Bir an olsun meyvesiz kalmış ağaç görülmez. Koparılan ve yenilen bir meyvenin yerine aynı surette bir başkası biter. Meyveler ağacın altından üstüne kadar dizilmiş, birbiri üstüne yığılmıştır.

Cennet meyveleri, hangisi olursa olsun külfetsiz ve mihnetsizdir. Azalmaz ve tükenmez. Atılacak tarafı yoktur, posasızdır. Lezzetleri daima değişir. Hazımı kolaydır, sıkıntı ve zahmeti olmaz.

Bunlar kendilerine, dünyadakilerine benzer meyveler şeklinde sunulur ki yabancılık çekmesinler. İlk anda onları tanırlar ve hemen yemeye başlarlar. Çünkü gönül alışık olduğu şeye çok daha eğilimli olur. Fakat tadıp yediklerinde bunların, dünyadakilerden tamamen farklı ve görülmedik şeyler olduklarını, sadece cins ve şekil bakımından dünyadakilere benzediklerini; tat, hacim ve nefaset bakımından benzerlerini asla görmedikleri şeyler olduklarını hemen kavrarlar.

Eğer meyveyi bizzat ağacın dalından koparmayı arzu ederlerse ağaç onlara doğru sarkıverir.

Herkes ayakta veya oturduğu yerde, hiç sıkıntı çekmeden istediği kadar yiyebilir.

"Bütün arzuları yerine getirilir." (Yâsin: 57)

Şimdi bütün bu arzular nedir biliyor musunuz? Şimdi bir insan elbise giyiyor. Çok güzel bir elbise daha üstüne giyiyor, bir elbise daha üstüne giyiyor. Buradaki arzu mahbubun nurunun yüklenmesidir. Yüklendikçe yüklenir, yüklendikçe yüklenir. O artık kendini kaybedecek durumda bir manevî zevk hayatı içindedir. Hayat buna derler yani. Buna hayat-ı hakiki derler. Bu ancak orada olur. Dünyada olmaz. Dünyadaki hayat sunidir. Biz bu hayatı böyle seyrediyoruz. Demek ki insana ne yükleniyormuş? Mahbuba ne yükleniyormuş? Nur yükleniyor, "**Nûrun alâ nur**" oluyor. Onun içinde kalıyor. Onun için çalışan orası için çalışsın. Bu mevzu ilk olarak geçiyor.

Dünya bir hayaldir. Kazanma yeridir. İmtihandır, sahnedir ama yaşamak isteyen orası için çalışsın. Fakat bu da zahiri. Onun batınısi, Hakk ile olmak. Çünkü onun bütün güzelliklerini O yarattı. Sen O'nunla olduğun zaman hepsi senin. Ama O'nsuz hayat vefat.

Her türlü zevklerden neyi isterlerse onu hemen yanlarında bulurlar.

Bu zevkli hayatın üstünde bir de mânevî izzet ve ikrama mazhar olurlar.

Allah-u Teâlâ'dan Selâm:

Allah-u Teâlâ cennetlik kullarına Cemâl-i ilâhî'sini şân-ı ulûhiyetine lâyük bir veçhile göstermek lütfunda bulunacak ve onlara hitaben selâm vererek onların kadir ve kıymetini artırmış olacaktır.

"Çok merhametli bir Rabb olan Allah'tan onlara söz olarak selâm gelir." (Yâsin: 58)

İlâhî nur, feyz insana indikçe mest olur. Zevkten mest haline gelir. Bu mestlik içinde sarhoşken selâm gelir.

O selâm, hepsinin fevkindedir.

Câbir -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır:

"Cennet ehli buldukları nimetler içinde zevke ererken ansızın üzerlerine bir nur parıldar. Başlarını kaldırıncaya bir de ne görsünler, Rabb'leri onlara üstlerinden nazar etmekte ve:

"Ey cennetlikler! Selâm üzerinize olsun!" buyurmaktadır.

İşte:

"Çok merhametli bir Rabb olan Allah'tan onlara söz olarak selâm gelir." (Yâsin: 58)

Âyet-i kerime'si bunu belirtmektedir.

Bunun üzerine onlara nazar buyurur, onlar da O'na bakarlar ve baktıkları süre içinde diğer nimetlerden hiçbir şeye iltifat etmezler. Bu hâl araya perde girinceye kadar devam eder ve Rabb'lerinin nuru onların ve yerlerin üzerinde kalır." (İbn-i Mâce. Mukaddime: 13)

Ebediyet yurdu olan cennetleri, rahmeti ile kuşatan Allah-u Telâlâ'nın selâm ve esenlik nuru altında hayat sürmek müminler için tasavvurun fevkinde bir nimettir. Çalışan O'nun için çalışsın, kaybeden kendisi kaybetmiş, niyetini bozmuş kaybetmiş.

Ruyetullah:

Müminler cennette bütün nimetlerin üstünde, mekândan münezzeh olarak Allah-u Teâlâ'yı zaman zaman görme saâdetine nâil olacaklardır.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır:

"Cennetliklerin Allah katında en kıymetli olanları, Vech-i İlâhî'ye sabah ve akşam nazar ederler." (Tirmizî: 2556)

Daha sonra şu Âyet-i kerime'leri okumuşlardır:

"Nice yüzler vardır ki o gün ışı ışı parlar, Rabb'lerine bakarlar." (Kiyâme: 22-23)

Allah-u Teâlâ kendi cemâlini görmeye müşerref kılmak istediği kullarında, görmeye liyakat halkeder. Cennet sakinleri için nimetlerin en büyüğü perdesiz olarak Allah-u Teâlâ'yı görmektir. Bu nimete

kavuştukça, diğer bütün nimetleri ve zevkleri unuturlar. O'na bakmaya devam ettikleri sürece hiçbir şeye iltifat etmezler. Cennet, bu nimetin yanında bütün şâşâsı ile sönük kalır.

Kadın, erkek herkes her cuma günü Allah-u Teâlâ'nın dâveti üzerine O'nun yüce ziyaretine giderler. Nurdan perde kalkar ve Cenâb-ı Hakk'ı dolunay gibi net olarak görürler. Yüzleri daha da güzelleşmiş olarak köşklerine dönerler. Eşleri onları neşe ile sevinçle karşılar.

İki Cennet:

Hesap ve ceza gününü düşünerek hayatını ona göre düzenleyen, Rabb'inin rahmetine ümit bağladığı kadar azabından da o nispette korkan, nefislerini hevâ ve heveslerine tâbi olmaktan alıkoyan müminlere çok büyük müjdelere vardır.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde şöyle buyurmaktadır:

"Rabb'inin huzurunda durmaktan korkan ve nefisini hevâ ve hevesten alıkoyan kimseye gelince, cennet onun varacağı yerin tâ kendisi olacaktır." (Nâziat: 40-41)

"Rabb'inin makamı"; âlemlerin Rabb'i olan Allah-u Teâlâ'nın her şey üzerindeki hakimiyeti ve insanların bütün hallerini görüp gözetmesi demektir.

Korkudan maksat yalnız yürek çarpıntısı değil, küfür ve şirkten, isyan ve nankörlükten sakınıp; iman ve şükür ile itaat için saygı ve hürmet göstermektir. Ki birisi cismânî cennet diğeri ruhânî cennet. Ve bu iki cennet "Mukarrebler"e mahsustur.

•

Mukarrebeler tahsis edilen bu iki cennetten sonra iki cennet daha vardır ki, amel defterleri sağlarından verilen ve **"Ashâb-ı yemin"** adı verilen müminler için hazırlanmıştır.

Nitekim Âyet-i kerime'lerde şöyle buyruluyor:

"Bunlar Ashâb-ı yemin (sağın adamları) içindir. Onların bir çoğu önceki ümmetlerden, bir çoğu da sonrakilerdendir." (Vâkıa: 38-39-40)

Bunlar öncekilerden de sonrakilerden de çokturlar.

Ashâb-ı yemin'in de fazileti **"Sâbikun"**a uymalarından ileri gelmektedir.

Mukarrebeler için hazırlanan iki cennetten sonra Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde amel defterleri sağlarından verilen ve **"Ashâb-ı yemin"** denilen müminler için de iki cennet olduğunu beyan buyurmaktadır:

"Bu iki cennetten başka iki cennet daha vardır." (Rahman: 62)

Allah-u Teâlâ o iki cenneti sonraki iki cennetten derece ve mertebe itibarıyla üstün kılmıştır.

Cennette Ebedilik:

Kafa gözü ile gönül gözünü hakikati görmeye birleştiren, baş kulağı ile kalp kulağını Hakk'ın sesini duymada bir araya getiren müminler; Rabb'lerine iman etmenin, kulluk vazifelerini gönülden inanarak, kemâl-i tevazu ile yerine getirmenin büyük bir mükâfatı olarak cennetlerde ebedî olarak kalacaklardır.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"İman edip sâlih ameller işleyen ve Rabb'lerine gönülden boyun eğenlere gelince, işte onlar cennet halkıdır. Onlar orada ebedî kalacaklardır." (Hûd: 23)

O müminler ki, Hakk'a boyun bükerek huzur bulmuşlar, huşû içinde kendilerini O'na ibadete vermişler, o iman ile de ahirete intikal etmişler.

Müminlerin fâsık olanları ise her ne kadar cehenneme gireceklerse de, günahları nispetinde cezalarını çektikten sonra imanları sebebiyle cennete gireceklerdir. En son müslüman da cehennemden çıktıktan sonra, cehennem kapıları bir daha açılmamak üzere ebediyen kâfirlerin üzerine kapanır.

Arzu edilen çeşitli şeylerden her ne arzu ederlerse mevcuttur.

"Orada ebedî kalacaklar, oradan ayrılıp başka bir yere gitmek istemezler." (Kehf: 108)

Cennet, her yanı ve her nimeti ile kudret eliyle hazırlanmıştır. Tecellîlerin ardı-arkası olmadığına göre cennette her an yepyeni bir hayat, taptaze bir güzellik, bambaşka bir manzara mevcuttur.

Orada çalışmak, yorgunluk, bıkkınlık, usanmak, uyumak, yıpranmak, yaşlanmak, hastalanmak ve ölmek yoktur. Bir kere oraya girdikten sonra çıkmak da yoktur.

"Orada onlara hiçbir yorgunluk dokunmaz. Onlar oradan çıkarılacak da değillerdir." (Hicr: 48)

O bakımdan daha güzelini düşünmek mümkün değildir.

Zürriyetlerin Buluşması:

Allah-u Teâlâ kullarına olan lütuf ve ihsanlarının bir nişanesi olarak müminleri yine kendileri gibi mümin olan zürriyetleri ile cennette bir arada bulunduracaktır.

Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

"İman edenleri ve kendilerini iman ile takip eden zürriyetlerini kavuştururuz." (Tûr: 21)

Bir baba ile evlât arasında dünyada olduğu gibi âhirette de şefkat ve merhamet bulunacaktır. İnsanın ailesi, çocukları ve yakınları ile bir araya gelip sohbet etmesi, halleşmesi nasıl ki bir bahtiyarlık ise cennette de bu böyledir.

Müminlerin nesilleri, imanda babalarına tâbi oldukları zaman, her ne kadar babalarının amellerine erişememiş olsalar da, Allah-u Teâlâ babalarının buldukları mertebelerde oğulları, kızları ve torunları ile gözlerinin aydın olması için onları babalarının derecelerine eriştirir. En güzel bir şekilde onları bir araya toplar. Ameli eksik olanı, ameli en mükemmel olanın derecesine yükseltir.

Diğer bir Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"Oraya kendileri ile birlikte atalarından, eşlerinden ve zürriyetlerinden sâlih olanlarla beraber girerler." (Ra'd: 23)

Cennete girmeye lâıyk görülen müminler, saâih ameller işlemiş olan ata, ana ve ninelerini, eşlerini, çocuklarını ve yakınlarını da yanlarına alacaklar.

Allah-u Teâlâ bir ikram ve ihsan olarak ameli mükemmel olanın ne amelini ne de derecesini düşürmez. Aşağı derecede olanı üstün bir dereceye yükseltir.

Âyet-i kerime'sinde şöyle buyuruyor:

"Onların amellerinden de hiçbir şey eksiltmemişizdir." (Tûr: 21)

Aşağı derecedeki sâlih evlâtların yüksek derecedeki sâlih babalarla buluşturulması, babalarının sâlih insanlar oluşu sebebiyledir.

Henüz büluğ çağına ulaşmadan ölen çocuklar babalarının imanı sebebiyle onlarla birlikte bulundurulurlar.

Cennette Müminler:

Cennet sakinleri Allah-u Teâlâ'nın misafirleridir. Hane sahibi misafirin rahatını temin ettiği gibi, Allah-u Teâlâ da misafirini akla-hayale gelmeyen nimetleriyle taltif ederek rahatlarını temin edeceğini beyan buyurmuştur.

Orada ölümden, cennetten çıkarılmaktan, her türlü üzüntü, korku, yorgunluk, zahmet ve diğer musibetlerden emindirler.

Onlar o makamda emniyet içindedirler. Rabb'lerinin cennetinde bulunmak onlar için esenlik ve güvenlik bakımından yeterlidir.

"O gün cennetliklerin kalacakları yer çok iyi, dinlenip barınacakları yer çok güzeldir." (Furkân: 24)

Onlar kâfirlerin en acı azaplar altında inledikleri, en ağır işkenceler altında ezildikleri bir günde çok hayırlı ve rahat bir yerde bulunacaklardır. Ne büyük saâdet!

Cennette hiçbir şeyin eksikliği hissedilmez. Hiç kimse nimetlerin kesintiye uğramasından veya gelmemesinden endişe etmez. Meyve çeşitlerinden neyi isteyecek olsalar, diledikleri şekil üzere hemen kendilerine hazır edilir. Onların yiyip içmeleri bir ihtiyaçtan dolayı olmayacaktır. Onlar ölümsüz bir hayata mazhardırlar.

"Kendilerine ikram olunur." (Saffât: 42)

Cennet nimetleri o kadar çoktur ki, herkese fazlasıyla bahşedilecektir. Herkes nâil olduğu nimetle bahtiyardır.

"Orada ilk ölümden başka ölüm tatmazlar." (Duhân: 56)

Onlar cennette her türlü nimetlerle nimetlendikleri gibi, "Hayat" nimetiyle de sonsuz olarak lezzet bulacaklar; cehennemliklerin ölmek isteyip de ölememelerine karşılık, onlar da ölümsüz olarak, arzularına kavuşmanın zevki ile ebediyen yaşayacaklar.

•

Allah-u Teâlâ emirleri yerine getirip haramlardan sakınan, yasaklardan kaçınan kullarını cennetine koyacağını vâdetmiş, cennetlerin vasıflarını çeşitli Âyet-i kerime'lerinde haber vermiştir.

"Muttakilere vâdolunan cennetin durumu şöyledir: Altından ırmaklar akar. Yemişleri de gölgesi de süreklidir. İşte bu, sakınanların âkıbetidir." (Ra'd: 35)

Bir Hadis-i kudsî'de şöyle buyurmaktadır:

"Sâlih kullarım için cennette hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği ve hiçbir beşerin gönlünden bile geçirmedği nimetler hazırladım." (Buhârî. Tecrîd-i sarîh: 1720)

Allah-u Teâlâ bunları herkesten gizlemiştir. Değil hepsini, bir tanesini bile bilen yoktur, yalnız kendisi bilir. Bu hazırlananların ötesinde istenecek bir şey yoktur.

Cennet sakinlerinin yüzlerinde sevinç ve mutluluk parıldar, nurları yüzlerine vurur. İnsanın her arzu ettiği şey ancak cennette bulunur:

Cennette olanlar hep faydalı şeyler konuşurlar. Verdiği devamlı nimetlerden dolayı Allah-u Teâlâ'ya hamdederler.

Müminler dünyada sahip oldukları yüksek iman şahikasına orada da sahip olacaklar; her tesbihin, her duanın, her dileğin ve her sevincin sonunda *"Elhamdü lillâhi Rabbil-âlemin"* diyerek sözlerini bitirecekler.

Cennet sakinleri bu tesbihi mükellef oldukları için değİ, Cemâlullah'ı görmekle duyacakları huzur ve muhabbetten dolayı yapacaklardır.

"Günaha sokacak bir söz duymazlar. Sadece selâma karşılık selâm sözü işitirler." (Vâkıa: 25-26)

Selim sözler konuşulur. Birbirlerinden ancak huzur veren, esenlik ihtiva eden sözler işitirler. Lâubalilik, boş söz, kötü söz duymazlar. Kendi aralarında selâmı yayarlar ve ardı ardına selâmlaşırlar.

Müminlerin dünyada iken Allah-u Teâlâ'dan ve kıyamet gününün dehşetinden korkmalarına mukabil, Allah-u Teâlâ onları o günün şerrinden ve sıkıntılarından muhafaza buyuracaktır.

•

Allah-u Teâlâ müminleri taltif etmek üzere vasitasız olarak bizzat hitap eder ve buyurur ki:

"Ey kullarım! Bugün size korku yoktur, üzölmeyeceksiniz de!" (Zuhruf: 68)

Bu ilâhî seslenişin lâtifliğine doyum olmaz.

Onlar Hakk'a boyun eğdikleri, yaptıkları her işi rızâ-i ilâhî'yi gözeterek işledikleri için, her türlü korkulardan kurtulmuşlar, umduklarına nâil olmuşlardır.

Artık ne ölecekler, ne de oradan çıkarılacaklar, en güzel yerde en güzel hayatı yaşayacaklar.

•

Müminler cennette diledikleri gibi yaşarlar aslâ ölmezler, sağlıklı olurlar aslâ hastalanmazlar, bolluk içinde yaşarlar asla sıkıntı çekmezler. Orada ne korkarlar ne de üzölürler. Orada çalışmak, yorgunluk, durgunluk, bıkkınlık ve usanmak yoktur.

"Orada bize hiçbir yorgunluk dokunmaz ve orada bize usanç da gelmez." (Fâtır: 35)

Diyerek Allah-u Teâlâ'ya arz-ı şükranda bulunurlar.

Yorgunluk ve usanç gelmeyeceği için uykuya da ihtiyaç duymazlar.

Aralarında herhangi bir ihtilâf ve düşmanlık yoktur. Darlık ve sıkıntı, elem ve keder nedir bilmezler.

•

Cennet sakinleri zaman zaman bir araya gelirler, birbirleriyle sohbet edip dünyadaki hâl ve ahvallerini anarlar.

Bir Âyet-i kerime'de şöyle buyurulmaktadır:

"Biz onların gönüllerindeki kinleri çıkarır atarız." (Hicr: 47 - A'râf: 43)

"Artık onlar kardeşler olarak tahtlar üzerinde karşı karşıya otururlar." (Hicr: 47)

Cennetliklerin kalplerinden kin ve düşmanlık, buğz ve haset gibi ahlâk-ı zemimelerin hepsi silinip yerini muhabbet ve meveddet alır. Birbirlerini seven dostlar olarak yüz yüze koltuklar üzerinde otururlar. Hiçbirisi diğerine sırtını dönmeksizin yaslanırlar. Birbirlerine sadakatle bağlı birer kardeş olarak sohbet ederler.

•

Cennetlerde yüksek binalar, bahçelerle çevrili köşkler vardır. Bu köşkerin bazıları altın ve gümüşten, bazıları da inci ve yakuttandır.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"Elbette biz onları cennetten âlî köşklere yerleştiririz." (Ankebût: 58)

Müminler istedikleri odalarda istirahat ederler.

Cennette Kadınlar:

Kadın ve erkek arasındaki temayülün insan hayatında mühim bir yeri olduğu şüphesizdir.

Karşılıklı sevgi ve merhamet evlilik dolayısıyla bahis mevzuudur.

Karşı cinsler hayatlarını birleştirmekle bedenî ve ruhî tatmin bulmaktadırlar. Aynı hayatın ahiret hayatında devam etmesi tabiidir.

Kur'an-ı kerim'e ve Hadis-i şerif'lere göre cennette hem dünya kadınları hem de huriler bulunacaktır.

Bir Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"Onlar için orada tertemiz eşler vardır." (Bakara: 25)

Bu nezih hanımların hayız nifas gibi halleri yoktur. Çocuk doğurmazlar. Sümürme, tükürme, ağız kokusu gibi her türlü rahatsız edici şeylerden arınmışlardır. Kıskançlık, geçimsizlik gibi şeyler olmadığı gibi, erkekler de öyle tertemizdirler. Bu temizliğin derecesini gerçek manada dünya ölçüleri ile kaleme dökmek elbette ki imkânsızdır.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde şöyle buyurmaktadır:

"Biz cennete giren kadınları yepyeni bir yaratılışla yaratmışızdır." (Vâkıa: 35)

Dünyaya gelip giden, imanı ile sâlih amelleri ile cennete ulaşan kadınları Allah-u Teâlâ orada yeniden yaratır gibi bambaşka bir güzellikte ve en mükemmel bir surette yaratacaktır. İhtiyar olan gençleşecek, çirkin olan güzelleşecektir.

"Ve onları hep bakire kızlar yaptık." (Vâkıa: 36)

Hepsi bakiredirler, bakirelikleri hiç gitmez. Kocaları onlara her geldiklerinde daima bakire olarak bulacaklardır. Kadınlar için bu durum, iki taraf için de sevgiye vesile olduğu için, Allah-u Teâlâ onları bekâretle vasıflandırmıştır.

"Bu kocalarından önce kendilerine ne insan ne de cin dokunmamıştır." (Rahman: 56)

Bu açık beyandan cennette cinlerden salih hanımların da olacağı anlaşılmaktadır. Onlar da cinlerden erkeklere eş olacaklardır.

"Oralarda bakışlarını yalnız erkeklerine çevirmiş eşler vardır." (Rahman: 56)

Tatlı bakışlarını yalnız eşlerine dikerler. Başkalarına kesinlikle ilgi duymazlar, hatırlarından bile geçirmezler. Ayrıca bakanın bakışlarını da kendilerine çekerler.

Bakışları da duyguları da tertemizdir, iffet doludur.

Kadının en mühim hususiyeti onun hayâsı ve iffeti olduğu içindir ki; Allah-u Teâlâ cennet nimetlerinden bahsederken, kadının güzelliğinden önce hayasını ve iffetini anmıştır.

"Eşlerine düşkünderler ve hepsi bir yaşta nâzeninlerdir." (Vâkıa: 37)

Aynı yaşta aynı gençliktedirler. Büyük küçük bütün cennet halkı otuz üç yaşında olacaktır. Kadınların ise on altı yaşında olmaları rivayet edilmektedir.

"Sanki onlar yakutturlar, mercandırlar." (Rahman: 58)

Saflik bakımından yakut, beyazlık bakımından da mercan gibidirler. Kırmızı ile beyaz birbirine karıştığından insanlar için pek makbul bir renkte olmaları beyan buyurulmuştur.

"Göğüsleri tomurcuklanmış ve hepsi bir yaşta nâzeninler vardır." (Nebe: 33)

İnsanın fitratı icabı bu gibi kadınlarla beraber olmak dünyada iken gönlünün arzuladığı bir emeldir. Ahirette ise takvâ sahiplerine ancak Allah-u Teâlâ'nın bileceği bir düzende bu kadınlar ihsan edilecektir.

Cennetlik kadınlarda kin, haset, kıskançlık gibi kötü huylardan hiçbiri yoktur. Ahlâk-ı hamidenin üstün sıfatları ile sıfatlanmışlar, aynı zamanda eşlerinin memnun olacağı güzellikteki simâlara sahip olacaklardır.

Enes -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır:

"Cennet ehlinden bir kadın, yeryüzündeki insanlara görünecek olsa, dünya ve içindekileri, yerle gök arasını aydınlatır, yerle gök arasını güzel koku ile doldururdu. Onun başörtüsü dünya ve içindekilerden daha hayırlıdır." (Tirmizî: 2525)

Bir insanın eşi, dünyada huzur ve bahtiyarlığa vesile olduğu gibi, cennette de öyle olacaktır. Gözlerin görmediği kulakların işitmediği, akıllardan bile geçmediği güzellikler arasında bu mutluluk beraberce paylaşılacaktır. Hiçbir gönül endişesi olmadan eşleriyle beraber, tarifi mümkün olmayan kanepelere kurulup, rahatlatıcı gölgeliklerde karşılıklı sohbet ederler.

Cennette tezevüc etmemiş bekâr hiç kimse kalmayacaktır.

Herkese ameldeki derecesine göre en az iki kadın ve birçok huriler verilecektir. Çoğu için hudut yoktur.

Ebu Hüreyre -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyurmuşlardır:

"Her birine iki hanım verilecektir ki, güzellikten baldırlarının iliği etin arkasından görülecektir. Aralarında anlaşamamazlık ve küsüşme olmayacaktır. Kalpleri bir kalp olacak, sabah-akşam Allah'a tesbihte bulunacaklardır." (Müslim: 2834)

Dünyada iman edip sâlih amel işleyen ve cennete girmeyi hak eden eşler, cennette de yine beraber olurlar. Hiç evlenmeden ölen mümine hanımlarla, kocası mümin olmayan mümine hanımları Allah-u Teâlâ cennete girmeyi hak etmiş diğer müminlerle evlendirecektir.

Cennette Huriler:

Cennette her mümine ameldeki derecesine göre en az iki kadın verileceği gibi birçok da huriler verilecektir. Çoğu için sınır yoktur.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

"Biz onları ceylan gözlü hurilerle evlendirmişizdir." buyuruyor. (Tûr: 20)

Ebu Said-i Hudri -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyurmuşlardır:

"Cennet ehlinde derecesi en düşük olanın seksen bin hizmetçisi, yetmiş iki zevcesi vardır." (Tirmizî: 2565)

"İri gözlerinin beyazı saf, siyahı koyu, gümüş berraklığında beyaz tenli kızlar." mânâsına gelen huriler, cennet erkekleri için farklı bir yapıda yaratılmışlardır.

Meyil ve muhabbetleri, kime bağışlanmışlarsa sadece onlardır. Başkaları onlara şehvî bir ilgi duymadığı gibi, onlar da eşlerinden başkalarına karşı böyle bir duygu beslemezler.

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

"Bunlara onlardan önce ne bir insan ne de bir cin dokunmamıştır." (Rahman: 74)

Kendilerine ait çardak ve benzeri güzel manzaralı yerlerde tül den perdeler arkasında otururlar.

"Sanki onlar örtülüp saklanmış yumurta gibidirler." (Saffât: 49)

Korunmuşluk bakımından muhafaza içindeki bembeyaz yumurtaya benzerler. Pek lâtiftirler. Hurilerin vasıfları anlatılmakla tükenmez.

Vildan ve Gilman:

Cennette ayrıca Vildan ve Gilman isminde erkek hizmetçiler vardır. Allah-u Teâlâ onları hurilerden ayrı olarak cennet halkına hizmet etmeleri için yaratmıştır.

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

"Etraflarında ölümsüz gençler dolaşır. Sen onları gördüğün zaman, saçılmış birer inci sanırsın." (İnsan: 19)

Bunlar düzenli çalıştıkları için dizilen inciler gibi bir görünümde dirler. Hizmetlerinde asla kusur etmezler. Güzel yüzlü tatlı sözlüdürler. Ne yaşlanırlar ne de tazelik ve zerafetlerini kaybederler, hep aynı hâl üzere kalırlar.

"Kendilerine âit hizmetçiler sedefteki inciler gibi fırıl fırıl etrafında dönerler." (Tûr: 24)

Gerek güzellikleri, gerekse elbiselerinin güzelliği ile sanki dizilmiş, saf ve düzgün inciler gibidirler.

•

Cennette köşkerin, tahtların, halıların, ipekli elbiselerin yanında cennet sakinleri ziynet olarak; altın, inci ve gümüşten bilezikler, yüzükler de takınırlar.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"Orada altın bilezikler takınırlar ve incilerle süslenirler." (Fâtır: 33)

Cennete girmekle kalmazlar, derecelere yükselirler. Bâtınlarındaki iman nuruna mükâfat olarak zâhirlerini de tarifi mümkün olmayan ziynetlerle tezyin ederler. Oysaki birçokları dünyada iken bu gibi süslerden yoksundular.

Irmaklar, Pınarlar, Çeşmeler:

Kur'an-ı kerim'de cennetlerden sözedilirken altlarından ırmaklar aktığından haber verilmektedir:

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

"İman edip sâlih ameller işleyenlere gelince, şüphesiz ki Rabb'leri onları imanları sebebiyle altlarından ırmaklar akan nimet cennetlerine erdirir." (Yunus: 9)

Muhammed sûre-i şerif'inin 15. Âyet-i kerime'sinde cennetin dört ırmağı olduğu beyan buyurulmaktadır.

Cennette müminlerin yalnız lezzet almak için içtikleri sular, ballar, sütler, şaraplar karşılığında cehennemde kâfirler hararetin şiddetinden ciğerleri yandığı bir zamanda kaynar su içerler, barsakları parça parça dökülür.

Ağaçlar, Gölgeler, Meyveler:

Cennette ırmaklardan başka ayrıca pınarlar ve çeşmeler de fıskırır. Her ferdin kendi pınarı olduğu gibi herkesin faydalandığı umumi pınarlar da vardır. Bu hususta aralarında çekişme ve sürtüşme olmaz.

Dünyada iken küfürden ve diğer günahlardan nefsinin sakındırarak muttaki kullar cennette bağlar ve bahçeler içinde, akan pınarların kenarlarında refah ve saâdet içinde yaşarlar.

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

"Muttakiler Rabb'lerinin kendilerine verdiği olarak cennetlerde ve pınar başlarında bulunurlar. Çünkü onlar bundan önce dünyada güzel davranırlardı." (Zâriyat: 15-16)

Bu pınarlar o bahçelerde gezilebilecek yerlerin sonuna kadar akar. Orada hiç kimse susuzluk görmez ve hiç susamaz. İçmek isteyen zevk için içer. Bu pınarların akışlarını seyretmek bile insana ayrı bir huzur verir.

•

Cennette gece ve gündüz yoktur, hep aydınlıktır. Sürekli ve aynı rahatlıkta ve güzellikte bir havası vardır. Ne terletecek kadar sıcak, ne de üşütecek kadar soğuktur. Devamlı gölgelidir. Her taraftan gayet tatlı misk kokulu serin bir rüzgar eser.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

"Biz onları koyu bir gölgeye koyacağız." buyuruyor. (Nisa: 57)

Bakış zevki ayrı, faydalanma zevki ayrı... Ancak cennetteki gölge böyle olabilir.

Allah-u Teâlâ farzları yerine getirip haramları terkeden, kulluk vazifelerini yerine getirmekte bir an tereddüt göstermeyen muttaki kullarına cennette hakiki gölgelikler, tatlı pınarlar, canlarının çektiği çeşit çeşit enfes meyveler hazırlamıştır.

"Muttakiler ise gölgeler altında ve pınar başlarındadırlar." (Mürselât: 41)

İnsana huzur veren gölgelerde, ağaçlar altından akan pınarlar başında ve arzu ettikleri meyvelerden tadarak, zevk ve sefa ile vakitlerini geçirirler.

•

Cennette meyveli-meyvesiz ağaçlar, asmalar, palmiyeler, her mevsim yetişen ve yeme yasağı bulunmayan en güzel meyveler bulunur.

Birçok Âyet-i kerime'lerde gölgelerden, dallardan, sarmaş dolaş olmuş koyu yeşilliklerden, meyveleri kolayca toplanabilen ağaçlardan bahsedildiği gibi; hususi olarak hurma, nar, reyhan, kiraz, muz gibi ağaç ve bitkilerden söz edilir.

Âyet-i kerime'lerde şöyle buyuruluyor:

"Orada onlar için her çeşit meyveler vardır." (Yâsin: 57)

Her türlü zevklerden neyi isterlerse onu hemen yanlarında bulurlar. Cennette acıkmak, yemeğe ihtiyaç hissetmek yoktur. Onların meyvelerle merzuk olmaları, sırf lezzet almak, zevkyab olmak içindir.

Bir an olsun meyvesiz kalmış ağaç görülmez. Koparılan ve yenilen bir meyvenin yerine aynı surette bir başkası biter. Meyveler ağacın altından üstüne kadar dizilmiş, birbiri üstüne yığılmıştır.

Cennet meyveleri, hangisi olursa olsun külfetsiz ve mihnetsizdir. Azalmaz ve tükenmez. Atılacak tarafı yoktur, posasızdır. Lezzetleri daima değişir. Hazımı kolaydır, sıkıntı ve zahmeti olmaz. Pişirilecekler pişmiş olarak gelir. Kazanma külfeti yoktur, herkesin istediği kadar çoktur, darlık endişesi çekilmez.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"Verdiğimiz bu rızıklar tükenecek değildir." (Sâd: 54)

Cennet sakinleri yiyip içtikleri halde tabii ihtiyaçlarını gidermezler. Yedikleri şeyler hafif misk kokulu bir geçirme ve terleme ile dışarı atılır.

Cennet nimetleri duyduğumuz, okuduğumuz, hatta aklımızdan geçenlerin de fevkinde güzelliكتedirler. Dünyadakilere hiç benzemezler, sadece isim benzerliği vardır. Beklenilmeyen anlarda peşi peşine takdim edilir, her defasında yeni bir şekil arzeder.

Her şey cennet sakinlerinin arzusuna ve gönlüne göre olur. Orada bir misafir gibi bulunmazlar. Ki, gönlünden geçeni istemekten utansın. Onların her türlü rahatları temin olunmuştur.

Kuş Etleri:

Kur'an-ı kerim'de cennet nimetleri sayılıp açıklanırken meyve ve etten ismen anılarak dikkatler bu iki maddeye çekilmektedir:

"Onlara canlarının istediği meyveden ve etten bol bol veririz." (Tûr: 22)

Bu iki nimet dünya hayatında insanın dengeli beslenmesi için son derece lüzumludur. Ahiretteki meyve ve et ise dünyadakilerden çok farklıdır sırf zevk ve lezzet almaları için, canlarının çektiği anda onlara bu gibi çeşitli nimetler bahşedilir.

Cennette gece ve gündüz olmayıp müminler nur içinde bulunacaklarsa da, dünyadaki adetleri üzere muayyen vakitlerde yemekleri hazır olacaktır.

Orada insanın iştahını açan kuş etleri de vardır.

Cennet Elbiseleri:

Ateşten kendilerine elbise biçilmiş olan cehennemliklerin elbiselerine karşılık, cennetliklere de son derece kıymetli ve değerli elbiseler giydirilir.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

"Sabretmelerine karşılık onlara cenneti ve ipekleri lütfeder." buyuruyor. (İnsan: 12)

Onlar din-i mübin'in emir ve yasaklarını gözetirken gördükleri zahmet mukabilinde sabır ve sebatlarına mükâfat olarak şimdi bu lütuflara nâil olmuş oluyorlar.

Çünkü ipek elbisenin hem göz kamaştırıcı bir hususiyeti vardır, hem de bir ziynettir. Fakat o ipek dünyadakinden çok çok üstün ve değerlidir.

Elbiseleri ipekten olduğu gibi yatakları ve perdeleri de ipektendir.

Altın, gümüş ve sırf ipekten dokunmuş elbise ile ziynetlenmenin haram olması dâr-ı teklif olan dünyaya mahsustur. Ahiret dâr-ı teklif olmadığı için orada bunlar en güzeli ile müminlerin istifadesine arzedeceklerdir.

Tahtlar:

Allah-u Teâlâ'ya ve ahiret gününe iman eden müminler cennete girince, anlatılmayacak derecede sevinçli ve mutludurlar, ilâhi nimetlere garkolurlar.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"Altın ve mücevherlerle işlenmiş tahtlara karşılıklı olarak yaslanırlar." (Vâkıa: 15-16)

Huzur ve emniyet içinde oturacakları yüksekçe tahtlar hazırlanmıştır ki, mahiyetini ancak Allah-u Teâlâ bilir.

"Koltuklar üzerinde etrafı seyredeler." (Mutaffifin: 23)

Diledikleri yere diledikleri şekilde bakabilirler. Taraf-ı ilâhiden kendilerine ikram ve ihsan olunan güzelliklere zevkle baktıkları gibi, oturdukları yerden kâfirlerin nasıl azap ve işkence gördüklerini de seyredeler. Çünkü o azaplardan kurtulduklarını görmek, sevinçlerini daha da artırır.

Bu nefis tahtların ve koltukların yanısıra ayrıca kişilerin üzerine oturup koltuğunda dayanacakları döşekler, yastıklar ve halılar da mevcuttur.

Cennetin göz ve gönül dolduran nimetleri karşısında hayran kalırlar. Ruhen ve cismen nurlanırlar. Yüzlerindeki beşâseti, onlara bakan herkes görür.

•

Cennette her nefsin iştiha duyduğu nimetler ve gözlerin lezzet aldığı manzaralar mevcuttur.

Âyet-i kerime'de şöyle buyruluyor:

"Canlarının çektiği ve gözlerin hoşlandığı her şey orada vardır." (Zuhruf: 71)

Her nimet orada en güzeliyle mevcuttur. Hepsi de ayrı ayrı lezzetlerde, türlü türlü güzelliklerdedir.

Hiç kimse iyilikleri sebebiyle cennete giremez. Oraya Allah-u Teâlâ'nın lütfu ve ihsanı ile girilir. Şu kadar var ki derecelere sâlih amellere göre nâil olunur.

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

MUTAFFİFİN SÛRE-İ ŞERİF'İNİN TEFSİRİ-1

Sûre-i Şerif'in Takdimi:

Mekke-i mükerreme döneminde nâzil olmuştur. Otuz altı Âyet-i kerime, yüz altmış dokuz kelime ve yedi yüz otuz harften müteşekkildir.

Adını ilk Âyet-i kerime'de geçen "**Mutaffifin**" kelimesinden alır.

Muhtevâsı:

Bu mübârek Sûre-i celîle'de, umumiyetle insanların zihinlerine ahiret düşüncesinin yerleştirilmesi mevzu edilmektedir.

Yedinci Âyet-i kerime'ye kadar ölçü ve tartıda hile yapanların ne büyük bir suç işledikleri anlatılmakta, bunları yapanların kötü âkıbetleri beyan edilmektedir.

On sekizinci Âyet-i kerime'ye kadar kötülerin amel defterlerinin durumu ve ahirette karşılaşacakları cezâlar gözler önüne serilmektedir.

Yirmi dokuzuncu Âyet-i kerime'ye kadar, iyilerin amel defterlerinin durumu ve ahirette kendilerini bekleyen mükâfatlar tasvir edilmektedir.

Mütebâki Âyet-i kerime'lerde ise, bugün inananları hor ve hakir görenlerin yarın da ahirette hor ve hakir görülecekleri, müminlerin onların bu hazin âkıbetlerini gördükçe gülecekleri beşeriyete ilân edilmektedir.

Ölçü ve Tartıda Hile Yapanlar:

İslâm dininde ölçü ve tartıyı tam tutmak farzdır, doğru terazi ile tutmak ilâhî bir emirdir.

Aldatma, haksızlık, yalan gibi kötü davranışlar yasaklanmış ve böylece alış-verişin dinî ve ahlâkî temelleri ortaya konulmuştur.

Ticaretin temeli doğruluk ve iyiliktir. Alıcı ve satıcının gönül rızâları, fiyat hususunda insaf ve itidalden ayrılmamaları, karaborsacılık yapılmaması, haram ve helâl hudutlarına riâyet olunması; fâizcilikten, ölçü ve tartıda hile yapmaktan, aldatmaktan, yalan söylemekten, yemin etmekten, haddinden fazla pahalıya satmaktan kaçınılması... gibi kaideler, ticaret hayatının mühim şartlarındandır.

Allah-u Teâlâ'nın helâl kıldığı meşru kâr, az da olsa çok da olsa elbette daha hayırlı ve feyizlidir.

Ticari hayatta, aynı zamanda kul hakkı da bahis mevzuudur. Bu ise şirkten sonra günahların en ağırı, ödenmediği taktirde affedilmeyendir.

Helâl kazanç temin etmek için çalışıp kazanmak farz olduğu gibi, alışverişiyle uğraşan her müslümanın ticârî muamelelerle alâkalı lüzumlu bilgileri de öğrenmesi farzdır.

Allah-u Teâlâ ölçü ve tartıda hile yapanların ahirette şiddetli azap göreceklerini Âyet-i kerime'lerinde beyan buyurmaktadır:

"Ölçü ve tartıda hile yapanların vay hâline!" (Mutaffifîn: 1)

Yazıklar olsun onlara, defalarca yazıklar olsun! Allah'ın rahmetinden uzak olsunlar!

"Onlar, insanlardan bir şey ölçüp aldıkları zaman ölçüyü tam yaparlar." (Mutaffifîn: 2)

Alırken daha çok kendi menfaatlerini düşünürler, hile yaparak malı fazlasıyla alırlar.

"Kendileri, onlara bir şey ölçtükleri veya tarttıkları zaman eksik yaparlar." (Mutaffifîn: 3)

Alıcı oldukları zaman tam aldıkları gibi, satıcı olduklarında ise noksanına vererek, haksız kazanç elde ederler.

Fazla kâr elde etmek için alırken fazla almak, satarken ölçü ve tartıda eksik ölçüp tartmak, haram kazanç yollarındandır ve bir nevi hırsızlıktır.

"Onlar, büyük bir günde tekrar diriltileceklerini sanmıyorlar mı?" (Mutaffifin: 1-5)

Yaptıklarından dolayı insanların hesaba çekileceği o "**Büyük gün**"ün ve o gündeki korkuların büyüklüğünü ve dehşetini tasavvur etmek mümkün değildir. Onlar, orada hardal tanesi, hatta zerre kadar olan şeylerden bile hesaba çekileceklerdir.

"O gün insanlar, âlemlerin Rabb'inin huzurunda divan dururlar." (Mutaffifin: 6)

O gün suçlular için çok sıkıcı ve sıkıntılı bir gündür. Artık gaflet perdesi ile kapanmış olan gözler açılmış, gizli kalan hakikatler zuhur etmiş, bütün açıklığı ile ortaya dökülmüş, bütün anlaşmazlıklar çözümlenip karara bağlanmıştır.

Hiçbir kimsenin kaçacak bir yeri yoktur ve hiçbir fert unutulmaz.

Öyle bir gün ki; inananla inanmayı, itaatkârla isyankârı, şükredenle nankör, zulmedenle zulme uğrayanı orada ayıracak, iyileri mükâfatlandırıp kötülerini cezalandıracak, dilediğini de başılayacaktır.

Kötülerin Amel Defterleri:

Amel defterlerinin önemini ifade etmek üzere Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde şöyle buyurmaktadır:

"Gerçek şu ki, kötülük yapanların yazısı Siccîn'dedir." (Mutaffifin: 7)

Aşağıların aşağısında, kötülerin amel divanında kayıtlıdır. Yaptıkları kötülüklerin cezası olarak buna müstehak olmuşlardır.

"Siccîn'in ne olduğunu bilir misin?" (Mutaffifin: 8)

Siccîn'in ne olduğunu bir kimsenin tam kavraması mümkün değildir. Şu kadar var ki; bu kitabı görenler, onda hiçbir hayır olmadığını, sahibinin de büyük bir felâkete uğrayacağını anlarlar.

"O, amellerin sayılıp yazıldığı bir kitaptır." (Mutaffifin: 9)

Hiçbir şey unutulmaz, hiçbir şey noksan bırakılmaz.

"O gün yalanlayanların vay hâline!" (Mutaffifin: 10)

Onlar ne korkunç azaplara maruz kalacaklardır.

"Onlar, din gününü yalanlarlar." (Mutaffifin: 11)

İmansızlıklarından ve yaptıkları kötülüklerden dolayı hiçbir ceza görmeyeceklerini sanırlar.

"Onu ancak haddi aşan (hükümleri çiğneyen) ve günaha dalan kimseler yalanlar." (Mutaffifin: 12)

Şehvetlerine ve keyiflerine düşkün olmalarından dolayı cezaya ve ceza gününe inanmak hoşlarına gitmez.

"Ona âyetlerimiz okunduğu zaman: 'Eskilerin masalları!' der." (Mutaffifin: 13)

Böyle câhilce bir iddiâyaya cüret gösterir. Çünkü o, nefsinin ilâh edinmiştir ve dizginleri de şeytanın elindedir.

"Hayır! Onların kazanmakta oldukları kötülükler kalplerini paslandırıp körletmiştir." (Mutaffifin: 14)

Yaptıkları isyan ve azgınlıklar, aynayı kaplayan pas gibi kalplerini karartmıştır.

Nitekim bu hususta Ebu Hüreyre -radiyallahu anh-den rivayet edilen bir Hadis-i şeriflerinde Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz şöyle buyurmuşlardır:

"Kul bir hata işlediği zaman kalbinde siyah bir nokta belirir. Eğer tevbe ve istiğfar edip vazgeçerse kalbi cilâlanır. Şayet günahı artırırsa siyah nokta da artar ve bütün kalbi kaplar.

İşte bu Âyet'teki paslanma budur." (Tirmizî)

Günah sebebiyle kalplerin üzerine bir perde çekilir. Günahlarda ısrar edildikçe bu perde kalınlaşır ve kalbin her tarafını kaplar, kalp giderek hassasiyetini kaybeder; iyiyi-kötüyü, doğruyu-yanlış ayırtedemez hale gelir.

Cehennemlikler için en acı şey cennet saâdetinden ve Allah-u Teâlâ'yı görmekten mahrum kalmaktır.

"Hayır! Muhakkak ki onlar, o gün Rabb'lerini görmekten mahrum kalacaklardır." (Mutaffifin:15)

Dünyada marifetullahtan mahrum kaldıkları gibi, ahirette de Cemâlullah'tan mahrum olmakla da kalmazlar, cehennem azabı ile cezalandırılırlar.

Allah-u Teâlâ onları cemâlinde mahrum bıraktığı gibi, onlarla lütufla konuşmayacak, rahmet nazarı ile bakmayacak, hiçbir şekilde iltifat etmeyecek. Onların rahmet-i ilâhiden payları ve kısmetleri yoktur.

"Sonra onlar, muhakkak cehenneme gireceklerdir." (Mutaffifin: 16)

O ateşe girmekle kalmayıp, onun elem verici azabını tadacaklardır. Artık kurtuluş bulmalarına imkân ve ihtimal kalmaz.

"Sonra da onlara: 'İşte yalanlayıp durduğunuz şey budur!' denilecektir." (Mutaffifin: 17)

Siz dünyada bu azabı yalanlıyor ve onun meydana gelmesini inkâr ediyordunuz.

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

HAZRET-İ MUHAMMED Aleyhisselâm

İkinci Akabe Biatı (622 M.)

İslâmiyet Medine'de yayılınca, müslümanlar bir araya geldiler ve: "*Resulullah Aleyhisselâm'ı daha ne kadar Mekke dağlarında kovulur ve korkutulur bir halde bırakacağız?*" diye konuştular. Nübüvvetin on üçüncü senesi hacc mevsiminde Resulullah Aleyhisselâm'ı Medine'ye dâvet etmeye karar veren, ikisi kadın yetmiş beş müslüman, asıl niyetlerini gizli tutarak hacc için yola çıkan müşrik Medineliler'le birlikte Mekke'ye geldiler.

Resulullah Aleyhisselâm ile gizlice haberleşerek bir gece Akabe'de buluştular. Dikkat çekmemek için de ikişer-dörder gruplar halinde, değişik zamanlarda ve ayrı ayrı yollardan geldiler. İçlerinde Ebu Eyyüb el-Ensâri -radiyallahu anh- gibi, Muaz bin Cebel -radiyallahu anh- gibi, Abdullah bin Revâha -radiyallahu anh- gibi... ileride İslâmiyet'e büyük hizmetleri geçecek olan sahabiler de bulunuyordu.

O gece herkesten önce gelen Resulullah Aleyhisselâm'ın yanında sadece amcası Abbas vardı. Abbas henüz müslüman olmamıştı, fakat yeğenine son derece bağlı idi ve onu himaye ediyordu. Önce Abbas söze başladı. Resulullah Aleyhisselâm'ın kendi kabilesi arasında şerefli bir yeri bulunduğunu, ona inananların bağlılıklarından dolayı, inanmayanların ise aynı soydan oldukları için onu korumayı kendilerine vazife bildiklerini, buna rağmen onun Medineliler'in dâvetini kabul ettiğini, Medine'ye götürdüklerinde başlarına birçok sıkıntılar gelebileceğini, icabında bütün Arap kabilelerinin kendilerine düşman olacaklarını, böyle bir durumda onu düşmanlarına teslim edeceklerse, bu işten şimdiden vazgeçmelerinin daha hayırlı olacağını söyledi.

Buna karşılık Medine'li müslümanlar: "*Yâ Resulellah! Abbas'ın dediklerini dinledik, siz de konuşunuz. Allah için, kendiniz için, bizden ne gibi taahhüt almak istiyorsanız alın, biz hazırız.*" dediler.

Resulullah Aleyhisselâm bunun üzerine bir konuşma yaptı. Kur'an-ı kerim okudu, onları İslâm'a daha kuvvetle bağlanmaya teşvik etti. Hicret ettiği takdirde Peygamber'ini; canlarını, mallarını, çocuklarını ve kadınlarını korudukları gibi koruyacaklarına, rahat günlerinde de sıkıntılı günlerinde de kendisine itaat edeceklerine, bollukta da darlıkta da gerekli yardımları yapacaklarına, iyiliği emredip kötülüğe engel olacaklarına, hiçbir kınayıcının kınamasına kapılmadan hak üzere bulunacaklarına dair and içip biat etmeye dâvet etti.

İçlerinden Berâ bin Ma'rûr -radiyallahu anh- hemen Resulullah Aleyhisselâm'ın mübârek elini kendi eline alarak:

"Biat ettik yâ Resulellah! Seni Hak din ve kitapla Peygamber gönderen Allah'a andolsun ki, sizi kendimizi ve çocuklarımızı koruduğumuz gibi koruyacağız. Bizden biat al. Biz zaten harp için yoğrulmuş savaşıcı kimseleriz. Biz zırha alışkınız, bu bize atalar mirâsıdır." dedi ve ilk biat eden o oldu.

Bu sırada Ebû'l-Heysen -radiyallahu anh- söze karıştı. Yahudilerle münasebetlerini hatırlatarak: "**Yâ Resulellah! Bizimle o adamlar arasında sözleşmeler var. Biz onları, seninle yapacağımız bu biatımızla kesip atacağız. Allah'ın yardımı ile şayet muzaffer olursanız, bizi bırakıp kavminizin arasına döner misiniz?"** diye sordu.

Resulullah Aleyhisselâm şöyle cevap verdi:

"Hayır! Kanım sizin kanınızdır. Ben sizinim, siz de benimsiniz. Siz kiminle savaşırınsanız, ben de onunla savaşırım, siz kiminle sulh yaparsanız, ben de onlarla barış içinde olurum."

Bunun üzerine herkes biat etmek için elini uzatmaya davrandı. Fakat içlerinden birisi de:

"Yâ Resulellah! Biz sözümüzü yerine getirirsek bize ne gibi bir mükâfat var?" diye sordu. "**Cennet var!**" buyurdu. "**Öyleyse ver elini!**" diyerek her biri: "**Bu yolda gerekirse öleceklerine**" dair and verip biat ettiler. Bu İkinci Akabe biatında Medineliler ilk olarak, Resulullah Aleyhisselâm'ın elini tutmak suretiyle biat etmişlerdi.

•

Bu tarihi biattan sonra Resulullah Aleyhisselâm, kendisi ile aralarında irtibat sağlayacak ve kabilelerinde sorumlu olacak on iki nakib seçmelerini emir buyurdu. Onlar da Hazreç kabilesinden dokuz, Evs kabilesinden üç kişi olmak üzere istenilen temsilcileri seçtiler. Seçilen kişilerin her biri kabilelerinin ileri gelenlerindendi. Bu on iki nakib de kendi aralarında Es'ad bin Zürâre -radiyallahu anh-i "*Nakibun-nukabâ*" seçtiler.

Resulullah Aleyhisselâm böylece, sorumluluğu belli kişilere yüklemek istiyordu.

"Bu nâkibler İsa Aleyhisselâm'ın havarileri gibi kendi kabilelerinin kefil olacaklardır." buyurdu.

Resulullah Aleyhisselâm'ın Medine'ye hicreti bu görüşmede kararlaştırıldı. Ashâb'ına da Medine'ye hicret etmeleri için izin verdi.

Daha sonra:

"Hemen konak yerlerinize dönün!" buyurdu.

İçlerinden Abbas bin Ubâde -radiyallahu anh-: "***Seni Hak dinle gönderen Allah'a yemin ederim ki istediğin takdirde yarın sabah Mina'da bulunan halkın üzerine kılıçlarımızla saldırıp onları kılıçtan geçiririz.***" dedi.

Resulullah Aleyhisselâm ise:

"Bize henüz bu şekilde hareket etmemiz emrolunmadı, fakat siz yerlerinize dönünüz." buyurdu.

Toplantıya katılanlar, yine gizlice ayrı ayrı yollardan dağıldılar, yatacak yerlerine dönüp sabaha kadar uyudular. Kureyşliler bu ikinci biatı ancak kabileler yerlerine döndükten sonra duyabildiler. İşin hakikatini öğreninceye kadar Medineliler yüklerini toplayıp memleketlerine doğru çoktan yola çıkmışlardı.

Müşrikler Medine'de İslâmiyet'in hızla yayıldığı haberini alınca endişe etmeye başladılar. Başka beldelerin müslüman olarak Resulullah Aleyhisselâm'ın etrafında toplanacaklarından ve müslümanların kendilerine karşı güçleneceklerinden korkuyorlardı. Mekke'de bulunan müslümanlara baskılarını daha da artırdılar, onları dinlerinden döndürmeye çalıştılar. Müslümanlar bu bakımdan çok büyük sıkıntılarla karşılaştılar. Bu, onların karşı karşıya kaldıkları son imtihandı.

•

Akabe biatlarının yapıldığı yer; Mina hudutları dahilinde, Cemre-i akabe denilen büyük şeytanın taşlandığı yere yakın, etrafı tepelerle çevrili, kuytu bir vâdidir. Bugün orada Medineli müslümanların Resulullah Aleyhisselâm'a yaptıkları biatı hatırlamak maksadıyla inşâ edilmiş bir mescid bulunmaktadır.

Her iki Akabe biatı özde birleşmektedir. Her ikisi de Resulullah Aleyhisselâm'ın huzurunda İslâm'a girmeyi ilân etme, Allah'ın dinine samimiyetle bağlanma, emirlere boyun eğip itaat etme hususunda kesin söz almaktır.

EVLİYÂ-İ KİRAM

-Kaddesallahu Esrârehüm- HAZERÂTI'NIN

“HÂTEMÜ'L-EVLİYÂ” HAKKINDAKİ

BEYAN ve İFŞAATLARI (91)

Hüseyin bin Abdullah el-Abbâsî -kuddise sırruh- (3)

Şeyhü'l-ekber Muhyiddîn İbnü'l-Arâbî -kuddise sırruh- Hazretleri'nin "Fusûsu'l-Hikem"i üzerine yazılmış en güzel şerhlerden biri olan, Hüseyin bin Abdullah el-Abbâsî -kuddise sırruh- Hazretleri'nin "**el-Husûs bi-Edâtî'n-Nusûs fî Şerhi'l-Fusûs**" adlı şerhindeki "Hâtemü'l-velâye" ile ilgili eşsiz beyanlarını nakletmeye devâm ediyoruz.

Hâtemü'l-Evliyâ'nın Bir Cihetten Düşük, Bir Cihetten Yüksek Olmasının Delilleri:

Hüseyin bin Abdullah el-Abbâsî -kuddise sırruh- Hazretleri "Fusûsu'l-Hikem" üzerine yazdığı "**el-Husûs bi-Edâtî'n-Nusûs fî Şerhi'l-Fusûs**" adlı şerhinde, Hâtemü'l-evliyâ olan zâtın peygamberlerden makam itibâriyle bir cihetten düşük, bir cihetten yüksek olduğunu Şer'î delillerle ispat ederek şöyle buyurmuştur:

"Hâtemü'l-evliyâ ilâhî hükümde Hâtemü'r-rusül'ün teşrî'den getirdiği şeye tâbî olur; şekilleri def' eder ve velâyet makâmının en yücesini tahkik eder. Hâlin şerhini keşfeden der ki: 'Bu ona, yâni Hâtemü'l-velâye'ye makâmında noksanlık vermez ve bizim gittiğimiz yola aykırı da düşmez.' Zîrâ o, ilâhî hükümde tâbî, mânâda ise metbû' olan (kendisine tâbî olunan) kimsedir. Hiç şüphesiz ki o, nübüvveti zuhur ettiren, velâyet feleğinin zuhur ettiği aslın en yükseğinde dolaşan kimse olduğu gibi, bir yönden de aşağıda kalır.

Bunun içindir ki nübüvvet feleğinin Sâhib'i, Veliyyü'l-Hamîd olan Allah'tan hikâye ederek:

'Ben gizli bir hazîne idim.' buyurmuştur.(Keşfü'l-Hafâ)

Onu söyleyen, her yüceliğın kendisiyle zuhûr ettiği ve zıtlıkla hükmeden, 'Bâtın'la gizlenmesine karşılık ma'rifetle 'Zâhir' olandır. Nitekim o (Hâtemü'l-evliyâ) da, bir yönden daha üstün ve yüce olur. Çünkü bâtın, zuhur eden velâyetin meydana getirdiği 'O'nun ve O'ndan' hükmünün aslı ve her iki üstünlüğün, düşüklüğün, dönen her iki feleğın ve kutbu olduğu 'Zât'ın hakkındadır.

Nitekim bizim şerî'atımızın zâhirinde de bunu destekleyecek şeyler vardır; Mûsâ'nın Hızır'dan üstün olduğu hakkında te'kid gören bir icmâ' bulunmakla birlikte, Ledün ilminden Allah'ın kendisine verdiği şey sâyesinde, Hızır'ın derecesinin Mûsâ'ninkinden daha yüksek olması gibi. Ve bu, âlimlerin yanında sâbit olup, onun daha üstün olmasına kadar varır. Şu hâlde sen ilmin bu ziyâdeliğini sakın örtmeye kalkışma; zîrâ bu Allah'ın, kullarından ancak bir kısmına has kıldığı bir ihsândır!..

Kâmil olanın, Allah'ın ilmi hakkında her şeyi ihâtâ etmesi ve kuşatması gerekmez. Bunun içindir ki Şeyh (Muhyiddîn İbnü'l- Arâbî), mümkünlüklerin asıllarına göre, kimilerinin kimilerine nisbetle zâtî noksanlığı bulunduğu yoluna giderek şöyle der: 'Ömer'in Bedir esirleri hakkındaki hükmü nedeniyle, üstünlükte Ömer, Ebû Bekir'in -radiyallâhu anhümâ- daha üzerindedir.'

Nitekim Allah-u Teâlâ şöyle buyurmuştur:

'Hiçbir peygambere yeryüzünde ağır basıp düşmanı yere sermeden esir almak yakışmaz. Siz geçici olan dünya malını istiyorsunuz, oysa Allah âhireti kazanmanızı istiyor. Allah Azîz'dir, yegâne hikmet sâhibidir. Eğer daha önce Allah'tan verilmiş bir hüküm olmasaydı, aldığınız fideden ötürü size mutlaka büyük bir azap dokunurdu.' (Enfâl: 67-68)

Hurmanın aşılınması hususunda, aşığı terketmelerinde de aynı durum sözkonusudur. Bu senede o terkedilmiş, hurma telef olmuş ve boşa çıkmıştı. 'Yâ Resulellâh! Hurma telef oldu!' dediklerinde: 'Siz dünyanızla ilgili işi benden daha iyi bilirsiniz.' buyurdu.

Onların ilimleri ile ilgili bu ikrâr bizzat ona âittir. Dolayısıyla kâmil olanın, her şeyde ve her mertebede önde olması gerekmez." ("el-Husûs bi-Edâti'n-Nusûs fî Şerhi'l-Fusûs", İ.Ü. Ktp., AY, nr.: 4480, vr. 54^b-55^a)

**Hâtemü'l-Evliyâ'yı Öne Geçiren,
"Allah'tan Alma" Husûsiyetidir!..**

Hüseyin bin Abdullah el-Abbâsî -kuddise sırruh- Hazretleri "**el-Husûs bi-Edâti'n-Nusûs fî Şerhi'l-Fusûs**" adlı eserinde, devamla bu delillere yöneltilebilecek muhtemel itirazları ortadan kaldırarak, ortaya koyduğu esasları tamâmen sağlamlaştırmış; zihinlerde kuşku uyandırabilecek her türlü şüpheyi izâle ederek gönülleri teskin etmeye çalışmıştır:

"Denildi ki: Şeyh, kâmil için her mertebede üstünlük lâzım gelmediğini Allah'ı bilme mertebesi hakkında değil, kâinât hâdiseleriyle alâkalı olarak ispat etti. Şu hâlde onun, her ikisini de Allah'ı bilme mertebesi hakkında öne sürdüğü, onun Hâtemü'r-rusûl'den bir cihetten yüksek, başka bir cihetten düşük oluşu hakkında kendisine destek sağladığı delil ne fayda sağlar?

Dedi ki: Bir defa o, yükseklik ve düşüklüğün dışında bir öne geçiş olduğu gibi, aynı zamanda (bu sır) Kudsi ruh'tan az destek gören kişiden de saklı tutulmuştur. Hiç şüphe yok ki bu, velâyet makâmı bakımından bir makamda ancak, nübüvvet makâmının has kılınış yönüne göre gerçekleşir. İki Hatm'in durumunun hangisi olduğuna dâir, zihindeki durum itibâriyle de aynı şey geçerlidir. Şu kadar var ki, aslında o 'Bir'in dışında olan bir şey değildir ve kabul edilmesi gereken de zaten bu adeddır. O hem Velî'dir, hem Nebî'dir, hem de Resul'dür. 'Delil'in faydası da ancak bununla ortaya çıkıp îtibâr bulur ve kıyas yolu üzerinde bulunur.

Bir de şu vardır ki, Ömer'in üstünlüğü hakkındaki ilk delil, kıyas bakımından Hızır'ın Mûsâ Aleyhisselâm'dan üstünlüğüne benzer. Onun üstünlüğünün aslı da, ona tahsis edilen bu 'Allah'tan alma' husûsiyetidir. Zîrâ bu, Allah'a yaklaştırılmış ve bir peygamberden başka olarak bu yakınlaştırıcı ilimden kaynaklanan, onun nev'inden, ziyâde bir ilimle gelmiştir. Fakat yine de bu ona (peygambere) noksanlık vermez ve kemâlinden bir şey de eksiltmez. Sana keşfettirmek istediğim şeyi iyi anla ve Şeyh'in tertemiz sözleriyle birleştirip buna göre kıyasla!.." ("el-Husûs bi-Edâti'n-Nusûs fî Şerhi'l-Fusûs", İ.Ü. Ktp., AY, nr.: 4480, vr. 55^b-56^a)

**Velîlerin Mâneviyât Göğünde
"Hâtemü'l-Velâye" Güneşini Müşâhade Etmeleri:**

Şeyh Hüseyin bin Abdullah el-Abbâsî -kuddise sırruh- Hazretleri "**el-Husûs bi-Edâti'n-Nusûs fî Şerhi'l-Fusûs**" adlı eserinin son satırlarında, Hâtemü'l-evliyâ'nın kendisini iki tuğla sûretinde görmesiyle ilgili sırâ işâret ederek, eserine gizlediği en büyük hazîneyi ifşâ etmiştir:

"Hâtemü'l-evliyâ Hâtemü'r-rusûl'ün şerî'atına tâbî olur. İşte bu 'iki tuğla' lâfzına nisbetle, duvarı tamamlayan ondaki bu 'iki tuğla' da Hâtemü'l-evliyâ olur. Hâtemü'l-evliyâ Hâtemü'r-rusûl aynasında kendisini metbû (tâbî olunan) olarak görmüş olunca Hakk'ın sırrını da görür. Zîrâ

duvar, zâhiri bakımından 'Nübüvvet ilmi', yâni 'Şer'î nübüvvet' üzerine; bâtını bakımından da 'Velâyet ilmi', yâni 'Zât'la ilgili has bir ilim' üzerine döşenmiştir. Hâtemü'l-evliyâ'nın kendisini onda iki tuğla şeklinde görmüş olmasını gerektiren sebep, zâhirde Hâtemü'r-rusûl'ün şer'î'atına tâbî olmasıdır. O ise gümüş tuğla yeridir. Büyüklerin önde gelenlerinin seyrinin hacmi, Zât'ın keşfine tahsis edilen meydana öne geçtikleri saflara göredir.

Peygamberler arasında işi bağlayan temellerin ikisinden biri gümüşten, diğeri ise altındandır. Bundan sonra sırrın ziyâdelik kazanması söyleneni karıştırır. Halbuki o zâhirdir ve İlâhî ahkâm hakkında onun, kendisine tâbî olduğu şeydir.

Ey benim gösterdiğimi keşfedip anlayabilen kişi! Gümüş onun saf cevheridir, sana öğretilen ilmi sakın görmezden gelme, bâtınların karanlığıyla perdelenip bunu sakın reddetme! Bâtınlar karanlıklardan sıyrılınca ayna ortaya çıkar, onda görüntü zuhûr edince onların nazar ettiği güneş, izi tâkip edilen kemâlle gece karanlığındaki ay gibi gözükmeye başlar. İşte bu, 'Fusûs Şerhi'ndeki onunla (Hâtemü'l-evliyâ ile) ilgili bir hazînedir. Allah doğruyu söyleyen ve yola hidâyet edendir!

Allah'ın salâtı ve çokça teslimiyetler, Efendimiz Muhammed'e ve âlinin ve ashâbının üzerine olsun. Âmîn..." ("el-Husûs bi-Edâti'n-Nusûs fî Şerhi'l-Fusûs", İ.Ü. Ktp., AY, nr.: 4480, vr. 56^b)

Hüseyin bin Abdullah el-Abbâsî -kuddise sırruh- Hazretleri "**el-Husûs bi-Edâti'n-Nusûs fî Şerhi'l-Fusûs**" adlı risâlesini bu sözleriyle sona erdirmiştir.

[| Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

MEKTUBAT

148. MEKTUP

ŞEYH MUHAMMED ES'AD ERBİLÎ
(Kuddise Sırruh)

MÂNEVÎ VAZİFEYİ TEBRİK

Has ve kâmil velilerine muhabbetle tecelli eden, onların gözünden mâsiva perdelerini kaldırarak onları halis ve muhlis kulları arasına katan Yüce Allah'a hamdolsun. Sevgililerin Efendisi, mahlûkatın en seçkini Peygamber'imize, onun yakîn sahibi ve hidâyet erbâbı ehl-i beytine, ashâbına ve ihsan duygusuyla kıyamete kadar onlara tâbî olanlara salât-ü selâm olsun.

Güzel mektubunuz bize ulaştı. Onu sürûr ve şükran elleriyle alıp eser-i ihsan olarak onu bize ulaştıran Bârî Teâlâ'ya hamdettik. Ecriniz dâimi, çalışmalarınız şükre vesile olsun. Mânevî evlâdımız ve tarikatta vekilimiz olan Hacı Asım Bey'den aldığınız mânevî vazifeniz inşallah makbul olur. Terakkiye, tarikât-ı aliyye kaynağından feyz almaya da inşallah sebep teşkil eder. Allah-u Teâlâ'dan dilediğim odur ki, hayır duâ ve eksiksiz muhabbetten yana sizin için bize ne gerekli ise onda kâim eylesin. Ayrıca şevkinizi artırmasını, zikr-i şerife ihtimamınızı ziyadeleştirmesini, kalbî râbıtaya devama muvaffak buyurmasını Yüce Allah'tan dilerim. Cenâb-ı Hakk mahfûz ve mahzûz eylesin, âmin.

Allah-u Teâlâ'nın Sevgilileri'nin İfşaatlarına İzah ve Açıklamalar (26)

Muhyiddîn İbnü'l-Arâbî -kuddise sırruh- (15)

Hâtemü'l-Evliyâ Olan Zâtın Kur'ân-ı Kerîm'de Zikredilen Apaçık Vasıfları (1)

Muhyiddîn İbnü'l-Arâbî -kuddise sırruh- Hazretleri Hâtemü'l-evliyâ olan zât hakkında eşine benzerine rastlanmadık çok açık işâretler verdiği "**Ankâ-i Muğrib fi Ma'rifeti Hatmü'l-Evliyâ**" adlı eserinde; Hâtemü'l-evliyâ' olan zâtın vazîfe ve alâmetlerini "**Cifr ilmi**"ne ve Kur'ân-ı kerîm'deki bâzı Âyet-i kerîme'lere dayanarak; "**Bu fasıl, Kur'ân'ın açıklamalarına ve apaçık sarîh haber(ler)le düzgün bir şekilde yerleştirilen şeye göre; onun doğumunu, nesebini, evini, kabîlesini, öleceği âna kadar yapacağı işleri, ismini ve annesi ile babasının isimlerini ihtivâ eder**" başlığı altında, esrârengiz bir biçimde dile getirerek şöyle buyurmuştur:

"Bil ki Allah-u Teâlâ, kendisine tâbi olunan en büyük imamı; velâyet bayrağının ve mührünün taşıyıcısı, cemaatin ve hikmet ehlinin öncüsü olan bu kerem sahibi 'Hatm'i zikretmiş; Azîz Kîtab'ının pek çok yerinde ondan haber vererek, bir ayırım ortaya koymak için onun mertebesiyile ilgili tenbihlerde bulunmuştur."

"Kur'an'da hem onun zikri, hem de ihvânının zikri yerleşiktir. Haber'e gelince; bir yerde kendisine tâbi olanlarla birlikte zikredilmesi dışında, genellikle ihvânı olmaksızın zikredilir. Ben Kur'an'da onun hakkında çokça mevcut olan açıklamaları, alâmetlerini ayırmak üzere, ondan haber veren mevzularla birbirine bağlayacağım.

'Bakara'daki iki yer onun hakkındadır, onun alâmetleri ve bulunduğu yerler onda yer alır.

'Âl-i İmrân'daki dört Âyet'te ise; asıl vücûdundan önce ona gösterilen i'tinâ, cismî yaratılışının öncesinde onun şerefine kıvâma erdirilişi, güzel eserleri ve müşâhade edilen fiilleri; nâkıslığa, hatâlara ve aykırılıklara karışıp, onları iyice şiddetlendikten sonra çözmesi ve (neticeye) bağlaması, korku ve çekingenliğin hiç değişmediği evi, peşinden gidenlerin onu bilemeyişi, onu tasdîkin halka vâcip olduğu ve Şer'î vesîkaların ona tevdi edildiği mevzû edilir.

'Nisâ'da; asılsız sözlere rağmen, onun kendi zâtında Nûr'a ve temizliğe sahip olduğu, ihvânı ile birlikte O'na münâcaatta bulunduğu, O'nun meydanında dolaşıp durduğu, konuşmasındaki doğrulukla tek ve benzersiz olduğu, halkla O'nun arasını birleştireceği, etkili ve keskin bir uyarı için geleceği, öteden beri sürüp geleni parça parça böldürmeyeceği ve onun mertebesinin ve yerinin selîm akıllılar için apaçık ortada olduğuna dâir dört yer vardır. Sonra, Ebû Yezîd (el-

Bistâmî) de İsrâ sûresi sâhibinin isimlerinin izâhında, Tevhid ve şirk isimleriyle ilgili münâcaatında ona delâlet eden şeyi zikretmiştir.

'Mâide'deki sekiz yerde ise; onun ilminin râsihliği, nasîbinin yüceliği, Nûr'unun açıklığı; sırrını en güzel üslûpla dile getirdiği, öğüt ve nasihat verdiği, teşvik ettiği ve çürüttüğü, nasip verdiği, alçalttığı ve aşağıladığı; delilinin açıklığıyla, ilminin kemâli ve anlayışının seçiciliğiyle, eksiklik ve noksanlıkla ustalığının ve şiddetli vuruşunun yok olmadığı, Hakk'ın tıpkı nebîlerine ve resullerine yaptığı gibi, kullarına onun dilinden hitâb ettiği, onu bekâ âleminde örtülü kâinat âlemine getirerek, gözden kaybolan fiillerle söylediği; en yüce makamlardan en ulu çizgiye nüfûz ettirdiği, misilleme yoluyla âdil olana da süflî olana da erıştirdiği, sırrını Rabb'yle birleştirdiği, O'na yaklaşıcağı zaman (kendinden) sıyrılıp çıkmak için aşka geldiği, içinden dönmeyi murâd ettiği, O'nun aydınlık yoluna sülûk ettiği, zillet arasatında suçtan berî olduğunun ortak bir dille ufuklarda nidâ edileceği, Tevhid edeceği, şâhidlik edeceği ve Vâhidü'l-Ehad'a secde edeceği yer alır.

'En'am'da; Onun buluşmasının ayrılmadan buluşma olduğu ve onun hiç yaratılmamış bir şekilde yaratılacağı mevzû edilir.

'Berâet'te yer alan bir yerde, onun nefsinin şerefli hakîkati üzerinde durulmasıyla, kendi cinsine müyesser olacak şeye gönderme yapılır.

'Meryem'de fesad'dan kurtarıyla ve yardım ateşini söndürüşüyle ilgili iki yer vardır.

'Enbiyâ'da tezkiye edilip temizlendiği, Nûr'unun kirletilemeyeceği, ayrılık ve çekişmeleri islah edişinin, (getirdiği) hayır ve bereketin, huzur ve saâdetin kokusunu müminlerin sezeceği mevzu edilir.

'Sâffât'ta, beraberindeki oğullarının cümlesini kardeşine sunup takdim edeceği;

'Şûrâ'da O'nun yolunun tohumunu atıp, onu büyütüp yetiştireceği ve nâzil olan (Âyet'lerin) sebeplerini tarif edeceği mevzu edilir.

'Zuhrûf'ta; engellenmeden ve (karşısında) delil getirilemeden, uyarı makâmı üzerinde haber verip uyaracağı mevzu edilir.

'Hadîd'de; ululuğa ve yüceliğe kavuşturulacağı, siddik bir velî olduğuna dair peşinden gidenlerde hiçbir şüphe kalmayacağı mevzû edilir. Zira bir Peygamber'in erişilmese de peşinden gidilir. Velî ise (herhangi bir kişiye) yönelen kimsedir, onun üzerine vâlî değildir.

'Sâff'ın iki yerinde, ona: 'Hatânı getir, borcun artık son buldu!' sözünün söyleneceğine dâir iki yer vardır.

'Tahrîm'de ise gizli ve örtülü kalacağı, onun daha çok yeri ve selâmete erdirişiyile üste çıkarılacağı yer alır.

Haber'e gelince; Buhârî ve Müslim'deki misâldedir. İbn-i Battal ve 'Kitâbu'l-Mu'allim'in sâhibinin ona dair işaret ettiği şeye bakanlar, bu apaçık Âyet'lerden başkalarına da ulaşırlar. Şu kadar var ki Peygamber Muhammed Aleyhisselâm, onu hem Âdem Aleyhisselâm'ın kendisinden yaratıldığı arzda; hem de kendisine duyurulması güç olmayan, ancak yayılışı çok büyük olan acâipliklerin şu arzında toplayıp biraraya getirmiştir. Nitekim ben bu arzı, arta kalanından Âdem Aleyhisselâm'ın tıynetinin de yaratıldığı arzda Allah'ın yarattığı muhteşemliklerle; gerek kendisindeki acâipliklere, gerekse 'Kitâbu'l-A'lâm' diye isimlendirdiğim eşsiz kitaptaki acâiplikleri ihtivâ edişine göre açıklamıştım." ("Ankâ-i Muğrib fî Ma'rifeti Hatmü'l-Evliyâ' ve Şemsü'l-Muğrib", s. 72-74, bas.: Muhammed Ali Sabîh Matba'ası, Mısır, 1954)

Görüldüğü üzere, gerçekten Allah-u Teâlâ Âyet-i kerîme'lerinde işâret buyuruyor, fakat insanların bunu çözmesi mümkün değildir. Ancak dilediğine duyuruyor, kime duyurmuşsa o çözebilir.

Resulullah -sallallâhu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadîs-i şerîf'lerinde:

"Kur'ân'ın bir zâhiri, bir de bâtını vardır. Bâtını da yedi dereceye kadar gider." buyuruyorlar.
(Keşfü'l-Hafâ)

Birde kalan da vardır, yediye kadar ulaşan da vardır!..

Hiç şüphesiz ki Allâh-u Teâlâ'nın duyurduğu ve bildirdiği kimseler, bu gerçekleri göre göre bilirler ve fakat onları başkalarına bildirmeleri imkânsızdır. Zira gerek ilimleri, gerekse akılları o noktada değildir.

Çünkü Allah-u Teâlâ Âyet-i kerîme'sinde:

"Size ilimden pek az bir şey verilmiştir." buyuruyor.(İsrâ: 85)

Küçücük bir ilimle O'nun her beyânını anlamak mümkün değildir. Fakat **"İlimde derinleşenler"** böyle değildir, **"Ulû'l-elbâb"** da böyle değildir!..

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

TASAVVUF'UN ASLI HAKİKAT VE MARİFETULLAH İNCİLERİ (6)

SÂDÂT-I KİRAM -KADDESALLAHU ESRÂREHÜM-

Nur'un İntikali:

Resulullah Aleyhisselâm âhirete intikal ettikten sonra o nur, vârislerine sirayet etmeye başladı. Yakınlık nesebi itibarı ile Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh-e geçti. Kıyamete kadar gelecek enbiyâ vârisleri de o nuru taşıyorlar. Resulullah Aleyhisselâm'ın ruhanî hayatı silsile-i sâdât vasıtası ile gönülden gönüle aktararak günümüze kadar ulaşmıştır. Binaenaleyh kıyamete kadar gelecek olan onun vârisleri de o nuru taşımaktadırlar.

Mânevî nesep itibarı ile en yakın olanlar, mânevî fütuhatlarla gönül kapılarını açtılar. Bu fütuhat el'an devam ediyor.

Kur'an-ı kerim her asra hitap ettiğine göre:

"Size Allah'ın âyetleri okunurken ve aranızda da O'nun Resul'ü bulunurken nasıl küfre dönersiniz?" (Âl-i imrân: 101)

Âyet-i kerime'sinden, o nurun kıyamete kadar bâki kalacağı anlaşılmiş oluyor.

O nuru taşıdıklarından ötürüdür ki, her bir peygambere ayrı bir hâlât verildiği gibi, vekil olan her bir velî, bir peygamberin hâlâtını taşır. O peygambere verilen hâlât ona da verilmiştir. O peygamberin hem emanetini, hem tecelliyatını, hem de ibtilasını taşır. Niçin? Onun vekili olduğu için. Diğer peygamberler de onun nurunu taşıyorlardı. Bu nuru taşıyan veliler de bu lütfâ mazhardırlar. Onlara verilen her nimet ve keramet, hep Resulullah Aleyhisselâm'ın emaneti üzerlerinde olduğu için, vâris-i enbiya oldukları için verilmiştir.

Resulullah Aleyhisselâm'ın tam vârisleri bir evlât derecesinde olup, zâhirî nesep itibarı ile ona yakın olanlardan da ileridirler. Mânevî nesep itibarı ile en yakınları onlardır.

Onlar esrar odasının has erleridir.

Sıddık-ı Ekber -radiyallahu anh- Hazretleri'nin yoluna girip, Selmân-ı Fârisî -radiyallahu anh- Hazretleri üzerinden gelen yine onun ıyâlidir.

Ebu Hüreyre -radiyallahu anh-den şöyle rivayet edilmiştir:

"Biz bir kere Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-in yanında otururken Cumâ sûresi nâzil olmuştu. Resul-i Ekrem: 'Ashâba erişmeyen ümmetlere de peygamber gönderdi.' âyetini okuyunca:

'Yâ Resulellah! Biz Ashâb'ına erişmeyen kimseler kimlerdir?' diye soruldu. Resulullah cevap vermeden sorgucu üç kere tekrarladi. Aramızda Selmân-ı Fârisî de vardı. Resulullah mübârek elini Selmân'ın üzerine koydu. Sonra:

"Şunlardan öyle erler veya er vardır ki, eğer iman yıldız mesabesinde olsa muhakkak onlar ona yetişir, onu tutar." buyurdu." (Buhârî, Tecrîd-i sarîh: 1747)

Binaenaleyh Arap olmak şart değildir. Nice kimseler bu büyük lütuf ve mazhariyete nâil olacaklardır.

Allah-u Teâlâ dilediğini zâhirî nesep itibarıyla gönderir, dilediğini de mânevî nesep itibarıyla gönderir.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şeriflerinde şöyle buyururlar:

"İmâm Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin benim ehlimdir. Ebu Bekir ve Ömer ehlullah'tır. Ehlullah ise benim ehlimden efdaldır." (Nevadirül-usûl)

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz; Sıddık-ı Ekber -radiyallahu anh- ile Ömer-ül Faruk -radiyallahu anh-in kendisine daha yakın olduğunu beyan buyurarak, mânevi nesep itibarıyla evlât olanların zâhiri nesepten daha efdal olduklarını haber vermişlerdir.

İşte en büyük delil budur.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Selman-ı Fârisî -radiyallahu anh- Hazretleri için buyururlar ki:

"Selman bizdendir ve Ehl-i beyt'tendir." (Taberânî)

Herkes biliyor ki Selmân-ı Fârisî -radiyallahu anh- Hazretleri Acem'dir. Amma mânen öyle yaklaşmış ki Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz onun hakkında: **"Ehl-i beyt'imdir."** buyurmaktadır. Buradaki ıyâl mânevi ıyâldir ve mânevi ıyâl maddi ıyâli de geçebilir.

Bu Hadis-i şerif mânevi ıyâl ve mânevi nesebi tarif etmektedir. Yani Allah-u Teâlâ dilediğini dilediği zaman dilediği şekilde gönderir. İşte sehm-i nübüvvet ve sehm-i velâyete vâris olanlar yalnız bunlardır. Has oda ile tarif edilenler de bunlardır. Allah-u Teâlâ bunları dilediği zaman mânevi nesep itibarı ile gönderir.

Hülâsa olarak hepsi Resulullah Aleyhisselâm'ın ıyâlidir. Kimisi Sıddikiyye yolundan gelir. Kimisi de Hazret-i Ali -kerremellahu veche- Efendimiz'in yolundan gelir. Bazen her ikisinin bir kimsede cem olması da mümkündür. Yani hem zâhirî nesep itibariyle Hazret-i Ali -kerremellahu veche-ye hem de mânevî nesep itibariyle Sıddık-ı Ekber -radiyallahu anh-a varırlar. İşte bunlar Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in hem nübüvvet ve hem de velâyet haline sahiptirler.

Mânen öyle yakınlık var ki, en yakından da yakındır ve bu yakınlık kıyamete kadar bir yoldan devam eder. Her fazilet her meziyet o Nur-i Muhammedî sayesinde.

•

Hazret-i Fâtıma -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz'in soyundan geldiğim için, Hazret-i Ali -radiyallahu anh- Efendimiz dedem olması hasebiyle; ayrıca Hazret-i Ebu Bekir Sıddık -radiyallahu anh- Efendimizin yolunun yolcusu olduğum için; dolayısıyla Hafî ve Cehrî iki yoldan geldiği için, Allah-u Teâlâ bu fazileti, bu nuru Hâtem'de toplamış. Yani iki nur Hâtem'de toplanmış durumdadır.

Hâtem-i velilik hem nesep itibârı ile hem de mânevî yol ciheti ile birleşiyor. Bu hususlar gizlidir, beşerin idrâkinin dışındadır. Allah-u Teâlâ dilediğini dilediğine veriyor.

Fırka-i Nâciye:

Allah-u Teâlâ bu Nur sahipleri vekillere öyle büyük lütuflarda bulunmuş ki; onları zâtına çekmiş, onlara her şeyin en güzelini vermiş, onları takvânın en yüksek derecesine yükseltmiş, gönüllerini mârifet nurlarıyla nurlandırmıştır.

Onlar da Allah-u Teâlâ'ya gönülden bağlanmışlar, hükmü Hakk'tan beklemişler, daima ilticâ hâlinde olmuşlar, fazl-ı ilâhî'ye ve feyz-i samedânî'ye bağlılık halinde bulunmuşlardır.

Allah-u Teâlâ'nın tevfiği, onların refikidir. Tefrika ve çekişmelerden, muhalefet ve ihtilâflardan kurtuldukları için bütün mahlûkata şefkat ve merhamet nazarıyla bakarlar.

Onların ilmi mükâşefât ve müşâhedât ildir, ilâhî ilhama dayanan bir ilimdir. Naklî ve aklî delillerle teyid olunmuştur. Onların hâl ve ahvallerini, ilim ve irfanlarını kelime ve kalıplara sığdırmak mümkün değildir.

Onlar gerçekten Allah yolunu bulan kimselerdir. Gidişleri, gidişlerin en güzeldir. Gittikleri yol, yolların en doğrusu, ahlâkları ahlâkların en temizidir.

Niçin? Çünkü onlar Habibullah'ın -sallallahu aleyhi ve sellem- ahlâkı ile ahlâklanmışlar, tabiatıyla tabiatlanmışlar, onun boyası ile boyanmışlardır.

Onlara düşmanlık eden veya haklarında suizan besleyen kimse farkına bile varmadan helâk olur. Çünkü onların üzerine titreyen bir Allah-u Zülcelâl vardır. Onlar Hakk'ın yardımına ve desteğine mazhardırlar.

Âyet-i kerime:

"Onlar o kimselerdir ki, Allah imanı kalplerine yazmış ve onları kendinden bir ruh ile desteklemiştir." (Mücadele: 22)

Ayrıca onlar Resulullah Aleyhisselâm tarafından **"Fırka-i nâciye"** yani kurtulmuş fırka lâkabıyla müşerref kılınmışlardır.

Bu kalpleri diri hakikat ehilleri Resulullah Aleyhisselâm'ın yolundan; Ashâb-ı kiram'ın, selef-i sâlih'in yolundan yürümüşler, sırat-ı müstakim'den bir an bile ayrılmamışlardır.

Bugüne kadar bu âlî himmetleriyle Hakk yolunun saliklerini bidaçlıların, ehl-i dalâletin iğva ve saptırmalarından korumuşlardır.

Allah-u Teâlâ onların doğruluğunu bizzat kendisi rahmetiyle müminlere göstermiş, müminler de bu büyüklerden istifade etmişler, feyz almışlardır.

SİLSİLE-İ CELİLE-İ ÂLİYE

*Hâlik-ı arz-u semâya eyleriz hamdü senâ,
Ahmed-i Muhtar'ı kıldı âleme nûr-i hüda.*

*Hazret-i Sıddîk-u Selman, Kâsım-u Câfer gibi,
Eylemiş neşr-i hakikat Bayezid-i rehnûma.*

*Bûl Hasen zât-ı mükerrem bû Ali kân-ı kerem,
Yusuf-i vâlaşiyem sâlâr-ı ceşş-i asfiyâ.*

*Hâce Abdülhâlik oldu Ârif-i Mahmûda pir,
Şeyh Ali, Baba, Külâl etti cihânı rûşenâ.*

*Vâris-i taht-ı tarikat şâh-ı âlem Nakşibend,
Eyledi Hâce Alâeddini halka pîşuvâ.*

*Oldu Yâkub'a Ubeydullah Ahrârî halef,
Hazret-i Zâhid'le geldi âleme zevk-u safâ.*

*Nûr-i çeşm-i mârifet Derviş Muhammed Hâcegi,
Feyz-i Bâki'yle cihân-ı mânevi buldu bekâ.*

*Hazret-i Ahmed Müceddid Urvetü'l-Vüskâ olup,
Şeyh Seyfeddin-u Seyyid Nûr'a nûr i'tilâ.*

*Habîbullah Mazhar-ı Şah Abdullah pîr-i Dehlevi,
Hazret-i Hâlid'le oldu kalb-i sâlik pür-ziyâ.*

*Seyyid-i âli neseb Tâha'l-Hakkâri'den sonra,
Pirimiz Tâha'l-Harîrî oldu kutb-i evliyâ.*

*Hâiz-i makam-ı Kutbu'l-aktab Gavs-i müceddid,
Eşşeyh Muhammed Es'ad Erbili bilütf-i Hüdâ.*

*Hayatında nice mürde dili ihyâ eyledi.
Her cihetten her an halkı Hakk'a irşad eyledi.*

*Vâris-i mensûb-i Es'ad, mürid-i esrâr-ı Hakk,
Ol Mübarek Kutbu'l-aktab Halil Fevzi kulunu kılma gufrandan Cüda.*

*Eyleriz arz-ı dehâlet dergâh-ı sâdâta biz,
Hâtem-i Veli ve ihvânını mağfiret kıl ey Hüdâ!*

*Ve sallallahu alâ seyyidinâ Muhammedin nurin-nûr
Sübhânel-melikil-azîzil-kadîril-ğafûr.*

- 1- Hâtem-i Nebi Hazret-i Muhammed AS.
- 2- Hazret-i Ebu Bekir Sıddîk -r.a-
- 3- Selmân-ı Fârisi -r.a-
- 4- Kasım Bin Muhammed -r.a-
- 5- Cafer-i Sâdık -r.a-
- 6- Bâyezid-i Bestâmî -k.s-
- 7- Ebu'l Hasan Harkânî -k.s-
- 8- Ebu Ali Farmedî -k.s-
- 9- Yusuf Hemedâni -k.s-
- 10- Abdülhâlik Gücdüvâni -k.s-
- 11- Ârif Rivegerî -k.s-
- 12- Mahmud Fağnevî -k.s-
- 13- Ali Râmitenî -k.s-
- 14- Muhammed Baba Semmâsî -k.s-
- 15- Seyyid Emir Külâl -k.s-
- 16- Muhammed Bahaüddin Şâh-ı Nakşibend -k.s-
- 17- Alâeddin Attar -k.s-
- 18- Yakub Çerhî -k.s-
- 19- Ubeydullah Âhrar -k.s-
- 20- Muhammed Zâhid -k.s-
- 21- Derviş Muhammed Semerkandî -k.s-
- 22- Hâcegî Muhammed İmkenegî -k.s-
- 23- Hacı Muhammed Bâkibillâh -k.s-
- 24- İmâm-ı Rabbânî Ahmed Fârukî Serhendî -k.s-
- 25- Muhammed Mâsum Serhendî -k.s-
- 26- Muhammed Seyfeddin Serhendî -k.s-
- 27- Nûr Muhammed Bedâûnî -k.s-
- 28- Mazhar-ı Cân-ı Cânan -k.s-
- 29- Abdullah Dehlevî -k.s-
- 30- Mevlânâ Hâlid Ziyâeddin-i Bağdâdi -k.s-
- 31- Tâhâ'l Hakkâri -k.s-
- 32- Tâhâ'l Harîrî -k.s-
- 33- Şeyh Muhammed Es'ad Erbilî -k.s-
- 34- Şeyh Halil Fevzi -k.s-
- 35- Hâtem-i Veli

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

Büyük İnkılapların, Büyük Harplerin ve Büyük Âfatların Arefesindeki Dünya!

Dünyanın ve Türkiye'nin gidişatı olsun; önümüzdeki bizi bekleyen günlerin getirip götürecekleri olsun, bütün bunlar hakkında tahminler ve yorumlar yaparken dikkat ederseniz ortaya çıkan tablo genel olarak çok karanlık oluyor.

İnsanların az-çok rahatlarının yerinde olduğu bir zamanda, böyle endişe verici bir gelecek tablosuna bakmak istemeyecekleri aşikâr. Zira insanların "rahatım bozulmasın!" diye imanından ve vicdanından taviz verdiği bir devirde yaşıyoruz.

İşte böyle bir zamanda her ne pahasına olursa olsun imanından ve vicdanından taviz vermek istemeyen, asıl maksadı ahiret selâmetine kavuşmak olan müslümanlara, aldığımız işaretleri, bildiğimiz hakikatleri aktarmaya çalışıyoruz. Hakikat önderlerinin izinden yürümeye, bize tarif edilen izi sizlerle paylaşmaya çalışıyoruz.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz müslümanların eziyet ve işkence gördükleri, sayılarının çok az olduğu bir devirde İran'ın fethini müjdelemiştir. Aradan 20-25 yıl geçmedi Resulullah Aleyhisselâm'dan bu müjdeyi duyan Ashab-ı kiram İran'ın fethine bizzat iştirak ettiler.

Bunun gibi Resulullah Aleyhisselâm ahir zaman hakkında da bir çok haberler verdi. Hazret-i Mehdi'nin zuhur edeceğini ve bütün dünyada İslâm fethinin müyesser olacağını müjdeledi. Ancak bu müjdeli zamana kadar yaşanacak çok büyük harplerden çok büyük fitnelere, çok büyük afetlerden de haber verdi. Öyle ki yerin üstündeki adamın, yerin altında -kabirde- yatanlara imrenecek hâle geleceğini ifşa etti.

Hıristiyanların "Armedon" dedikleri "Antakya harbi"ni anlatırken **"Yüz evladı olan bir baba doksandokuzunu kaybetse hangi zafere sevinebilir?"** diye teşbihte bulunarak harbin dehşetini ve büyüklüğünü haber verdi.

İşte o bahsedilen devirler başladı.

Nuh Aleyhisselâm gemi yapmaya başladığı zaman kavmi onunla dalga geçiyordu. Ancak Hazret-i Allah'ın onlara haber verdiği; -bu gemi vasıtasıyla- her gün gözlerinin önüne serdiği haber gerçekleşti.

Kıyamet alametleri hakkındaki Hadis-i şerif'ler ve Allah dostlarının ifşaatlarını okuduğunuzda benzer bir devreyi yaşamakta olduğumuzu görürsünüz. Zira Hazret-i Allah nasıl ki Nuh Aleyhisselâm ve bir avuç taraftarına bütün yeryüzünü miras bırakmışsa, Hazret-i Mehdi, Hazret-i İsa ve etraflarındaki taraftarlarına da yeryüzünü miras bırakacak. Ancak geriye bugünkü nüfusa kıyasla bir avuç insan kalacak.

3-5 sene gibi zamanlar bize çok uzun geliyor. Zira ufacık bir ömrümüz olmasına rağmen dünyaya kazık çakacakmış gibi yaşıyor ve düşünüyoruz. Halbuki 3-5 ya da 20-30 senenin ezel ve ebed Allah-u Teâlâ'nın katında bir lahza kadar kıymeti yok.

Allah-u Teâlâ'nın kudret elinde bulunduğumuzun farkında mıyız?

Bu kadar bel bağladığımız şu dünyaya bir bakalım.

Şu uğruna büyük harplerin, büyük fırtınaların koptuğu dağlar, denizler ovalar... ateş denizinin üzerindeki ince bir kabuk mesabesindedir. Dünyanın dört bir yanında yanardağlar arada sırada ateş püskürüyor. Havai adaları gibi bazı yerlerde lav-ateş gölleri var. Bu sarsılmaz zannettiğimiz dağlar denizler ateş denizinde yüzüyor. Yer kabuğu zaten devamlı hareket eden bir yapıya sahip. Bu hareket artıyor ve büyük depremler yaşanıyor. Çok daha büyük depremler olma ihtimali var. Nitekim Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde kıyametin on büyük âlameti arasında üç büyük yer çöküntüsünün zuhur etmesini haber vermiştir.

"Kıyametten önce, birisi doğuda, birisi batıda ve birisi de Arap yarımadasında olmak üzere üç çöküntü meydana gelecektir." (Müslim: 2901)

Allah-u Teâlâ'nın takdiri ile dünya yeni bir evreye giriyor. Bir taraftan tabii afetler büyük bir artış gösteriyor, diğer taraftan insanoğlu büyük fitnelerin ve harplerin eşiğinde bulunuyor.

Kuraklık ve açlıkla pençeleşen, bu yüzden çok defa yerini yurduğunu terketmek zorunda kalan Afrika insanı bu sefer geçtiğimiz ay yaşanan seller yüzünden göç etmek, yerini yurdunu terketmek zorunda kaldı. Bir tarafta kuraklık, diğer tarafta seller, fırtınalar... Gök topladığı suyu yine boşaltıyor, ancak denge bozuldu, bereket azaldı.

Türkiye'nin durumunu görüyorsunuz. Yeraltı suları çekiliyor, göller kuruyor, akarsular akamaz oluyor. Bu durum "Fırat'ın altından çıkacak altın hazineler sebebiyle yaşanacak harpler"den haber veren Hadis-i şerifi hatıra getiriyor.

Diğer taraftan insanlar arasında fitne ve harp çıkarmaktan fayda uman, bu işi meslek edinmiş siyonistler yeni planlar çeviriyorlar.

İkiz kuleleri yıkanlar hiç çekinmeden "Terör eylemi" adı altında atom bombası patlatmaktan dahi çekinmeyecek bir tıyneteye sahip. "Yeryüzündeki insan sayısı harpler ve bombalarla azalsın!" diye düşünüyorlar. Kendilerine bomba atma ihtimali olan İran gibi ülkeleri ne pahasına olursa olsun ezmek istiyorlar.

Bunların hepsi Allah-u Teâlâ'nın ezeli takdirinin zuhur etmesiyle cereyan ediyor. İnsanoğlu isyanının, yoldan çıkmasının cezasını çekiyor.

Dünyadaki bu küfür düzeni devam edecek zannedenler yanılıyorlar. Tarihçi ve arkeologların tesbitine göre yaklaşık 3600 yıl önce çok büyük afetlerle beraber devrin büyük devletlerinin tarihten silindiği rivayet edilir. Çok uzaklara gitmeye gerek yok, bizim Ege kıyıları görkemli şehirlerin kalıntıları ile doludur.

"Bu büyük fırtınalar içerisinde millet olarak devlet olarak selametle nasıl yol alabiliriz?" diye düşünmek gerekiyor. Ancak halkın içinde bulunduğu durum gerçekten üzücü.

Kredi kartı illeti bir veba gibi herkesi kuşattı. İnsanlar kartlı alış-veriş cazibesi ile borçlandıkça borçlandı. Son 3-5 yıl içerisinde vatandaşın borcu 3 katrilyondan 60 katrilyonlara çıktı. Borçla ev alma furyasını da eklerseniz karşımıza çok daha dehşet verici rakamlar çıkar. Tabir caiz ise bankaların kölesi olduk. İnsanlar ay başı geldiği zaman karnını doyurmak için kartından borç çekmek zorunda. Karttan kurtulmak isteyen bir kimse eşinden dostundan borç bulup birkaç ay sıkıntı yaşamayı göze alması gerekiyor.

Devletin durumu da vatandaşlarının durumu gibi. Bu refah seviyesini devam ettirebilmek için yüksek faizlerle borçlanmaya devam ediyoruz. Dünyadaki en yüksek faizi veren ülke Türkiye. Uluslararası piyasa denilen kumar borsasında artık "Türk lirası-Dolar" paritesi de takip edilmeye başlandı. Bazıları seviniyorlar "Vay ekonomimiz gelişiyor!" diye.

"Türkiye'nin faizi tatlı geldi,

Japon kadınları YTL'ye koştu!

Japon kadınların carry trade (bir para birimini ucuza alıp, daha çok getiri sağlayacak para birimlerinde değerlendirme işlemi) yapıp Türk Lirası'na yönelmesi, İngiltere'de yayımlanan The Times Gazetesi'ne haber oldu.

...Carry trade'in Japon kadınları arasında nasıl yayıldığını değerlendiren gazete, Türk hükümetinin bu "hücum" karşısında dona kaldığını öne sürdü. Gazete, Japon kadın yatırımcılarına ilişkin esprili haberinde "Türkiye'nin kabusu, Japon ev kadınlarının liradan çekilmeleri ve çökmesine neden olmaları" ifadesini kullandı. "Japon ev kadınlarının liraya spekülâtör hücumu karşısında tek dona kalan Türk hükümeti değil" diyen The Times, iki ay önce Yeni Zelanda hükümetinin dolar satarak piyasaya müdahale etmeye çalıştığında çabalarının hemen Japon yatırımcılarının etkisiz hale getirildiğine dikkat çekti.

Carry trade yapan Japon ev kadını Ritsuko'nun bir gününün de anlatıldığı haberde, şöyle denildi: "Tokyo'da Shiba Parkı yukarıdan bakan zarif bir kafeteryada Ritsuko Shiono, pembe süslü cep

telefonundaki döviz kurlarına bakmak üzere gözlerini kitabından kaldırıyor. Özellikle Türk Lirası ile ilgileniyor. Tam o sıralarda oradan 5 bin 400 mil uzaklığındaki Ankara'da Türk Merkez Bankası, Ritsuko ve onun gibi sessizce küresel döviz piyasalarının kontrolünü ele geçiren binlerce kadın nedeniyle panikliyor."

... JAPONYA'da carry trade yapan kadınlar arasında Kobe'den 70 yaşındaki Yoshie Akai gibi babaanne olanlar olduğu gibi 20'li yaşlarındaki kadınlar ve çoğunlukla ev kadınları var. ...

The Times'ın haberinde son bir yılda Japonya'da kadınlara yönelik 8 yeni yatırım dergisinin piyasaya çıktığına dikkat çekildi. Japonya'da on-line borsa oyuncuların her gün 15 milyar dolarlık anlaşma yaptığı belirtilen haberde, "Bazıları aylık ticarete binlerce sterlin kâr yaptı. Yenin yüzde 0.5 faizi ile, örneğin, Yeni Zelanda dolarının yüzde 8.25 veya Türk Lirası'nın yüzde 17.5 faizi arasında büyük bir fark var" denildi." (Hürriyet, 4 Ağustos 2007)

Bu düzene halk da alıştı. "Rahatım bozulmasın!" zihniyeti yaygınlaştı. Hatta bazı yorumculara göre halk oy verirken bile buna göre oy verdi.

Hemen her alanda buna benzer bir bereketsizlik var. Ekonomide, dış siyasette, devlet idaresinde, hemen her sahada.

Önümüzdeki fırtınalar için hiçbir tedbir alınmıyor.

İnsanoğlu, bir gün aç kalmaya dayanamıyoruz. Bu borçla-kartla alışveriş düzeni çökerse bu halkın hali ne olacak?

Resulullah Aleyhisselâm kıyamet alâmetlerini anlatan bir Hadis-i şeriflerinin bir noktasında şöyle buyuruyorlar:

"Ticaret yolları kesildiği zaman!"

Böyle zamanlar için bir tedbir alındığını duyan var mı?

Bize düşen ise kendi çapımızda her türlü tedbirimizi almaktır. Dünyanın cazibesinden, borçlardan sıyrılmak, mümkünse bazı tasarruflar yapmak lâzımdır.

En büyük tedbir ise imanımızı kurtarmak için bu bereketsizlikten sıyrılmaya gayret etmektir. İçinde yaşadığımız devirde bu çok zor fakat bir o kadar da kıymetli bir gayrettir.

Nitekim Resulullah Aleyhisselâm ahir zamanda gelecek bir topluluğun vasıflarını Ebu Hureyre Hazretleri'ne anlatırken Hadis-i şeriflerinde şöyle buyuruyorlar:

"Ey Ebu Hüreyre! Bu topluluk, zor ve güç bir yola girerek peygamberlerin derecesine kavuşurlar. Allah kendilerini doyurduktan sonra açlığı, giydirdikten sonra çıplaklığı, içirdikten sonra susuzluğu tercih ederler; Allah'ın katındakine ümitlerini bağlayıp bunları terkederler. Hesabından korku duyarak helâli dahi bırakırlar. Dünyaya sadece bedenleri ile ilgi gösterirler, onun herhangi bir şeyiyle iştigâl de etmezler.

Onların Rabb'lerine olan itaatleri karşısında, melekler ve peygamberler dahi hayrete düşer. Ne mutlu onlara, ne mutlu onlara! Allah'ın, onlarla benim aramı birleştirmesini ne kadar çok isterdim!" ("el-Vesâyâ li-lbnü'l-Arâbî")

TARİHTEN SAYFALAR

Osmanlı Bayramlarındaki İhtişam ve Topkapı Sarayı'nda "Bayram"

Bir "cihân devleti" olan Osmanlı İmparatorluğu, İslâm medeniyetinin en ihtişamlı temsilcisi olarak yeryüzüne hükmettiği devirlerde, her şey gibi "bayram"lar da tebaaya mânevî bir haz ve bambaşka bir zevk verirdi. Şanlı devletin öngördüğü her işin tertipli ve intizamlı bir şekilde yürütülmesine önem veren Osmanlı pâdişahları, Topkapı Sarayı'nda yapılacak olan "Bayram merâsimi"nin de, Şer'-i şerîf'e ve Devlet-i aliyye'nin şânına yaraşır bir biçimde yürütülmesine büyük özen gösterirdi.

Öyle ki, bayram töreni ile ilgili düzenlemeler, basit bir şekilde hazırlanmasına rağmen Osmanlı Devleti'nin ilk "Kânun-nâme"sinde dahî yerini almış; törenin ne şekilde yapılacağı ve merâsim heyetinin kimlerden oluşacağı titizlikle belirlenip kararlaştırılmıştı.

Fâtih'in "Kânûn-nâme"sinde Yer Alan İlk "Bayram" Kânunu:

Osmanlı Devleti'nde Bayram töreni ile ilgili ilk resmî düzenleme Fâtih Sultan Mehmed Hân tarafından yapılmış; İstanbul'un fethinden sonra şehrin en güzel yerinde büyük ve muhteşem bir saray inşa ettiren cihân pâdişâhı, çıkardığı ilk Osmanlı "**Kânûn-nâme**"sinde burada yapılacak Bayram töreninin âdab ve erkânını da açıklamıştı.

Varlığı Osmanlı halkı için büyük bir devlet olan, dâhiyâne zekâsı sâyesinde devlet ve memleket işleri nizam ve intizam bulan ulu pâdişah, bayram günü sarayda yapılacak olan töreni resmî bir "kânûn" hâline getirerek;

"Bayrâmlarda meydân-ı Dîvân'a (Dîvân meydanına) taht kurulup çıkmak emrim olmuştur. El öpüldükde vüzerâm (vezîrlerim) ve kâdî-askerlerüm ve defterdârlarım kafadârım olup duralar! Ve hocama ve müftî'l-enâma ve vüzerâma ve kâdî-'askerlerüme kendüm kalkmak kânûnumdur ve çâvûşlar el öpmek kânûnumdur!" emrini vermişti.⁽¹⁾

Bu kânun gereğince pâdişâh; hocasıyla, şeyhülislâm'la, kazaskerlerle ve defterdârlarıyla ayağa kalkıp bizzat kendisi bayramlaşacak, geri kalan devlet ve saray erkânı ise bayramlaşmak için pâdişâha kendileri varacaktı. Yine "Kânûn-nâme"nin devamındaki hükümler mücibince; bunlardan yalnız "*çâvûşlar*", "*alây begi*", "*müteferrika*", "*za'îm müteferrikası*", "*kâdîlar*", "*muhâsebeci ve yeñiçerî kâtibi* ve *rûz-nâmecî*" pâdişâhın elini öpecek, diğerleri el öpmeyip yalnız musâfaha etmekle yetinecekti.⁽²⁾

Fâtih Sultân Mehmed'in "**Kânûn-nâme**"sinde bayramla ilgili olarak yaptığı ilk düzenleme işte bundan ibâretti.

Arefe Günü Yapılan İlk Hazırlıklar:

Ramazan ve Kurban bayramlarında, Topkapı Sarayı'nda ilk tören Arefe günü gerçekleştirilir; öğle ve ikinci namazlarından sonra "**Dîvân-ı hümâyûn**"daki "**Adâlet kasrı**" önünde toplanan merâsim heyeti öncelikle pâdişâhın makâmına yönelirdi. Bu esnâda mehterân bölüğü tarafından mehter çalınır, kısa bir duâ yapılır, duâyı müteâkip Fâtihâ'lar okunur, ardından "**Has oda**" veyâ "**Arz odası**" önüne pâdişâh tahtı kurulurdu. Pâdişâh tahtın üzerine oturup ilk tebrikleri kabul ettikten sonra, "Arz odası"na çekilip bir müddet istirahat eder, istirahati tamamlanınca Ağalar Câmii'nde oturup biraz Kur'an dinler, tilâvet tamamlanınca da tekrar dönüp "Arz odası"na girerdi.⁽³⁾

Arefe günü gece yarısından sonra "Bâb-ı Hümâyûn" sonuna kadar açılır, Bayram törenine iştirâk edecek olan saray erkânı birer birer saraya gelip, Dîvân-ı Hümâyûn dâiresi etrâfında beklemeye başlardı.⁽⁴⁾ Sabah vakti yaklaşırken, tan yerinin ağarmasına yakın zülüflü baltacılar "İç Hazîne"de saklı olan pâdişâha mahsus "**Bayram tahtı**"nı yerinden çıkarıp, bayramlaşma meydanı olan Bâbü's-sa'âde'nin önüne kurarlardı. Pâdişâh "**Hırka-i sa'âdet**" dâiresinde sabah namazını kıldıktan sonra, ihtîşamla tahtın önüne gelir ve akabinde hemen bayramlaşma töreni başlardı.

Bâbü's-Sa'âde Önünde Bayram Töreni:

Pâdişâhların bayram merâsimini ezbere bilmeleri gerekmezdi. Bayram tahtı kurulup musâfaha başladığı zaman, pâdişâha kim için ayağa kalkıp, kim için kalkmayacağı usûlünce hatırlatılır; kalkması gerektiği an çavuşlar hep bir ağızdan: "*Hareket-i hümâyûn Pâdişâh'um! Devletüñle biñ yaşa!*" diye seslenir; tekrar oturması gerektiğinde de, yine gür bir sesle: "*İstirâhat-i hümâyûn Pâdişâh'um! Devletüñle biñ yaşa!*" diye hitap ederek, âdâb ve erkâna göre oturmasını ve kalkmasını temin ederlerdi.⁽⁵⁾ Tören boyunca kesintisiz olarak Mehter vurulur; Sarayburnu önüne getirilen Donanma-i hümâyûn da ona eşlik ederek, Mehter sesi kesilinceye kadar ard arda top atışında bulunurdu.⁽⁶⁾

Pâdişâh Bayram namazı için saraydan çıkıp, usûl ve töre gereğince Sultanahmet veyâ Ayasofya câmiine gitmeden önce elbisesini değiştirir ve şahsî hazırlıklarını tamamlardı. Bu arada "Hazînedâr-başı" câmiine pâdişâhtan daha önce giderek, pâdişâhın seccâdesini binbir özenle yere serer, namaz kılacağı yeri dikkatle hazırlar ve "Mahfel-i hümâyûn"un etrâfını buhurlayıp kokulandırır.⁽⁷⁾

Bayram sabâhı pâdişâh namaz kılmak üzere saray kapısından çıkarken, alkış erleri: "*Uğruñ hayr ola, yardımıcın Allâh ola, Hakk Te'âlâ Efendimüz'e 'ömrler vire, devletüñle çok yaşa!*" diye hep birden nâra atarlar;⁽⁸⁾ Bayram alayı ihtîşamla ilerleyerek, Ayasofya veyâ Sultanahmet câmiine yaklaştığı zaman çavuşlar tekrar öne geçip, atından ineceği sırada pâdişâhı: "*Mâ-şâ'a'llâh! 'Ömr-ü devletüñle çok yaşa!*" nidâlarıyla alkışlarlar; câmiden çıkarken ve "Bâb-ı hümâyûn"a yaklaşırken de yine: "*Uğruñ hayr ola!..*" dûasıyla karşılarlardı.⁽⁹⁾

Saray-ı hümâyûn'a dönülür dönülmez Bayram ziyâfeti başlar, yeniçerilere kızarmış koyun ve çörek servisi yapılır, "*Halvâ-hâne'den tabaklar ile halvâlar gelüp*" dağıtılır;⁽¹⁰⁾ ziyâfete iştirâk etmeyen "*vüzerâya (vezirlere) ve Şeyhü'l-İslâm'a ve ba'zı meşâyih'a ol tabaklardan boğçâlar bağlayub*" yollarırdı.⁽¹¹⁾

Bayram ziyâfeti bitince artık tören tamamlanır ve hâne halkıyla bayramlaşmak üzere herkes evine dağılırdı.⁽¹²⁾

(1-2) Nişâncı Koca Hüseyin Efendi, "Bedâyi'u'l-Vekâyi", vr. 281^b. "Kânûn-nâme"nin orijinal nüshası, Vienna Staatsbibliothek, AF, nr.: 554'te yer almaktadır.

(3-4) Tayyâr-zâde Atâ' Bey, "Târîh-i Atâ' / Enderûn Târîhi", c. 1, s. 221. bas. İstanbul, H. 1293.

(5) İ. H. Uzunçarşılı, "Osmanlı Devleti'nin Saray Teşkilâtı", s. 214-216. TTK Yayınları, bas.: 1945.

(6) Evliyâ Çelebi, "Seyâhat-nâme", c. 1, s. 101-102. bas.: İkdâm Matbaası, İstanbul, H. 1314.

(7-9) Başbakanlık Osmanlı Arşivi, "Defter-i Yevmiyye-i Oda-i Teşrîfât", nr.: 676, s. 21-22.

(10-12) Hezarfen Hüseyin Efendi, "Telhîsü'l-Beyân fî Kavânîn-i Âl-i 'Osmân", Leningrad, Or. Inst. nr.: 357, vr. 22^a.

Bayramlarda Câmilere Mesken Tutan Dilenciler, "Kânûn-nâme"lere Kadar Girmeyi Başarmıştı!..

İhtiyaçları olmadığı hâlde halktan para dilenen, halkın dinî duygularını menfaat için sömüren "dilenci tâ'ifesi", bugün olduğu gibi Osmanlı Devleti zamânında da halkın kanını harâretle emiyor, özellikle "Cumâ" ve "Bayram" namazlarını fırsat bilen bu sefiller sürüsü, bir akçe için ahâlîye binbir dil döküyordu. Bayram olduğu için para vermeye mecburmuş muâmelesi yaparak, halka resmen illet geçirten ve yaka silktiren bu miskinler gürûhu, kurban bayramlarında da kesilen kurbanlara ve adaklara gözlerini dikip, kuzgunun leşe dadanması gibi halkın kurbanlarına dadanıyor, yalvar-yakar aşırılan et parçaları resmen kapanın elinde kalıyordu!..

Bu miskinler tayfası ipin ucunu o kadar kaçırmıştı ki; bunlarla ilgili yasaklar Osmanlı kânûnnâmelerine bile yansımış; hattâ Sultan İkinci Bâyezîd Hân "**Edirne İhtisâb Kânûn-nâmesi**"nde: "*Câmi'lerde dilenci tâ'ifesin yürütmeyeler!*" emrini vererek bunların câmilere sokulmasını yasaklamıştı.⁽¹⁾ Onun bu hükmü; "*Ve dahî câmi'lerde sâ'il (dilenci) tâ'ifesi yürüyüb cerr itmeyeler!*" ifâdesiyle, Yavuz Sultan Selîm'in "**Kânûn-nâme**"sinde de yerini almıştı.⁽²⁾

Osmanlı toplumunu bozan ve kirleten çarpık kesimleri yeren "**Risâle-i Garîbe**" adlı eserde tasvir edildiği üzere; "*ak sakalı sînede, kılığı-kıyâfeti yirinde, kal'a kapularında yasâkçı, kapucu ve bâc-dâr (vergi toplayıcı) olan sâ'il (isteyici) gibi, gelüb geçenüñ öñüne durub avuç açan*" bu arsız-yüzsüz takımı;⁽³⁾ bayramlarda ve adaklarda ise "*Hazret-i Eyyûb'de, kurbân yağmâsında bir-birin paralayan Eyyûb kuzgunları*" sûretine girer;⁽⁴⁾ önüne gelenin yolunu kesip akçesini ister, millet ise bunlardan yaka silker ve ikrâh ederdi!..

Aradan asırlar da geçse hiç istiflerini bozmadan icraatlarına devâm eden bu sokak sülükleri, on dokuzuncu asırda da hâlâ halkın ensesinde bitmekten ve kanlarını iştahla emmekten vazgeçmemiş; hattâ Sultan Üçüncü Selîm bir gün tebdîl-i kıyâfet gezerken bunların câmi avlularını istilâ ettiklerini farkedip, Kaymakam Paşa'ya gönderdiği hükümlerle mescidlerden tardedilmelerini emretmişti.

Toplumun görüntüsünü ve halkın rahatını bozan dilencilerin ıslâhına titizlikle eğilen pâdişah, gönderdiği "hükm-i hümayûn"da Paşa'yı şu sözleriyle uyarılmıştı: "*Kâ'im-makâm Paşa!*

Cum'alarda, tebdillerde görürüm, miskînler sâ'illük (dilencilik) iderler. Ânlar gelmek 'âdet degüldür! Tenbîh idesün, eyle yaraluları meskenlere gönderesün! Ve sâ'ir el ve ayâğı ve gözleri sâğ olub kâr-u kesbe (para kazanmaya) güci yetenler sâ'illük (dilencilik) itmesünler!"⁽⁵⁾

O'nun bu kadar basit bir meseleye bu kadar hassâsiyetle eğilmesi; Sultan Üçüncü Selîm'in şahsında, Osmanlı pâdişahlarının halkın hukûkunu korumaya verdikleri önem ve ehemmiyetin bir ispâtıydı. Onlar

halkı Hakk'ın bir emâneti olarak gördükleri için hiç kimsenin onları istismâr etmesine göz yumuyor, bu hususta en küçük bir suistimâle dahî meydan vermiyorlardı!..

(1) Sultan II. Bâyezîd, "Edirne İhtisâb Kânunnâmesi", Topkapı Sarayı Müzesi Ktp. Revan, nr.: 1935, md. 98.

(2) Yavuz Sultan Selîm Hân, "Kânûn-ı Sultânî ve Âyîn-i Resm-i 'Osmânî", Arnavutluk Devlet Arşivi, nr.: 143/127, vr. 44^a.

(3-4) "Risâle-i Garîbe", Nuruosmaniye Ktp., nr.: 4925, vr. 51^b.

(5) Başbakanlık Osmanlı Arşivi, nr.: S/45, s. 207.

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

GENÇLİK DEVRESİ

"SEN BANA KARIŞAMAZSIN!!"

Her insanın hayatında çocuklukla erişkinlik arasında, "gençlik" adı verilen uzun bir dönem yer alır. Ortalama on ikinci yaştan yirmi bir yaşına dek uzanan bu çağ önemli değişikliklerin belirdiği, hızlı bir büyüme ve olgunlaşma çağıdır.

Dengeli ve uyumlu ilkokul çocuğu gider, yerine oldukça tedirgin, güç beğenen ve çabuk üzülen bir genç gelir. Bu genç sinirlenir, olur olmaz şeyi sorun yapar. Tepkileri önceden kestirilemez olur. Derslere ilgisi azalmış, çalışma düzeni bozulmuştur. İstekleri artmıştır. Kendisine tanınan hakları yetersiz bulur.

Bu yaşlarda toplumsal olaylara ilgi artar. Ana babasını sınamaktan da kendini alamaz. Başka bir deyişle, karşı çıkmak için karşı çıkar. Bunun en belirgin örneğini şu öyküde bulabiliriz: Gencin biri bir gömlekçiye gider ve kendine bir gömlek seçer. Parasını öder. Tam çıkarken satıcıya sorar: "*Annem babam beğenirse geri getirebilir miyim?*".

Kısacası ilk gençlik ve gençlik çağı oldukça fırtınalı bir dönemdir.

Hadis-i şerif'te: "**Gençlik delilikten bir şubedir.**" buyurulmaktadır.

Kimi gençte bu dönem daha gürültülü geçer. Kimi gençte de az bir çalkantı ile atlatılır.

Bazı çocuklarda isyan derecesine varan bu karşı çıkmalar, içinde bulunduğumuz zamanda daha sık karşılaşılan bir durumdur. Bir eğitim yuvası olması gereken çevre ve toplum, artık maalesef kötülük yuvası haline gelmiştir. Günümüz medyasındaki diziler ve filimler ergenlik çağındaki gençleri olumsuz örneklerle özdeşleştirmekte, bu durum gençlerimizin kötü örnekleri normal gibi algılamasına sebep

olmaktadır. Bu zararlı aşular gençleri olumsuz davranışlara özendirilmektedir. Bu nedenle "genç" tıpkı toy bir sürücü gibi arabasını doğru yolda tutmaya çabalamakta, ama sağa sola yalpa yapmadan yol alamamaktadır.

"Ben kimim?", "Ne olacağım?", "Toplumdaki yerim neresi?" sorularını bilinçli bilinçsiz olarak kendi kendine sorar. Kişiliğinin oluştuğu bu devrede "genç" önce ana baba etkisinden sıyrılmaya çalışır.

Dünyaya gelmeden bile hayatınıza, düşüncelerinize ve düşlerinize karışan, dünyaya geldikten sonra özellikle annesinin hayatının her alanına müdahale eden, kimi zaman onun için uykusuz, kimi zaman onun için sıcak yemek dahi yiyemediğiniz, birçok kez ihtiyaçlarınızı dahi gideremediğiniz, onun için "her şeyin iyisini" temenni ettiğiniz çocuğunuz, bir gün büyüüp genç olma yolunda yürürken size: *"Sen bana karışamazsın! Bu benim hayatım!"* diyebilir.

Genç artık anadan, babadan öğrenecek fazla bir şey kalmadığı kanaatindedir. Öğütler batar, uyarılar onu kızdırır. Maalesef bir çok ebeveyn de durup durup bu çağda çocuklarını eğitmeye kalkarlar, *"Korkuyorum, dini bilgisi de yok, bana da ağzımı açtırmıyor!"* diye endişelerini dile getirirler. Acı fakat bir o kadar da gerçek olan şudur ki: *"Çocuğunuzu eğitmek için artık geç kalmışsınızdır!"*. Atalarımız boşuma *"Ağaç yaşken, eğilir"* dememişler.

Gençlik çağı bağımsızlık çağıdır. Topluma karışma çağıdır. Genç evden kopar, çevreye yönelir. Arkadaş kümesi içinde bağlılığa ve dayanışmaya önem verir. Ana baba da gencin kötü arkadaşlara uyup baştan çıkacağından korkar. Sıkı denetleme ve kimi arkadaşlarını yasaklama yoluna giderler. Bu ise genci daha çok sokağa itebilir.

Bu yaşta ebeveynler gençlere destek olmalılar, akıllıca denetlemeliler ve uyarılarını akıllıca yapmalıdırlar. *"Kızım sana söylüyorum, gelirim sen anla"* misali dolaylı anlatımlar bu çağda daha sağlıklı bir nasihat yolu olabilir. Anne-baba ile sağlıklı, saygılı ve sevgi dolu bir iletişim bu çağda çok önemlidir.

Âyet-i kerime'de şöyle buyruluyor:

"Affeder, kusurlarına bakmaz, günahlarını örterseniz, şüphe yok ki Allah çok bağışlayıcı, çok merhamet edicidir." (Teğabün: 14)

Eğer bu ana kadar geçen zaman dilimini iyi kullanmış, çocuğunuza imanı ve İslâm'ı öğretebilmiş iseniz; "Ne mutlu size!". Gönlünüzü ferah tutun, dilinizden de "dua'yı" eksik etmeyin. Çünkü öyle bir devirde yaşıyoruz ki, Hazret-i Allah'ın lütfu ve yardımı olmadan, hiçbir insan istikametini bulup iyi işlere yönelemez. Allah'ımız çocuklarımızı muhafaza etsin, hayırlı evlâtlar yetiştirmeyi nasip etsin.